

הראל פנסיה וגמל בע"מ

**דוח הדירקטוריון
30 בספטמבר 2019**

תוכן עניינים

2.....	מצב עסקי החברה המנהלת, תוצאות פעילותה והונה העצמי	.1
4.....	היקף הנכסים המנוהלים על ידי החברה המנהלת	.2
5.....	מידע מרוכז אודות קופות הגמל וקרנות הפנסיה	.3
20.....	הוראות דין	.4
22.....	התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של החברה	.5
25.....	מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות החברה המנהלת ובסביבתה העסקית	.6
27.....	תיאור האסטרטגיה העסקית של החברה ויעדיה העיקריים	.7
27.....	נושאים שאליהם הפנה רואה החשבון את תשומת הלב	.8
28.....	בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח	.9

דוח דירקטוריון

הראל פנסיה וגמל בע"מ

דוח הדירקטוריון לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2019 (להלן: "תקופת הדוח"), מבטא את השינויים העיקריים במצב עסקי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן: "החברה" או "החברה המנהלת") בתקופה זו, והוא נערך בהתחשב בכך שבידי הקורא גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנת 2018 אשר אושר לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 25 במרס 2019.

דוח הדירקטוריון כולל גם מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי ודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה שקיימת בחברה במועד הדו"ח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה, נכון למועד הדו"ח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על ידי הופעת מילים כגון: "החברה/הקבוצה מעריכה", "החברה/הקבוצה סבורה", "החברה/הקבוצה צפויה" וכו', אך ייתכן כי מידע צופה פני עתיד יופיע גם בניסוחים אחרים. החברה אינה מתחייבת למסור עדכונים לגבי שינויים שיחולו באשר למידע צופה פני עתיד.

1. מצב עסקי החברה המנהלת, תוצאות פעילותה והונה העצמי

1.1 מצב כספי

שיעור השינוי לעומת סוף שנה קודמת	ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
	2018	2018	2018	2019	
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
7.4	16,342	16,715	17,549	נכסים בלתי מוחשיים	
1.0	231,465	230,628	233,682	הוצאות רכישה נדחות	
20.7	175,179	164,511	211,375	השקעות פיננסיות	
(0.5)	14,177	23,020	14,111	מזומנים ושווי מזומנים	
(71.1)	35,301	24,969	10,199	נכסים אחרים	
3.1	472,464	459,843	486,916	סה"כ נכסים	
8.4	391,321	382,006	424,214	הון	
(22.7)	81,143	77,837	62,702	התחייבויות	
3.1	472,464	459,843	486,916	סך כל ההון וההתחייבויות	

סך הנכסים בדוח על המצב הכספי של החברה ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכמו ל-486,916 אלפי ש"ח, לעומת 472,464 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, גידול של כ-3.1%. הגידול נובע בעיקרו מגידול בסעיף השקעות פיננסיות. ההון ליום 30 בספטמבר 2019 הסתכם ל-424,214 אלפי ש"ח בהשוואה ל-391,321 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018, גידול של כ-8.4%. הגידול בהון נובע מרווח לתקופה בסך של 28,333 אלפי ש"ח, ומגידול בקרן הון בסך של 4,560 אלפי ש"ח.

נכון ליום 30 בספטמבר 2019, החברה עומדת בדרישות ההון המזער הנדרש מחברות מנהלות של קופות גמל וקרנות פנסיה, כפי שנקבע בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזער הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב-2012 ובהנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "הממונה").

1.2 רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2018	2019	
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
418,811	310,666	331,007	דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו
17,249	12,968	13,752	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
2,531	1,820	1,650	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
438,591	325,454	346,409	סך כל ההכנסות
145,521	107,608	111,503	עמלות והוצאות שיווק
222,416	165,705	188,594	הנהלה וכלליות
3,651	3,326	3,533	הוצאות אחרות
6	46	-	הוצאות מימון
371,594	276,685	303,630	סך כל ההוצאות
66,997	48,769	42,779	רווח לפני מסים על הכנסה
(24,000)	(16,369)	(14,446)	מסים על הכנסה
42,997	32,400	28,333	רווח נקי
(1,987)	(705)	4,560	רווח (הפסד) כולל אחר
41,010	31,695	32,893	רווח לשנה

בתקופת הדוח הסתכמו ההכנסות מדמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה (לא כולל דמי ניהול בגין קופות בבעלות הביטוח) לסך של כ-331,007 אלפי ש"ח בהשוואה לכ-310,666 אלפי ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ-7%. הגידול בדמי הניהול, בתקופת הדוח לעומת תקופה מקבילה אשתקד, נבע מגידול בהכנסות דמי הניהול כתוצאה מגידול בדמי הגמולים ובנכסים המנוהלים הממוצעים בקיזוז קיטון בשיעור דמי הניהול ממתן הנחות ומשחיקת שיעורי דמי הניהול.

הכנסות דמי ניהול מקרנות פנסיה בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ-239,949 אלפי ש"ח.

הכנסות דמי ניהול מקופות גמל בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ-91,058 אלפי ש"ח.

הכנסות דמי ניהול בתחום קופות גמל לחיסכון, לתגמולים ואישיות לפיצויים הסתכמו לסך של כ-33,264 אלפי ש"ח והיוו כ-37% מסך ההכנסות מקופות גמל. הכנסות מדמי ניהול בתחום קרנות השתלמות הסתכמו לסך של כ-56,004 אלפי ש"ח והיוו כ-61% מסך הכנסות קופות הגמל. הכנסות מקופות גמל אחרות (מרכזיות לפיצויים, דמי מחלה ופנסיה תקציבית) הסתכמו לסך של כ-1,790 אלפי ש"ח והיוו כ-2% מסך הכנסות דמי ניהול קופות הגמל בחברה.

הוצאות עמלות, שיווק והוצאות הנהלה וכלליות עלו בשיעור של כ-10% לעומת תקופה מקבילה אשתקד.

בנוגע לנזילות ומקורות מימון - עיקר הכנסות החברה נובעות מדמי ניהול מקרנות פנסיה, קופות גמל וקרנות השתלמות.

2. היקף הנכסים המנוהלים על ידי החברה המנהלת

להלן פירוט היקף הנכסים, נטו, המנוהלים על ידי החברה עבור קרנות הפנסיה וקופות הגמל, נכון ליום 30 בספטמבר 2019 ו-2018 וליום 31 בדצמבר 2018.

היקף נכסים, נטו (אלפי ש"ח)			
ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2019	
			קרנות פנסיה:
59,577,599	60,502,196	68,888,786	הראל פנסיה
1,012,422	1,014,750	1,248,706	הראל פנסיה כללית
			קופות גמל:
21,155,692	21,852,801	22,359,897	הראל קופת גמל
-	-	1,581,394	קופת גמל דיסקונט
261,220	238,816	334,334	הראל גמל להשקעה
444,342	404,866	669,182	הראל גמל השקעה לילד
2,930	3,367	-	הראל גמל IRA
1,855	1,892	2,304	קופת גמל למשרתי הקבע בצה"ל
11,388,240	11,462,001	12,697,829	הראל קרן השתלמות
432,827	472,380	417,597	הראל גמל לפיצויים
190,399	198,162	24,482	הראל פרופיל אישי למעסיק
18,583	19,093	20,703	הראל קופה לפנסיה תקציבית
47,338	49,710	50,938	הראל דקל קופת גמל לדמי מחלה
94,533,447	96,220,034	108,296,152	סה"כ נכסים

3. מידע מרוכז אודות קופות הגמל וקרנות הפנסיה

3.1. מידע ונתונים לפי סוג קופות

להלן מידע ונתונים לפי סוגי קרנות וקופות לגבי קרנות וקופות בניהול החברה ל-30 בספטמבר 2019:

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
						מקיפה	כללית	
מספר עמיתים**:								
918,247	78	202,498	3,001	128,717	69,887	14,870	499,196	פעילים
852,313	1,572	11,706	3,011	150,374	315,578	25,838	344,234	לא פעילים
30						-	30	מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה:
8						-	8	זקנה
62						-	62	נכות
								שארים
3,169						287	2,882	מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
1,313						7	1,306	זקנה
2,234						71	2,163	נכות
								שארים
1,806						202	1,604	מקבלי קצבה - פנסיונרים:
669						4	665	זקנה
330						86	244	נכות
								שארים
9,621						657	8,964	סה"כ מקבלי קצבה
1,780,181	1,650	214,204	6,012	279,091	385,465	41,365	852,394	סה"כ מספר עמיתים

נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח):								
68,710,741	16,413	639,517	95,968	6,130,939	3,685,670	815,503	57,326,731	פעילים
35,681,047	497,307	29,665	238,366	6,566,890	20,257,925	311,086	7,779,808	לא פעילים
5,105						-	5,105	מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה:
5,092						-	5,092	זקנה
16,249						-	16,249	נכות
								שארים
813,858						71,718	742,140	מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
776,327						7,416	768,911	זקנה
912,003						9,471	902,532	נכות
								שארים
494,388						20,099	474,289	מקבלי קצבה - פנסיונרים:
701,501						10,525	690,976	זקנה
179,841						2,888	176,953	נכות
								שארים
3,904,364						122,117	3,782,247	סה"כ מקבלי קצבה
108,296,152	513,720	669,182	334,334	12,697,829	23,943,595	1,248,706	68,888,786	סה"כ נכסים מנוהלים, נטו

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
						מקיפה	כללית	
נתונים תוצאתיים (באלפי ש"ח):								
1,224,617	10	8,168	9,411	272,087	61,289	57,487	816,165	דמי גמולים משונתים עבור מצטרפים חדשים
8,629,422	1,409	187,378	72,090	1,144,152	662,991	187,226	6,374,176	תקבולים מדמי גמולים
478,124	113	55,103	43,852	40,613	333,245	5,198		תקבולים מדמי גמולים חד פעמיים
2,902,712	30,380	158	-	601,293	722,016	24,256	1,524,609	העברות צבירה לקופה
4,328,806	184,667	765	-	612,078	1,064,154	51,122	2,416,020	העברות צבירה מהקופה
2,215,967	52,988	2,248	20,930	632,818	734,044	7,032	765,907	תשלומים: פדיונות
636	-	-	-	-	-	636	-	אחרים***
337							337	תשלומים לזכאים קיימים לפנסיה: פנסיית זקנה
189							189	פנסיית נכות
811							811	פנסיית שארים
37,940						3,482	34,458	תשלומים למקבלי קצבה קיימים: פנסיית זקנה
63,180						210	62,970	פנסיית נכות
36,690						330	36,360	פנסיית שארים
18,412						566	17,846	תשלומים לפנסיונרים: פנסיית זקנה
48,843						455	48,388	פנסיית נכות
5,125						169	4,956	פנסיית שארים
2,428,130	52,988	2,248	20,930	632,818	734,044	12,880	972,222	סה"כ תשלומים
7,298,830	46,421	40,317	21,954	808,884	1,494,426	88,797	4,798,031	עודף הכנסות על הוצאות לתקופה
דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח):								
273,433	2,704	955	1,534	66,331	105,131	2,989	93,789	פעילים ולא פעילים
12,984						533	12,451	מקבלי קצבה
286,417	2,704	955	1,534	66,331	105,131	3,522	106,240	סה"כ
132,547					1,560	2,160	128,827	דמי ניהול שנגבו מהפקדות (באלפי ש"ח):
שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (במונחים שנתיים, באחוזים):								
	0.05	0.23	0.69	0.76	0.63	0.32	0.17	פעילים
	0.58	0.23	0.66	0.69	0.58	0.55	0.42	לא פעילים
						0.60	0.50	מקבלי קצבה
					0.25	1.15	2.03	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מהפקדות (באחוזים):
שיעור עודף (גירעון) אקטוארי (באחוזים):								
						(0.05)	(0.01)	מבוטחים
						-	(0.01)	זכאים קיימים לפנסיה
						(0.05)	0.42	מקבלי קצבה קיימים
						0.62	(0.01)	פנסיונרים

* כולל קופה מרכזית לפיצויים, קופה מרכזית לפיצויים רב מסלולית, קופה מרכזית לפנסיה תקציבית וקופה לדמי מחלה.

** בקרנות פנסיה מספר עמיתים ובקופות גמל מספר חשבונות העמיתים.

*** בגין מבטח משנה.

להלן מידע בדבר עמיתים לא פעילים ל-30 בספטמבר 2019:

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
					מקיפה	כללית	
חשבונות מנותקי קשר:							
44,608	80	259	2,308	26,119	114	15,728	מספר חשבונות
463,516	1,871	731	29,796	293,700	710	136,709	נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
1,794	10	-	185	1,215	3	381	דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
	0.69	-	0.83	0.55	0.56	0.38	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**
חשבונות לא פעילים ביתרה של עד 8,000 ש"ח							
				67,230			מספר חשבונות
				132,197			נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
				815			דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
				0.82			שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**

* כולל קופה מרכזית לפיצויים וקופה לדמי מחלה.

** שיעור דמי הניהול מוצג במונחים שנתיים וכולל גם חלקים בשנה שבהם לא חלה על העמית ההגדרה "עמית שהקשר עמו נותק" (על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב-2012).

להלן מידע ונתונים לפי סוגי קרנות וקופות לגבי קרנות וקופות ל-30 בספטמבר 2018:

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
						מקיפה	כללית	
מספר עמיתים**:								
906,103	78	191,877	2,459	123,317	72,201	13,309	502,862	פעילים
825,146	1,610	9,706	2,226	135,664	311,868	23,271	340,801	לא פעילים
30						-	30	מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה:
11						-	11	זקנה
63						-	63	נכות
								שארים
2,967						51	2,916	מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
1,525						1	1,524	זקנה
2,087						18	2,069	נכות
								שארים
784						295	489	מקבלי קצבה-פנסיונרים:
184						6	178	זקנה
141						67	74	נכות
								שארים
7,792						404	6,970	סה"כ מקבלי קצבה
1,739,041	1,688	201,583	4,685	258,981	384,069	37,018	851,017	סה"כ מספר עמיתים
נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח):								
61,288,236	14,539	388,107	62,830	5,672,390	3,959,905	652,587	50,537,878	פעילים
31,952,714	724,806	16,759	175,986	5,789,611	17,898,155	265,748	7,081,649	לא פעילים
5,093						-	5,093	מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסיה:
5,067						-	5,067	זקנה
16,058						-	16,058	נכות
								שארים
810,883						70,449	740,434	מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
813,655						8,011	805,644	זקנה
852,976						9,606	843,370	נכות
								שארים
141,405						5,659	135,746	מקבלי קצבה - פנסיונרים:
245,216						1,034	244,182	זקנה
88,731						1,656	87,075	נכות
								שארים
2,979,084						96,415	2,882,669	סה"כ מקבלי קצבה
96,220,034	739,345	404,866	238,816	11,462,001	21,858,060	1,014,750	60,502,196	סה"כ נכסים מנוהלים, נטו
נתונים תוצאתיים (באלפי ש"ח):								
1,353,391	162	9,200	10,118	280,247	37,699	55,087	960,878	דמי גמולים משונתים עבור מצטרפים חדשים
8,267,186	1,696	129,623	90,588	1,051,368	928,709	158,734	5,906,468	תקבולים מדמי גמולים
985,098	102	3,363	90,588	159,744	725,798	5,503		תקבולים מדמי גמולים חד פעמיים
4,768,034	131,503	250	-	1,154,035	1,352,919	25,324	2,104,003	העברות צבירה לקופה
3,020,959	4,347	294	-	365,304	582,891	39,029	2,029,094	העברות צבירה מהקופה

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
						מקיפה	כללית	
1,879,155	46,114	682	12,361	513,611	595,181	6,737	704,469	תשלומים: פדיונות
(5,135)	-	-	-	-	-	(5,135)	-	אחרים***
402							402	תשלומים לזכאים קיימים לפנסיה:
196							196	פנסיית זקנה
823							823	פנסיית נכות
								פנסיית שארים
38,103						3,337	34,766	תשלומים למקבלי קצבה קיימים:
83,119						619	82,500	פנסיית זקנה
35,432						396	35,036	פנסיית נכות
								פנסיית שארים
3,567						155	3,412	תשלומים לפנסיונרים:
7,989						42	7,947	פנסיית זקנה
820						21	799	פנסיית נכות
								פנסיית שארים
2,044,471	46,114	682	12,361	513,611	595,181	6,172	870,350	סה"כ תשלומים
2,976,960	9,090	9,035	3,831	231,049	367,315	23,623	2,333,017	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לתקופה
								דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח):
257,512	2,828	570	1,036	60,865	101,254	2,920	88,039	פעילים ולא פעילים
10,218						367	9,851	מקבלי קצבה
267,730	2,828	570	1,036	60,865	101,254	3,287	97,890	סה"כ
133,773					2,008	1,946	129,819	דמי ניהול שנגבו מהפקדות (באלפי ש"ח):
								שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (במונחים שנתיים, באחוזים):
	0.13-	0.23	0.66	0.79	0.65	0.37	0.18	פעילים
	0.59	0.23	0.65	0.73	0.65	0.67	0.44	לא פעילים
						0.60	0.50	מקבלי קצבה
					0.21	1.23	2.22	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מהפקדות (באחוזים):
								שיעור עודף (גירעון) אקטוארי (באחוזים):
						(0.15)	0.03	מבוטחים
						-	0.03	זכאים קיימים לפנסיה
						0.13	0.29	מקבלי קצבה קיימים
						(0.72)	0.03	פנסיונרים

* כולל קופה מרכזית לפיצויים, קופה מרכזית לפיצויים רב מסלולית, קופה מרכזית לפנסיה תקציבית וקופה לדמי מחלה.

** בקרנות פנסיה מספר עמיתים ובקופות גמל מספר חשבונות העמיתים.

*** בגין מבטח משנה.

להלן מידע בדבר עמיתים לא פעילים ל-30 בספטמבר 2018:

סך הכל	אחר*	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
				כללית	מקיפה	
חשבונות מנותקי קשר:						
44,392	225	2,307	28,950	89	12,821	מספר חשבונות
541,544	6,332	24,985	349,847	1,716	158,664	נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
2,192	21	182	1,609	9	371	דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
	0.44	0.97	0.61	0.69	0.33	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**
חשבונות לא פעילים ביתרה של עד 8,000 ש"ח						
			74,395			מספר חשבונות
			140,494			נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
			1,069			דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
			1.01			שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**

* כולל קופה מרכזית לפיצויים וקופה לדמי מחלה.

** שיעור דמי הניהול מוצג במונחים שנתיים וכולל גם חלקים בשנה שבהם לא חלה על העמית ההגדרה "עמית שהקשר עמו נותק" (על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב-2012).

להלן מידע ונתונים לפי סוגי קרנות וקופות לגבי קרנות וקופות בניהול החברה לשנת 2018:

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסייה חדשות		
						מקיפה	כללית	
מספר עמיתים**:								
910,432	79	195,943	2,942	131,868	73,259	12,624	493,717	פעילים
835,623	1,612	8,834	2,213	134,339	307,126	24,698	356,801	לא פעילים
30						-	30	מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסייה:
11						-	11	זקנה
63						-	63	נכות
								שארים
3,218						289	2,929	מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
1,586						7	1,579	זקנה
2,102						67	2,035	נכות
								שארים
748						87	661	מקבלי קצבה-פנסיונרים:
338						4	334	זקנה
178						19	159	נכות
								שארים
8,274						473	7,801	סה"כ מקבלי קצבה
1,754,329	1,691	204,777	5,155	266,207	380,385	37,795	858,319	סה"כ מספר עמיתים

נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח):								
60,672,309	14,907	427,072	96,114	6,007,797	4,020,791	650,046	49,455,582	פעילים
30,691,779	674,240	17,270	165,106	5,380,443	17,139,686	264,914	7,050,120	לא פעילים
4,995						-	4,995	מקבלי קצבה - זכאים קיימים לפנסייה:
4,995						-	4,995	זקנה
15,800						-	15,800	נכות
								שארים
792,492						67,511	724,981	מקבלי קצבה - מקבלי קצבה קיימים:
807,415						6,705	800,710	זקנה
845,502						8,574	836,928	נכות
								שארים
215,877						9,258	206,619	מקבלי קצבה - פנסיונרים:
377,152						3,131	374,021	זקנה
105,131						2,283	102,848	נכות
								שארים
3,169,359						97,462	3,071,897	סה"כ מקבלי קצבה
94,533,447	689,147	444,342	261,220	11,388,240	21,160,477	1,012,422	59,577,599	סה"כ נכסים מנוהלים, נטו

נתונים תוצאתיים (באלפי ש"ח):								
1,683,542	163	12,078	11,501	400,671	44,039	81,100	1,133,990	דמי גמולים משונתים עבור מצטרפים חדשים
11,358,862	2,234	190,544	133,872	1,537,445	1,209,388	216,148	8,069,231	תקבולים מדמי גמולים
1,378,949	101	21,178	133,872	284,468	931,837	7,493		תקבולים מדמי גמולים חד פעמיים
5,844,703	146,176	299	-	1,436,628	1,641,863	32,789	2,586,948	העברות צבירה לקופה
4,197,194	29,954	893	-	549,096	866,791	50,920	2,699,540	העברות צבירה מהקופה

סך הכל	אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
						מקיפה	כללית	
2,625,285	54,032	1,215	20,720	702,431	854,076	8,389	984,422	תשלומים פדיונות:
(6,567)	-	-	-	-	-	(6,567)	-	אחרים***
262						-	262	תשלומים לזכאים קיימים לפנסיה:
514						-	514	פנסיית זקנה
1,093						-	1,093	פנסיית נכות פנסיית שארים
50,708						4,434	46,274	תשלומים למקבלי קצבה קיימים:
111,713						871	110,842	פנסיית זקנה
49,536						529	49,007	פנסיית נכות פנסיית שארים
6,933						288	6,645	תשלומים לפנסיונרים:
18,507						101	18,406	פנסיית זקנה
1,505						45	1,460	פנסיית נכות פנסיית שארים
240,771						6,268	234,503	סה"כ תשלומים
(884,330)	(16,692)	(11,327)	(8,690)	(238,792)	(363,207)	(27,351)	(218,271)	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לתקופה
דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח):								
345,221	3,767	815	1,442	81,818	135,981	3,838	117,560	פעילים ולא פעילים
13,924						513	13,411	מקבלי קצבה
359,145	3,767	815	1,442	81,818	135,981	4,351	130,971	סה"כ דמי ניהול שנגבו מנכסים
181,321					2,761	2,642	175,918	דמי ניהול שנגבו מהפקדות (באלפי ש"ח):
שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (במונחים שנתיים, באחוזים):								
	0.09-	0.23	0.66	0.77	0.62	0.36	0.18	פעילים
	0.57	0.23	0.65	0.74	0.65	0.64	0.43	לא פעילים
						0.60	0.50	מקבלי קצבה
					0.22	1.22	2.20	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מהפקדות (באחוזים):
שיעור עודף (גירעון) אקטוארי (באחוזים):								
						(0.08)	(0.10)	מבוטחים
						-	(0.10)	זכאים קיימים לפנסיה
						0.20	0.17	מקבלי קצבה קיימים
						(3.18)	(1.01)	פנסיונרים

* כולל קופה מרכזית לפיצויים, קופה מרכזית לפיצויים רב מסלולית, קופה מרכזית לפנסיה תקציבית וקופה לדמי מחלה.

** בקרנות פנסיה מספר עמיתים ובקופות גמל מספר חשבונות העמיתים.

*** בגין מבטח משנה.

להלן מידע בדבר עמיתים לא פעילים לשנת 2018:

סך הכל	אחר*	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
				כללית	מקיפה	
חשבונות מנותקי קשר:						
41,624	222	2,026	26,658	84	12,634	מספר חשבונות
395,062	5,222	18,089	253,957	803	116,991	נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
1,996	24	176	1,381	5	410	דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
	0.46	0.97	0.54	0.70	0.36	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**
חשבונות לא פעילים ביתרה של עד 8,000 ש"ח						
			70,308			מספר חשבונות
			131,943			נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
			2,499			דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
			1.89			שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)**

* כולל קופה מרכזית לפיצויים וקופה לדמי מחלה.

** שיעור דמי הניהול מוצג במונחים שנתיים וכולל גם חלקים בשנה שבהם לא חלה על העמית ההגדרה "עמית שהקשר עמו נותק" (על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב-2012).

3.2. ניתוח התפתחויות ושינויים שחלו בקופות

3.2.1. תחום הפנסיה

3.2.1.1. הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה

3.2.1.1.1. שינוי במספר העמיתים

בתקופת הדוח חל קיטון של כ-0.7% בכמות העמיתים ומקבלי הקצבה, לעומת קיטון של כ-2.5% בתקופה מקבילה אשתקד.

מספר העמיתים הפעילים גדל בתקופת הדוח בכ-1% לעומת גידול של כ-7% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר העמיתים הלא פעילים קטן בתקופת הדוח בכ-4% לעומת קיטון של כ-14% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר מקבלי הקצבאות גדל בתקופת הדוח בכ-15%, לעומת גידול של כ-17% בתקופה המקבילה אשתקד.

3.2.1.1.2. שינוי בנכסים מנוהלים

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים גדלו בתקופת הדוח בכ-16% מסך של כ-49.5 מיליארד ש"ח ל-57.3 מיליארד ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים בכ-16% מסך של כ-43.6 מיליארד ש"ח ל-50.5 מיליארד ש"ח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים גדלו בתקופת הדוח בכ-10% מסך של כ-7.1 מיליארד ש"ח ל-7.8 מיליארד ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים נותרו ללא שינוי ועמדו על סך של כ-7.1 מיליארד ש"ח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור מקבלי קצבה גדלו בתקופת הדוח בכ-23% מסך של כ-3.1 מיליארד ש"ח ל-3.8 מיליארד ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים המנוהלים, נטו עבור מקבלי קצבה בכ-18% מסך של כ-2.4 מיליארד ש"ח ל-2.9 מיליארד ש"ח.

הגידול בנכסים נטו בקרן בתקופת הדוח נובע מתנועת צבירה כספית חיובית נטו (גביה וניוד פנימה בניכוי פדיונות, תשלומי פנסיה וניוד החוצה) בסך של כ-4.5 מיליארד ש"ח ומרווחי השקעות נטו (בניכוי דמי ניהול) בסך של כ-4.8 מיליארד ש"ח.

3.2.1.1.3. שינוי בדמי הגמולים

בתקופת הדוח גבתה הקרן סך של כ-6.4 מיליארד ש"ח דמי גמולים לעומת סך של כ-5.9 מיליארד ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ-8%.

3.2.1.1.4. שינוי בסך העברות

בתקופת הדוח, הסתכמו העברות אל הקרן לסך של כ-1,525 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-2,104 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-28%.

בתקופת הדוח, הסתכמו העברות מהקרן לסך של כ-2,416 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-2,029 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-19%.

השפעת הניוד נטו על הקרן בתקופת הדוח, הינה שלילית בסך של כ-891 מיליון ש"ח, לעומת השפעה חיובית בסך של כ-75 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

שינוי בפדיונות 3.2.1.1.5

בתקופת הדוח, הסתכמו הפדיונות מהקרן לסך של כ-766 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-704 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גידול של כ-9% הגידול בתקופת הדוח, מושפע הן מכמות העמיתים בקרן, והן מיתרתם הצבורה של העמיתים שבחרו לפדות. הפדיונות מורכבים ממשיכת כספי פיצויים בשל עזיבת עבודה וממשיכות של כספי חסכון טרם זמנם.

שינוי בתשלומי פנסיה 3.2.1.1.6

בתקופת הדוח, הסתכמו תשלומי הפנסיה לסך של כ-206 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-166 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-24% הגידול נובע מעליה במספר העמיתים הזכאים לתשלומי פנסיה מהקרן.

שינוי בעודף (גירעון) אקטוארי 3.2.1.1.7

הגירעון האקטוארי למבוטחים הסתכם בתקופת הדוח לכ-0.01%. לעומת עודף של כ-0.03% בתקופה המקבילה אשתקד וגירעון של כ-0.10% בשנת 2018.

הגירעון האקטוארי לזכאים קיימים לפנסיה הסתכם בתקופת הדוח לכ-0.01%. לעומת עודף של כ-0.03% בתקופה המקבילה אשתקד וגירעון של כ-0.10% בשנת 2018.

העודף האקטוארי למקבלי קצבה קיימים הסתכם בתקופת הדוח ל-0.42%. לעומת 0.29% בתקופה המקבילה אשתקד ו-0.17% בשנת 2018.

הגירעון האקטוארי לפנסיונרים הסתכם בתקופת הדוח לכ-0.01%. לעומת עודף של כ-0.03% בתקופה המקבילה אשתקד וגירעון של כ-1.01% בשנת 2018.

לפרטים נוספים ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים של הקרן.

3.2.1.2. הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כללית

שינוי במספר העמיתים 3.2.1.2.1

בתקופת הדוח חל גידול של כ-9% בכמות העמיתים ומקבלי הקצבה, לעומת גידול של כ-13% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר העמיתים הפעילים גדל בתקופת הדוח בכ-18% לעומת גידול של כ-29% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר העמיתים הלא פעילים גדל בתקופת הדוח בכ-5% בדומה לגידול בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר מקבלי הקצבאות גדל בתקופת הדוח בכ-39% לעומת גידול של כ-23% בתקופה המקבילה אשתקד.

שינוי בנכסים מנוהלים 3.2.1.2.2

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים ולא פעילים גדלו בתקופת הדוח בכ-23% מסך של כ-915 מיליון ש"ח לסך של כ-1,127 מיליון ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים ולא פעילים בכ-19% מסך של כ-772 מיליון ש"ח לסך של כ-918 מיליון ש"ח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור מקבלי קצבה גדלו בתקופת הדוח בכ-25% מסך של כ-97 מיליון ש"ח לסך של כ-122 מיליון ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים המנוהלים, נטו עבור מקבלי קצבה בכ-10% מסך של כ-87 מיליון ש"ח לסך של כ-96 מיליון ש"ח.

הגידול בנכסים נטו בקרן בתקופת הדוח נובע מתנועת צבירה כספית חיובית נטו (גביה וניוד פנימה בניכוי פדיונות, תשלומי פנסיה, ניוד החוצה וחלקו של מבטח משנה) בסך של כ-148 מיליון ש"ח ומרווחי השקעות נטו בניכוי דמי ניהול בסך של כ-89 מיליון ש"ח.

שינוי בדמי הגמולים .3.2.1.2.3

בתקופת הדוח גבתה הקרן סך של כ-187 מיליון ש"ח דמי גמולים לעומת סך של כ-159 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גידול של כ-18%.

שינוי בסך העברות .3.2.1.2.4

בתקופת הדוח, הסתכמו העברות אל הקרן לסך של כ-24.3 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-25.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-4%.

בתקופת הדוח, הסתכמו העברות הצבירה מהקרן לסך של כ-51.1 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-39.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-31%.

השפעת הניוד נטו על הקרן, בתקופת הדוח, היתה שלילית בסך של כ-26.9 מיליון ש"ח, לעומת השפעה שלילית בסך של כ-13.7 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

שינוי בפדיונות .3.2.1.2.5

בתקופת הדוח, הסתכמו הפדיונות מהקרן לסך של כ-7.0 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-6.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

שינוי בתשלומי פנסיה .3.2.1.2.6

תשלומי הפנסיה בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ-5.2 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-4.6 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

הגידול נובע מעליה במספר העמיתים הזכאים לתשלומי פנסיה מהקרן.

שינוי בעודף (גירעון) אקטוארי .3.2.1.2.7

בתקופת הדוח, הסתכם הגירעון האקטוארי למבוטחים לכ-0.05% לעומת גירעון של כ-0.15% בתקופה מקבילה אשתקד וגירעון של כ-0.08% בשנת 2018.

הגירעון האקטוארי למקבלי קצבה קיימים הסתכם בתקופת הדוח לכ-0.05% לעומת עודף של כ-0.13% בתקופה המקבילה אשתקד ועודף של כ-0.20% בשנת 2018.

העודף האקטוארי לפנסיונרים הסתכם בתקופת הדוח לכ-0.62% לעומת גירעון של כ-0.72% בתקופה המקבילה אשתקד וגירעון של כ-3.18% בשנת 2018.

לפרטים נוספים ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים של הקרן.

3.2.2. תחום הגמל וההשתלמות

3.2.2.1. קופות גמל - אישיות לתגמולים ופיצויים, מרכזיות לפיצויים, להשקעה, חיסכון לילד ומטרה אחרת

3.2.2.1.1. שינוי במספר חשבונות העמיתים

בתקופת הדוח חל גידול של כ- 2.6% במספר חשבונות העמיתים, לעומת גידול של כ- 1.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר חשבונות העמיתים הפעילים גדל בכ-1.2% בתקופת הדוח, לעומת גידול של כ-2.3% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר חשבונות העמיתים הלא פעילים גדל בכ-3.8% בתקופת הדוח, לעומת גידול של כ-0.6% בתקופה המקבילה אשתקד.

3.2.2.1.2. שינוי בנכסים מנוהלים

הנכסים המנוהלים, נטו גדלו בתקופת הדוח בכ-12.9% מסך של כ- 22.6 מיליארד ש"ח לסך של כ-25.5 מיליארד ש"ח. בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים בכ- 8.3% מסך של כ-21.5 מיליארד ש"ח לסך של כ- 23.2 מיליארד ש"ח. הגידול בתקופת הדוח נובע מרכישת קופת גמל דיסקונט ומרווחי תשואה שקוּוּזוּ על ידי צבירה שלילית נטו בתקופת הדוח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים קטנו בתקופת הדוח בכ-2.7% מסך של כ-4.6 מיליארד ש"ח לסך של כ-4.4 מיליארד ש"ח.

בתקופה מקבילה אשתקד קטנו הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים בכ- 5.2% מסך של כ- 4.7 מיליארד ש"ח לסך של כ- 4.4 מיליארד ש"ח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים גדלו בתקופת הדוח בכ-16.8% מסך של כ-18.0 מיליארד ש"ח לסך של כ- 21.0 מיליארד ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים בכ-12.1% מסך של כ- 16.8 מיליארד ש"ח לסך של כ- 18.8 מיליארד ש"ח.

3.2.2.1.3. שינוי בתקבולים מדמי הגמולים

בתקופת הדוח הסתכמה הגביה לסך של כ- 923.9 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ- 1,150.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-19.7%.

3.2.2.1.4. שינוי בסך העברות

בתקופת הדוח, הסתכמו העברות אל הקופות לסך של כ- 752.6 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-1,484.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-49%.

העברות מהקופות הסתכמו לסך של כ- 1,249.6 מיליון ש"ח לעומת סך של כ- 587.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-112.7%.

השפעת הניוד נטו על נכסי הקופות בתקופת הדוח היתה שלילית, בסך של כ- 497.0 מיליון ש"ח, לעומת השפעה חיובית בסך של כ- 897.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

3.2.2.1.5. שינוי בפדיונות

בתקופת הדוח, הסתכמו הפדיונות מהקרן לסך של כ- 810.2 מיליון ש"ח לעומת סך של כ- 654.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-23.8%.

3.2.2.2 קרנות השתלמות

3.2.2.2.1 שינוי במספר חשבונות העמיתים

בתקופת הדוח חל גידול של כ-4.8% במספר חשבונות העמיתים, לעומת גידול של כ-11.3% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר חשבונות העמיתים הפעילים קטן בכ-2.4% בתקופת הדוח, לעומת גידול בשיעור של 3.6% בתקופה המקבילה אשתקד.

מספר חשבונות העמיתים הלא פעילים גדל בכ-11.9% בתקופת הדוח, לעומת גידול של כ-19.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

3.2.2.2.2 שינוי בנכסים מנוהלים

הנכסים המנוהלים, נטו גדלו בתקופת הדוח בכ-11.5% מסך של כ-11.4 מיליארד ש"ח לסך של כ-12.7 מיליארד ש"ח. בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים בכ-15.7% מסך של כ-9.9 מיליארד ש"ח לסך של כ-11.5 מיליארד ש"ח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים גדלו בתקופת הדוח בכ-2.0% מסך של כ-6.0 מיליארד ש"ח לסך של כ-6.1 מיליארד ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים פעילים בכ-4.5% מסך של כ-5.4 מיליארד ש"ח לסך של כ-5.7 מיליארד ש"ח.

הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים גדלו בתקופת הדוח בכ-22.1% מסך של כ-5.4 מיליארד ש"ח לסך של כ-6.6 מיליארד ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד גדלו הנכסים המנוהלים, נטו עבור עמיתים לא פעילים בכ-29.3% מסך של כ-4.5 מיליארד ש"ח לסך של כ-5.8 מיליארד ש"ח.

עיקר הגידול בתקופת הדוח נובע מצבירה נטו חיובית ומרווחי תשואה.

3.2.2.2.3 שינוי בתקבולים מדמי הגמולים

בתקופת הדוח הסתכמה הגביה לסך של כ-1,144.2 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-1,051.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-8.8%.

3.2.2.2.4 שינוי בסך העברות

בתקופת הדוח, הסתכמו העברות אל הקרן לסך של כ-601.3 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-1,154.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-48%.

העברות מהקרן הסתכמו לסך של כ-612.1 מיליון ש"ח לעומת סך של כ-365.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-68%.

השפעת הניוד נטו על נכסי הקופות בתקופת הדוח הייתה שלילית בסך של כ-10.8 מיליון ש"ח, לעומת השפעה חיובית בסך של כ-788.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

3.2.2.2.5 שינוי בפדיונות

בתקופת הדוח, הסתכמו הפדיונות לסך של כ-632.8 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-513.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-23.2%.

3.3. שיעורי דמי הניהול בהתאם להוראות הדין

לימים 30 בספטמבר 2019, 2018 ו- 31 בדצמבר 2018							שיעור דמי ניהול מהפקדה ושיעור שנתי דמי ניהול מנכסים רשמיים החברה לגבות לפי הוראות הדין:
אחר*	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד	קופת גמל להשקעה	קרנות השתלמות	קופות גמל אישיות לתגמולים ופיצויים	קרנות פנסיה חדשות		
					כללית	מקיפה	
2% מנכסים	0.23% מנכסים***	4% מהפקדה ו-1.05% מנכסים	2% מנכסים	4% מהפקדה ו-1.05% מנכסים	4% מהפקדה ו-1.05% מנכסים	6% מהפקדה ו-0.5% מנכסים	פעילים
0.3% מנכסים		0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	0.3% מנכסים	לא פעילים:
2% מנכסים		1.05% מנכסים	2% מנכסים	1.05% מנכסים	1.05% מנכסים	0.5% מנכסים	מנותקי קשר**
					0.6% מנכסים***	0.5% מנכסים	מקבלי קצבה

* כולל קופה מרכזית לפיצויים, קופה לפיצויים רב מסלולית בניהול אישי, קופה מרכזית לפנסיה תקציבית וקופה לדמי מחלה.

** לעניין העמיתים שביום התחילה של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב 2012 (ינואר 2013), התקיימה לגביהם ההגדרה "עמית שהקשר עמו נותק", שיעור דמי הניהול הנ"ל אינו נדרש וזאת עד לתום תקופה של שלוש שנים מיום ההחלה (דצמבר 2015).

*** בהתאם לתקנון הקרן ייגבו דמי ניהול ממי שהפכו לפנסיונרים החל מחודש ינואר 2010 ואילך, בשיעור שלא יעלה 0.5% בחישוב שנתי מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבות הקרן לכלל הפנסיונרים. עבור פנסיונרים שפרשו לפני שנת 2010 נגבים דמי ניהול בשיעור של 2% בחישוב שנתי מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבות הקרן לכלל הפנסיונרים.

**** מתקבל מהמוסד לביטוח לאומי.

4. הוראות דין

להלן תמצית ההסדרים החוקיים והוראות הדין העיקריים בעלי השלכה על הדוחות הכספיים של החברה שפורסמו בתקופת הדוח או אחריה - עד למועד פרסום דוח זה. להוראות אלו עשויה להיות השלכה על פעילות החברה מבחינה עסקית, מיכונית ותפעולית.

4.1. הוראות דין

ביום 10 באפריל 2019 פורסם ברשומות צו הגנת הפרטיות (קביעת גופים ציבוריים) (תיקון), התשע"ח-2019, במסגרתו נקבע כי קרן פנסיה תיחשב כגוף מוסדי ותהיה רשאית לקבל מידע לצורך בדיקת זכאות להמשך קבלת קצבה בידי מקבל קצבה מקרן הפנסיה בהתאם לנתונים שבידי רשות האוכלוסין וההגירה על שהות מקבל קצבה מחוץ לישראל למשך תקופה רצופה העולה על שישה חודשים.

בהמשך לפרסום הצו, ביום 7 באוקטובר 2019 פרסם הממונה חוזר שעניינו תשלומים למקבלי קצבאות שיצאו מהארץ לתקופה ממושכת, במסגרתו נקבעו הוראות לעניין חובת קרנות הפנסיה לפנות לרשות האוכלוסין וההגירה לצורך קבלת מידע על שהות מקבל קצבה מחוץ לישראל על מנת לאמת את היותו בחיים, הוראות לעניין הליך הפנייה של החברות המנהלות של קרנות הפנסיה למקבלי הקצבה בדרישה להמצאת אישור חיים והוראות לעניין התנהלות קרנות הפנסיה במקרה של אי המצאת אישור חיים.

באותו יום פרסם הממונה חוזר שעניינו הוראות לעניין זכויות וחובות עמיתים בתקנון קרן פנסיה חדשה מקיפה - עדכון, במסגרתו נקבעו הוראות לעניין עדכון תקנוני קרנות הפנסיה כך שיכללו את חובתו של מקבל הקצבה להודיע לחברה המנהלת של הקרן על כל שהות רצופה מחוץ לישראל למשך תקופה העולה על שישה חודשים ולמסור אישור חיים בהתאם.

4.2. חוזרים

4.2.1. **ביום 6 בנובמבר 2019 פרסם הממונה חוזר שעניינו תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמורת חברות ביטוח ולקרנות פנסיה,** לפיו יש לעדכן את הנחות ברירת המחדל שעל בסיסן יחשבו חברות הביטוח והחברות המנהלות את מקדמי הקצבה במועד הפרישה בפוליסות ביטוח חיים, את ההתחייבויות בגין פוליסות ביטוח חיים וכן את חישוב המאזן האקטוארי של קרנות הפנסיה. הוראות החוזר יחולו החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2019. לעניין השפעת החוזר על הדוחות הכספיים ראה ביאור 8 בדוח הכספי של קרן הפנסיה המקיפה ובדוח הכספי של קרן הפנסיה הכללית.

4.2.2. **ביום 16 ביולי 2019 פורסם חוזר שעניינו שירות ללקוחות גופים מוסדיים - תיקון,** המוסיף הוראות פרטניות שנועדו לשפר את טיב השירות הניתן ללקוחות על ידי הגופים המוסדיים, וביניהן, חובתו של גוף מוסדי המספק שירות טלפוני הכולל מערכת אוטומטית לניתוב שיחות לתת מענה אנושי מקצועי ללקוח תוך 5 דקות מסיום הנתב, עם אפשרות חריגה ממשך הזמן כאמור לכל היותר ב-10% מהפניות במוצע שנתי. הוראות החוזר יחולו על כל גוף מוסדי למעט קופת גמל מרכזית לפיצויים אשר העמית היחיד בה הוא הבנק וקופת גמל מרכזית לקצבה, 9 חודשים לאחר יום הפרסום, למעט ההוראה לעניין זמני המענה שתחילתה ביום 25 ביולי 2019.

4.2.3. **ביום 8 בנובמבר 2017 פורסם חוזר שעניינו אופן הפקדת תשלומים לקופת גמל,** הקובע הוראות לעניין אופן הפקדת התשלומים לקופת גמל, הפרטים שעל מעסיק למסור לחברה המנהלת בעת ההפקדה, מועדים להפקדת התשלומים ואישורים שעל חברה מנהלת להמציא לעמיתים, ולעניין עמיתים שכירים - גם למעסיקיהם, בקופת גמל שבניהולה. בחוזר נקבעו מועדי תחילה שונים בהתאם לגודל המעסיק.

ביום 24 בינואר 2019 פורסם חוזר שעניינו אופן הפקדת תשלומים לקופת גמל - תיקון, אשר משנה את מועדי התחילה של הוראות החוזר המקורי עבור מעסיקים שלהם פחות מעשרים עובדים.

4.3. טיוטות חוזרים

4.3.1. ביום 1 במאי 2018 פרסם הממונה חוזר שעניינו מרכיבי חשבון בקופת גמל, אשר קובע הוראות לעניין רישום מרכיבי חשבון בקופת גמל, ניהול רשומות נפרדות בקופת גמל ובקרבן השתלמות, רישום מרכיבי חשבון עבור עמית שכיר ועבור עמית עצמאי, והוראות לעניין רישום וייחוס תשלומים, רווחים, הפקדות, הוצאות ודמי ביטוח.

ביום 29 ביולי 2019 פרסם הממונה חוזר שעניינו מרכיבי חשבון בקופת גמל - תיקון, הדוחה את תחילת הסעיף הקובע הוראות לעניין הסבת תשלומים פטורים לתשלומים שאינם פטורים ולהיפך, במטרה לאפשר לעמית שיש בידו יותר מקופת גמל אחת לבצע משיכה של התשלומים הפטורים בכל קופת גמל שיבחר, ליום 1 בינואר 2020.

5. התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של החברה

תוצאות הפעילות של הקבוצה מושפעות באופן מהותי מהתשואות המושגות בשוק ההון ומהמצב הכלכלי, הפוליטי והביטחוני בארץ ובעולם. להלן התייחסות לגורמים המרכזיים בסביבה המקרו-כלכלית, אשר משפיעים על פעילות הקבוצה:

5.1 כללי

תמונת המקרו של הכלכלה העולמית ברבעון השלישי מראה שהסיכונים הנשקפים לכלכלה העולמית התגברו בעיקר לנוכח "מלחמת הסחר" בין ארצות הברית לסין, אי הוודאות לגבי פרישת בריטניה, המתרחבת במפרץ הפרסי והחשש להאטה בסין. קרן המטבע הבינלאומית עדכנה את תחזיות הצמיחה העולמית כלפי מטה.

בשווקים הפיננסיים נמשכה הירידה בתשואות האג"ח הממשלתיות, גם על רקע העמקת ההרחבה המוניטרית במשקים השונים.

בארצות הברית האינפלציה עלתה, שוק העבודה נותר חזק וכך גם הצריכה הפרטית, אך הפעילות בענף התעשייה המשיכה להיחלש, סנטימנט החברות נחלש והאינדיקאטורים האחרונים מצביעים על צמיחה מתונה יותר ברבעון השלישי. ה-FED הוריד את הריבית פעמיים במהלך הרבעון (לטווח של 1.75%-2.0%).

באירופה, הצריכה הפרטית נותרה יציבה אך הייצור התעשייתי המשיך להתכווץ ומעיב בעיקר על כלכלת גרמניה מוטת התעשייה, האינדיקאטורים האחרונים מצביעים על האטה בצמיחה ברבעון השלישי. האינפלציה בגוש האירו נותרה נמוכה וה-ECB הפחית את הריבית ב-0.1 נק' האחוז, ונקט בצעדי הרחבה משמעותיים נוספים.

הצמיחה בסין הוסיפה להתמתן והשלכות מלחמת הסחר וההאטה בקצב הצמיחה הביאו את הממשל להמשיך בצעדי הרחבה מוניטריים.

5.2 התפתחויות במשק הישראלי

לפי האינדיקאטורים הראשוניים הצמיחה ברבעון השלישי של שנת 2019 האיצה בהשוואה לרבעון השני. שיעור האבטלה ירד ל-3.7% ברבעון בשלישי, אך זאת במקביל לירידה בשיעורי ההשתתפות והתעסוקה.

נתוני הצמיחה הראשוניים לרבעון השלישי יפורסמו ביום 17 בנובמבר 2019.

5.3 שוק המניות

בסיכום הרבעון השלישי של שנת 2019 מדד MSCI העולמי (ברוטו במונחים דולריים) עלה ב-0.7% אך המדד המקביל של השווקים המתעוררים ירד ב-4.1%. במהלך אותה התקופה בישראל מדד ת"א 125 עלה ב-3.2% עם עלייה של 9.2% במדד ת"א 90. מחזור המסחר היומי הממוצע במניות והמירים עמד על 1.4 מיליארד ש"ח במהלך הרבעון השלישי, עלייה של כ-1% בהשוואה לרבעון המקביל בשנה שעברה.

5.4 שוק איגרות החוב

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2019 מדד האג"ח הכללי עלה ב-2.6%, באותה התקופה מדד האג"ח הממשלתיות עלה ב-3.5% ומדד האג"ח הקונצרני עלה ב-1.4%. במהלך הרבעון, מחזור המסחר היומי באג"ח עמד על 3.7 מיליארד ש"ח, עלייה של 13% בהשוואה לרבעון המקביל בשנה שעברה.

5.5 קרנות נאמנות

ברבעון השלישי של שנת 2019 קרנות הנאמנות רשמו גיוסים נטו של כ-5.8 מיליארד ש"ח. בלטו לשלילה קרנות הנאמנות המתמחות בחו"ל (מינוס 0.2 מיליארד ש"ח) אך נרשמו גיוסים בקרנות המתמחות באג"ח (4 מיליארד ש"ח).

5.6. שוק המט"ח

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2019 התחזק השקל ב-4.4% מול סל המטבעות הנומינלי של בנק ישראל; 2.4% ייסוף מול הדולר ו-6.3% מול האירו. הגורמים העיקריים להתחזקות השקל היו הגידול בעודף בחשבון השוטף של מאזן התשלומים, לצד הציפייה לתחילת יצוא הגז וצירופה הצפוי של ישראל למדד האג"ח הבינלאומי.

5.7. אינפלציה

על פי המדד האחרון הידוע בסוף הרבעון (אוגוסט) מדד המחירים לצרכן ירד ב-0.7% במהלך הרבעון השלישי של שנת 2019 (יוני-אוגוסט), והאינפלציה ב-12 החודשים האחרונים עד אוגוסט הסתכמה ב-0.6%, מתחת ליעד האינפלציה. סעיפי ההלבשה-והנעלה, והירקות-והפירות היו התורמים העיקריים לירידה במדד במהלך הרבעון השלישי.

5.8. ריבית בנק ישראל

ריבית בנק ישראל נותרה ללא שינוי על 0.25% גם במהלך הרבעון השלישי של שנת 2019.

לאור ההתפתחויות הכלכליות במשק ננקטו מצד החברה הפעולות הבאות:

נושא	תיאור פעולות החברה
השינוי במדד המחירים לצרכן, התפתחויות האינפלציה והגורמים להשפעה על עליית המדד	חטיבת ההשקעות שמרה על שיעור החשיפה למוצרים צמודי מדד ברבעון השלישי.
שער החליפין של השקל	חטיבת ההשקעות המשיכה להקטין את שיעור החשיפה למט"ח לאור המשך ירידה בעלויות הגידור והמצב הכלכלי הטוב של מדינת ישראל אשר בא לידי ביטוי בעודף בחשבון השוטף והגדלה בהשקעות הישירות בישראל.
התפתחות ריבית	חטיבת ההשקעות שומרת על מח"מ בינוני נמוך לאור הריביות הנמוכות בעולם והתשואות הנמוכות בעולם.
ניתוח הגרעון בתקציב המדינה ומימונו	חטיבת ההשקעות שומרת על מח"מ בינוני נמוך לאור התשואות הנמוכות בעולם והגירעון הממשלתי הגבוה.
שוק המניות	חטיבת ההשקעות הגדילה את שיעור החשיפה למניות בשלהי הרבעון לאור הערכה של התקדמות בנושא הסכמי הסחר, צפי להמשך צמיחה כלכלית אם כי ממותנת יותר, ריביות אשר יישארו נמוכות לאורך זמן וצפי לשיפור ברווחי הפירמות.
אג"ח קונצרני ומוצרי חוב	מרווחי האשראי על אגרות חוב קונצרניות מול אג"ח ממשלתי שמרו על יציבות בחו"ל והמשיכו לרדת בארץ, לפיכך המשכנו להעביר אם כי בצורה מדודה חשיפה של אג"ח קונצרני לחו"ל. רמות המרווחים נמצאות ברמות שפל הן בארץ והן בחו"ל ולפיכך חטיבת ההשקעות ממשיכה לטייב את מבנה תיק האג"ח הקונצרני שלה לרמות דירוג גבוהות יותר תוך הקפדה על בחינת הסיכון והתשואה, מגבלות חשיפה לתאגיד, לקבוצות תאגידים, לקבוצות דירוג ולמגבלות נוספות אשר אושרו בדירקטוריון החברה.
מוצרי מדדים	החברה המשיכה לנצל את מוצרי המדדים להתאמת החשיפות שלה לסקטורים שונים וחשיפות גיאוגרפיות שונות במקביל לשיפור הרכבי תיקי ההשקעות.
נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים	החברה שמרה על מדיניותה בתחום הנגזרים, לפיה הם משמשים בעיקר לאמצעי להתאמה מהירה של הרכבי האפיקים בתיק ההשקעות להחלטות ועדת השקעות, לניהול יעיל של החשיפות לחו"ל ולהגנות על חשיפת מט"ח.
השקעות בנכסים אלטרנטיביים, לרבות נדל"ן, תשתיות והשקעות פרטיות	במהלך הרבעון השלישי של שנת 2019, לנוכח הרצון לגוון את תיקי ההשקעות ולנוכח ריביות נמוכות בעולם, המשיכה חטיבת ההשקעות במאמצים למציאת השקעות ישירות באשראי, תשתיות השקעות פרטיות ונדל"ן, תוך שמירה על רמת הסיכון לא גבוהה ופיזור גבוה.

6. מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות החברה המנהלת ובסביבתה העסקית

6.1 העברת ניהול קופת התגמולים לעובדי בנק דיסקונט (להלן: "הקופה") מהחברה לניהול קופות גמל של עובדי בנק דיסקונט בע"מ (להלן: "החברה המעבירה") לחברה

בהמשך להליך תחרותי שניהלו בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") והחברה המעבירה, נחתם ביום 17 בספטמבר 2018 הסכם להעברת ניהול הקופה מהחברה המעבירה לחברה. הקופה הינה קופת גמל ענפית לשכירים ועצמאים עובדי הבנק. נכון ליום 30 ביוני 2018, היתרה הצבורה בקופה עמדה על סך של כ-1.75 מיליארד ש"ח, עבור כ-4,000 עמיתים (מחציתם מפקידים באופן שוטף). בהתאם להסכם ההעברה, העמיתים הקיימים בקופה המעבירה ימשיכו ליהנות מההטבות שהיו זכאים להן בקופה.

בהתאם להוראות הסכם העברת הניהול, החברה תפעל למיזוג הקופה לתוך קופת הגמל של החברה (להלן: "המיזוג"). ביום 14 בנובמבר 2018 התקבל מהממונה אישור מראש להעברה מרצון של קופת הגמל.

ביום 1 בינואר 2019 הועבר ניהול הקופה לידי החברה בהתאם להסכם. ביום 13 בנובמבר 2019 התקבל מהממונה אישור למיזוג הקופות. מיזוג הקופות צפוי להתבצע עד סוף שנת 2019.

6.2 שינוי מבנה

ביום 22 באוגוסט 2019 אישר הדירקטוריון של החברה את העברת הזכויות של הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "הראל ביטוח") בתיקי הלקוחות והמוניטין של פעילות הגמל לחברה, ומיד לאחר מכן העברת מלוא החזקותיה של הראל ביטוח בחברה, להראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן: "הראל השקעות") (להלן: "השינוי המבני"). העברת החזקות כאמור להראל השקעות במסגרת השינוי המבני, תטופל כדיבידנד בעין מאת הראל ביטוח להראל השקעות, מתוך רווחים ראויים לחלוקה. השינוי המבני עתיד להתבצע בהתאם להוראות סעיף 104א ו-104ג לפקודת מס הכנסה, בכפוף לקבלת כל האישורים הנדרשים, לרבות אישור הדירקטוריונים של הראל השקעות והראל ביטוח ואישור רשות המיסים. בכפוף לקבלת כל האישורים הנדרשים, כאמור לעיל, השינוי המבני כאמור צפוי להיכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2020.

6.3 שינויים בתקנוני קרנות הפנסיה

6.3.1 שינויים בתקנון קרן הפנסיה המקיפה

6.3.1.1 ביום 11 בנובמבר 2019 אושר על ידי הממונה תיקון תקנון קרן הפנסיה המקיפה "הראל פנסיה".

השינוי העיקרי במסגרת התיקון הוא שינוי מודל מסלולי ההשקעה תלוי גיל של קרן הפנסיה (מסלולי ברירת המחדל) כך שבמקום מסלולים המיועדים לעמיתים בהתאם לשנת לידתם בטווח של עשר שנים (ילידי שנות ה-50, ילידי שנות ה-60 וכו') יופעלו שלושה מסלולי ההשקעה בהם מדיניות ההשקעה תיקבע בהתאם לגילם של העמיתים (מסלול לגילאי 50 ומטה, גילאי 50 עד 60 וגילאי 60 ומעלה). עמית שלא יבחר מסלול יצורף למסלול ברירת מחדל המתאים לגילו ויועבר בין המסלולים כאשר יגיע לגיל הרלוונטי. כמו כן, עמית רשאי לעבור למסלול השקעה במסגרת המודל שאינו מתאים לגילו או להישאר במסלול כאמור. השינוי ייכנס לתוקף החל מיום 1 בינואר 2020.

6.3.1.2 ביום 9 בספטמבר 2019 אושר על ידי הממונה תיקון תקנון קרן הפנסיה המקיפה "הראל פנסיה".

להלן השינויים העיקריים:

6.3.1.1.1 בן עם מוגבלות נחשב כיתום של פנסיונר, ובעת הפרישה יכול העמית הפורש לבחור בכיסוי עבור בן עם מוגבלות;

6.3.1.1.2 פנסיונר רשאי לבטח בן עם מוגבלות בקצבה בשיעור שלא יפחת מ-30% מקצבת הזקנה לה הוא זכאי;

6.3.1.1.3. מקדם ההמרה לצורך חישוב קצבת זקנה ייקבע גם בהתאם לפרטי בן עם מוגבלות, כגון גילו במועד הזכאות הראשון לקבלת קצבת זקנה, שנת לידתו, מינו ושיעור הקצבה לו יהיה זכאי לאחר פטירת הפנסיונר בהתאם לבחירת הפנסיונר בבקשה לקבלת קצבה.

6.3.1.1.4. הוספת מסלול השקעה "ילידי שנות ה-2000" אשר מדיניות ההשקעה שלו מתאימה לעמיתים אשר נולדו לאחר יום 31 בדצמבר 1999.

6.3.2. שינויים בתקנון קרן הפנסיה הכללית

ביום 11 בנובמבר 2019 אושר על ידי הממונה תיקון תקנון קרן הפנסיה הכללית "הראל פנסיה כללית". השינוי העיקרי במסגרת התיקון הוא שינוי מודל מסלולי ההשקעה תלוי גיל של קרן הפנסיה (מסלולי ברירת המחדל) כך שבמקום מסלולים המיועדים לעמיתים בהתאם לשנת לידתם בטווח של עשר שנים (ילידי שנות ה-50, ילידי שנות ה-60 וכו') יופעלו שלושה מסלולי ההשקעה בהם מדיניות ההשקעה תיקבע בהתאם לגילם של העמיתים (מסלול לגילאי 50 ומטה, גילאי 50 עד 60 וגילאי 60 ומעלה). עמית שלא יבחר מסלול יצורף למסלול ברירת מחדל המתאים לגילו ויועבר בין המסלולים כאשר יגיע לגיל הרלוונטי. כמו כן, עמית רשאי לעבור למסלול השקעה במסגרת המודל שאינו מתאים לגילו או להישאר במסלול כאמור. השינוי ייכנס לתוקף החל מיום 1 בינואר 2020.

6.4. שינויים בתקנוני קופות גמל

6.4.1. ביום 10 ביולי 2019 אושר על ידי הממונה עדכון תקנון קופת הגמל "הראל קופת גמל". התקנון עודכן בהתאם להוראות חוזר 2017-9-8 שעניינו משיכת כספים מחשבון של עמית שנפטר עם יתרה נמוכה, לפיהן, תתאפשר משיכת כספים מחשבון של עמית שנפטר בלי שיידרש להמציא צו ירושה או צו קיום צוואה במקרה שיתרת הכספים בחשבון לא עולה על 8,000 ש"ח.

6.4.2. ביום 10 ביולי 2019 אושר על ידי הממונה תיקון תקנון קופת הגמל "הראל גמל להשקעה". במסגרת התיקון, החל מיום 1 באוקטובר 2019, יוחלף מסלול ההשקעה "מסלול שקלי טווח קצר" במסלול "הראל גמל להשקעה הלכה". בהתאם למדיניות ההשקעה של מסלול ההלכה, נכסי המסלול יהיו חשופים לנכסים מסוגים שונים בכפוף להוראות הדין ובכפוף לכללי ההלכה היהודית בלבד כאשר ההשקעות במסלול יהיו בהתאם להחלטת ועדת ההשקעות.

6.4.3. ביום 10 ביולי 2019 התקבל אישור לסגירת קופת הגמל "הראל גמל IRA".

6.5. קרנות ברירת מחדל נבחרות

ביום 13 במרס 2016 פרסם הממונה חוזר הקובע הוראות לעניין בחירת קופת ברירת מחדל. במסגרת החוזר נקבע כי צירוף לקופת גמל ייעשה בבחירה אקטיבית של העובד בקופת הגמל או באמצעות המעסיק לקופת גמל שנבחרה על ידו בהתאם לסעיף 20(ב) לחוק קופות הגמל וככל שלא נבחרה על ידי העובד קופת גמל ולא נבחרה על ידי המעסיק קופת גמל בהתאם לסעיף 20(ב) לחוק קופות הגמל, יצרף המעסיק את העובד לקופת הגמל שתבחר על ידי הממונה.

ביום 7 באוגוסט 2018 פורסם מכתב שעניינו הליך קביעת קרנות ברירת מחדל נבחרות, במסגרתו פורטו כללים לגבי הליך קביעת קרנות ברירת מחדל שיחולו החל מיום 1 בנובמבר 2018. כמו כן, נקבע כי ייקבעו לפחות 4 קרנות פנסיה כקרנות ברירת מחדל נבחרות.

ביום 14 באוקטובר 2018 פרסם הממונה כי הקרנות שנבחרו הינן קרנות הפנסיה של החברות הבאות: אלטשולר שחם גמל ופנסיה בע"מ, הלמן אלדובי קופות גמל ופנסיה בע"מ, אשר יגבו דמי ניהול בשיעור שלא יעלה על 0.1% מהצבירה (שיעור שנתי) ו-1.49% מההפקדות, מיטב דש גמל ופנסיה בע"מ אשר תגבה דמי ניהול בשיעור שלא יעלה על 0.05% מהצבירה (שיעור שנתי) ו-2.49% מההפקדות ופסגות קופות גמל ופנסיה בע"מ אשר תגבה דמי ניהול

בשיעור שלא יעלה על 0.0905% מהצבירה (שיעור שנתי) ו-1.68% מההפקדות. קרנות הפנסיה החלו לשמש כקרנות ברירת מחדל נבחרות ביום 1 בנובמבר 2018.

בהתאם להוראות החוזר, הסדרי ברירת המחדל של החברה עם מעסיקים או ארגונים יציגים הסתיימו בסוף מרס 2019, למעט הסדר ברירת המחדל לגבי משרתי הקבע בצה"ל, אשר בהתאם לאישור הממונה, הוחרג מתחולת החוזר. החברה מוסיפה להיות קשורה עם חלק מהמעסיקים אשר הסדרי ברירת המחדל עימם הסתיימו כאמור בהסדרי הטבות לעובדי המעסיק, וזאת ביחס לעובדים חדשים שייבחרו להצטרף לקרנות הפנסיה שבניהולה.

לשינוי תהליך ההצטרפות כמותואר לעיל היתה השפעה משמעותית על המשך ההצטרפות של עובדים חדשים מקרב מעסיקים עם שיעור תחלופה גבוה מאוד המאופיינים ברמת השתכרות נמוכה. בהתאם לניסיון המצטבר בשני הרבעונים האחרונים ניכר כי בעסקים אלו חלה ירידה בפרמיה המשונתת בגין מצטרפים חדשים בסך של כ-30 מיליון ש"ח. בנוסף, קיימת השפעה עקיפה של ההוראות החדשות גם בקרב עסקים המאופיינים ברמת השתכרות גבוהה בהם קיימים תהליכי הצטרפות מובנים המאפשרים לעובד לממש את זכות הבחירה במוצר וביצרן הפנסיוני. בעסקים כגון אלה קיימת השפעה בשיעור נמוך משמעותית ביחס לעסקים המאופיינים ברמת השתכרות נמוכה, אך לאור השונות בין המעסיקים ולנוכח משך הזמן הקצר שחלף מאז יישום ההוראות בחודש אפריל 2019, לא ניתן להעריך בשלב זה את היקף ההשפעה בעסקים כאמור. לצד כל זאת, פועלת החברה ליצירת פלטפורמות צירוף עמיתים חליפיות להסדרי ברירת מחדל המבוססות על תהליכי עבודה דיגיטליים, יעילים וזמינים במקביל להעמקת פעילות השטח באמצעות ערוצי ההפצה המסורתיים באופן שיבטיח את המשך הצמיחה של החברה ואת הדומיננטיות שלה במגזר הפנסיה.

6.6. הסבת המערכת התפעולית בתחום הגמל וההשתלמות

במסגרת פעילותה בתחום הגמל וההשתלמות קיבלה החברה שירותי תפעול, לרבות שירותי מערכת תפעול, מלאומי שירותי שוק ההון בע"מ (להלן: "מערכת לאומי"). בינואר 2019 החברה הסבה את פעילותה, למעט מספר מצומצם של קופות, ממערכת לאומי למערכת מיכון פנימית אשר משמשת אותה לפעילותה בתחום הפנסיה.

6.7. שינויים בנושאי המשרה

בחודש מאי 2019 סיימו מר צחי דברת את תפקידו כסמנכ"ל התפעול בחברה ומר אביחי דרפנר את תפקידו כסמנכ"ל גבייה והפקה בחברה. החל מאותו מועד, משמשת גבי' אפרת שפסר כמנהלת התפעול בחברה. גבי' חנית בורה מונתה למנהלת תחום תביעות ומימוש זכויות בחברה.

7. תיאור האסטרטגיה העסקית של החברה ויעדיה העיקריים

לעניין זה, ראה סעיף 3.14 לדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה לשנת 2018.

8. נושאים שאליהם הפנה רואה החשבון את תשומת הלב

רואה החשבון של החברה לא הפנה את תשומת הלב לעניינים מיוחדים בדוח הסקירה. עם זאת, רואה החשבון ציין כי "מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 10 לדוחות הכספיים ביניים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות".

9. בקרות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח**בקרות ונהלים לגבי הגילוי:**

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף עם המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2019 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

מישל סיבוני
יו"ר הדירקטוריון

דודי לייזנר
מנכ"ל

21 בנובמבר, 2019

הצהרה (Certification)

אני, דודי ליידנר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2019 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של החברה המנהלת; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי. וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

21 בנובמבר, 2019

דודי ליידנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל פנסייה וגמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2019 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של החברה המנהלת; וכך-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי. וכך-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכך-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

21 בנובמבר, 2019

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הראל פנסיה וגמל בע"מ

**דוחות כספיים ביניים
ליום 30 בספטמבר 2019
(בלתי מבוקרים)**

תוכן עניינים

2..... דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים

3..... דוחות ביניים על המצב הכספי

4..... דוחות ביניים רווח והפסד

5..... דוחות ביניים על רווח והפסד ורווח כולל אחר

6..... דוחות ביניים על השינויים בהון

9..... דוחות ביניים על תזרימי מזומנים

10..... ביאור 1 - כללי

12..... ביאור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים

13..... ביאור 3 - מדיניות חשבונאית

13..... ביאור 4 - מגזרי פעילות

16..... ביאור 5 - ניהול סיכונים פיננסיים

17..... ביאור 6 - מכשירים פיננסיים

18..... ביאור 7 - הון עצמי ודרישות הון

18..... ביאור 8 - מסים על הכנסה

18..... ביאור 9 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

19..... ביאור 10 - התחייבויות תלויות

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הראל פנסיה וגמל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה"), הכולל את דוחות הביניים על המצב הכספי ליום 30 בספטמבר 2019 ואת דוחות הביניים על רווח והפסד, על רווח והפסד ורווח כולל אחר, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלשה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון וההנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 "דיווח כספי לתקופות ביניים" כפי שאומץ על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובהתאם להנחיות ולדרישות הגילוי שנקבעו על ידו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של היישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34, כפי שאומץ על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובהתאם להנחיות ולדרישות שנקבעו על ידו.

פסקת הדגש עניין (הפניית תשומת לב)

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 10 לדוחות הכספיים ביניים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

סומך חייקין
רואי חשבון

21 בנובמבר 2019

ליום			ביאור	
31 בדצמבר	30 בספטמבר			
2018	2018	2019		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
16,342	16,715	17,549		נכסים
231,465	230,628	233,682		נכסים בלתי מוחשיים
581	616	411		הוצאות רכישה נדחות
34,720	24,353	9,788		רכוש קבוע
283,108	272,312	261,430		חייבים ויתרות חובה
175,034	164,357	211,313	6	השקעות פיננסיות
145	154	58		נכסי חוב סחירים
-	-	4		נכסי חוב שאינם סחירים
175,179	164,511	211,375		אחרות
14,177	23,020	14,111		סך כל השקעות פיננסיות
472,464	459,843	486,916		מזומנים ושווי מזומנים
				סך כל הנכסים
11,714	11,714	11,714	7	הון
68,360	68,360	68,360		הון מניות
5,369	6,651	9,929		פרמיה על מניות
305,878	295,281	334,211		קרנות הון
391,321	382,006	424,214		עודפים
1,104	556	3,626		סך כל ההון
8,217	5,798	406		התחייבויות
71,822	71,483	58,670		התחייבויות בגין מסים נדחים
81,143	77,837	62,702		התחייבויות בגין מסים שוטפים
472,464	459,843	486,916		זכאים ויתרות זכות
				סך כל ההתחייבויות
				סך כל ההון וההתחייבויות
רם גבל	דודי לידנר	מישל סיבוני		
סמנכ"ל כספים	מנכ"ל	יו"ר הדירקטוריון		

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 21 בנובמבר 2019

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		ביאור
	2018	2019	2018	2019	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
418,811	106,515	113,526	310,666	331,007	הכנסות
121,644	30,100	28,834	90,826	87,157	דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו
(121,644)	(30,100)	(28,834)	(90,826)	(87,157)	דמי ניהול מקופות גמל המנוהלות באמצעות הסכם ניהול
418,811	106,515	113,526	310,666	331,007	בניכוי סכומים שהועברו להראל ביטוח
17,249	4,365	4,581	12,968	13,752	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
2,531	453	(219)	1,820	1,650	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
438,591	111,333	117,888	325,454	346,409	סך כל ההכנסות
145,521	36,718	37,841	107,608	111,503	הוצאות
222,416	55,940	63,994	165,705	188,594	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
3,651	1,262	688	3,326	3,533	הוצאות הנהלה וכלליות
6	38	-	46	-	הוצאות אחרות
371,594	93,958	102,523	276,685	303,630	הוצאות מימון
66,997	17,375	15,365	48,769	42,779	רווח לפני מסים על הכנסה
(24,000)	(5,970)	(5,550)	(16,369)	(14,446)	8 מסים על הכנסה
42,997	11,405	9,815	32,400	28,333	רווח לתקופה

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		ביאור
	2018	2018	2018	2019	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
42,997	11,405	9,815	32,400	28,333	רווח לתקופה
(2,683)	108	2,310	(1,067)	7,062	רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה : פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
(335)	(2)	(12)	(3)	(135)	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
1,031	(37)	(785)	365	(2,367)	מסים על הכנסה המתייחסים לנכסים פיננסיים זמינים למכירה
(1,987)	69	1,513	(705)	4,560	סך כל רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממש
41,010	11,474	11,328	31,695	32,893	סך כל הרווח הכולל לתקופה

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

הון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה אלפי ש"ח	קרנות הון אחרות אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	סך הכל הון אלפי ש"ח
11,714	68,360	182	3,496	1,691	305,878	391,321
-	-	-	-	-	28,333	28,333
-	-	7,062	-	-	-	7,062
-	-	(135)	-	-	-	(135)
-	-	(2,367)	-	-	-	(2,367)
-	-	4,560	-	-	-	4,560
11,714	68,360	4,742	3,496	1,691	334,211	424,214

לתקופה של תשעה חודשים
שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)

יתרה ליום 1 בינואר 2019

רווח לתקופה

רכיבים של רווח כולל אחר לתקופה:

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח
רווח והפסד

מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר

סך כל הרווח הכולל האחר לתקופה, נטו ממס

יתרה ליום 30 בספטמבר 2019

הון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה אלפי ש"ח	קרנות הון אחרות אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	סך הכל הון אלפי ש"ח
11,714	68,360	2,169	3,496	1,691	262,881	350,311
-	-	-	-	-	32,400	32,400
-	-	(1,067)	-	-	-	(1,067)
-	-	(3)	-	-	-	(3)
-	-	365	-	-	-	365
-	-	(705)	-	-	-	(705)
11,714	68,360	1,464	3,496	1,691	295,281	382,006

לתקופה של תשעה חודשים
שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)

יתרה ליום 1 בינואר 2018

רווח לתקופה

רכיבים של הפסד כולל אחר לתקופה:

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח
רווח והפסד

מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של הפסד כולל אחר

סך כל הפסד הכולל האחר לתקופה, נטו ממס

יתרה ליום 30 בספטמבר 2018

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

הון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה אלפי ש"ח	קרנות הון אחרות אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	סך הכל הון אלפי ש"ח
11,714	68,360	3,229	3,496	1,691	324,396	412,886
-	-	-	-	-	9,815	9,815
-	-	2,310	-	-	-	2,310
-	-	(12)	-	-	-	(12)
-	-	(785)	-	-	-	(785)
-	-	1,513	-	-	-	1,513
11,714	68,360	4,742	3,496	1,691	334,211	424,214

לתקופה של שלושה חודשים
שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)

יתרה ליום 1 ביולי 2019

רווח לתקופה

רכיבים של רווח כולל אחר לתקופה:

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר
לדוח רווח והפסד

מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר

סך כל הרווח הכולל האחר לתקופה, נטו ממס

יתרה ליום 30 בספטמבר 2019

הון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה אלפי ש"ח	קרנות הון אחרות אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	סך הכל הון אלפי ש"ח
11,714	68,360	1,395	3,496	1,691	283,876	370,532
-	-	-	-	-	11,405	11,405
-	-	108	-	-	-	108
-	-	(2)	-	-	-	(2)
-	-	(37)	-	-	-	(37)
-	-	69	-	-	-	69
11,714	68,360	1,464	3,496	1,691	295,281	382,006

לתקופה של שלושה חודשים
שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)

יתרה ליום 1 ביולי 2018

רווח לתקופה

רכיבים של רווח כולל אחר לתקופה:

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר
לדוח רווח והפסד

מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר

סך כל הרווח הכולל האחר לתקופה, נטו ממס

יתרה ליום 30 בספטמבר 2018

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

הון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	קרן הון בגין עסקה עם בעל שליטה אלפי ש"ח	קרנות הון אחרות אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	סך הכל הון אלפי ש"ח
11,714	68,360	2,169	3,496	1,691	262,881	350,311
-	-	-	-	-	42,997	42,997
-	-	(2,683)	-	-	-	(2,683)
-	-	(335)	-	-	-	(335)
-	-	1,031	-	-	-	1,031
-	-	(1,987)	-	-	-	(1,987)
11,714	68,360	182	3,496	1,691	305,878	391,321

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)

יתרה ליום 1 בינואר 2018

רווח לשנה

רכיבים של הפסד כולל אחר לשנה:

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר
לדוח רווח והפסד

מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של הפסד כולל אחר

סך כל הפסד הכולל האחר לשנה, נטו ממש

יתרה ליום 31 בדצמבר 2018

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2018	2019	2018	2019	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
42,997	11,405	9,815	32,400	28,333	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת רווח לתקופה
(2,298)	(447)	237	(1,556)	(1,615)	פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים: הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות:
(11)	(2)	(5)	(8)	(8)	נכסי חוב סחירים
1	1	-	1	(3)	נכסי חוב שאינם סחירים
(9,073)	(2,682)	(2,934)	(8,236)	(2,217)	השקעות אחרות
138	57	57	81	172	שינוי בהוצאות רכישה נדחות פחת והפחתות:
4,820	985	1,084	3,790	3,307	רכוש קבוע
24,000	5,970	5,550	16,369	14,446	נכסים בלתי מוחשיים
17,577	3,882	3,989	10,441	14,082	הוצאות מסים על הכנסה
(329)	3,505	2,579	10,011	24,905	שינויים בסעיפים מאזניים אחרים: שינוי בחייבים ויתרות חובה
14,786	4,654	(5,339)	14,447	(13,152)	שינוי בזכאים ויתרות זכות
14,457	8,159	(2,760)	24,458	11,753	
3,915	966	1,499	3,209	4,106	מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה: ריבית שהתקבלה
(15,389)	(3,895)	(5,126)	(11,390)	(22,858)	מסים ששולמו
4,364	(1)	-	4,364	756	מסים שהתקבלו
(7,110)	(2,930)	(3,627)	(3,817)	(17,996)	
67,921	20,516	7,417	63,482	36,172	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת
(673)	(4)	-	(651)	(2)	תזרימי מזומנים מפעילות השקעה רכישת רכוש קבוע
(3,884)	(793)	(1,524)	(3,227)	(4,514)	השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
(66,669)	(23,514)	(19,793)	(54,066)	(31,722)	רכישות, נטו של השקעות פיננסיות
(71,226)	(24,311)	(21,317)	(57,944)	(36,238)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
(3,305)	(3,795)	(13,900)	5,538	(66)	עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
17,482	26,815	28,011	17,482	14,177	
14,177	23,020	14,111	23,020	14,111	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 - כללי

א. היישות המדווחת

הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - "החברה") הינה חברה בעלת רישיון מבטח בענף הפנסיה. רישיון זה ביחד עם אישורי קופות גמל וקופות גמל לקצבה מאפשר לה להפעיל את תוכניות הפנסיה ותוכניות הגמל וההשתלמות.

החברה הינה תושבת ישראל, נתאגדה בישראל וכתובתה: רחוב אבא הלל 3, רמת גן.

החברה מוחזקת במלואה על-ידי הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "הראל ביטוח או החברה האם"), אשר הינה בבעלות ובשליטה מלאה של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן - "הראל השקעות" או "החברה האם הסופית"), שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

להלן קרנות הפנסיה וקופות הגמל שבניהול החברה:

מספר אוצר	שם הקרן/קופה/מסלול	סוג הקרן/קופה
214	הראל פנסיה	קרן פנסיה חדשה מקיפה
2172	גילעד כללי	
2177	מנוף כללי	
2173	הלכה	
2174	אג"ח ללא מניות	
2175	מניות	
9097	שקלי טווח קצר	
9829	ילידי שנות ה-50	
9827	ילידי שנות ה-60	
9825	ילידי שנות ה-70	
9823	ילידי שנות ה-80	
9821	ילידי שנות ה-90	
12027	בסיסי למקבלי קצבה (*)	
12028	הלכה למקבלי קצבה (*)	
2203	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	
8806	הלכה למקבלי קצבה קיימים	
8858	קצבה לזכאים קיימים	
662	הראל פנסיה כללית	קרן פנסיה חדשה כללית
2164	כללי	
9856	ילידי שנות ה-50	
9858	ילידי שנות ה-60	
9860	ילידי שנות ה-70	
9862	ילידי שנות ה-80	
9864	ילידי שנות ה-90	
12140	בסיסי לקבלי קצבה (*)	
2204	בסיסי למקבלי קצבה קיימים	
	קופת גמל למשרתי הקבע בצה"ל	קופת גמל לתגמולים
9819	לגילאי 50 ומטה	
9532	לגילאי 50 עד 60	
9533	לגילאי 60 ומעלה	

(*) החל מינואר 2018

ביאור 1 - כללי (המשך)

א. היישות המדווחת (המשך)

מספר אוצר	שם הקרן/קופה/מסלול	סוג הקרן/קופה
	הראל גמל	
101	הראל אג"ח עד 25% מניות ^(*)	קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים
9742	הראל גמל לגילאי 50 עד 60	
761	הראל גמל מסלול מניות	
762	הראל גמל אג"ח עד 10% מניות	
1334	הראל גמל שקלי טווח קצר ^(*)	
1335	הראל גמל אג"ח ללא מניות ^(*)	
1368	הראל גמל מסלול שקלי	
1484	הראל גמל אג"ח קונצרני	
502	הראל גמל אג"ח עד 20% מניות ^(*)	
9744	הראל גמל לגילאי 50 ומטה	
9745	הראל גמל לגילאי 60 ומעלה ^(*)	
1524	הראל גמל מסלול כהלכה ^(*)	
8057	הראל גמל מסלול חו"ל ^(*)	
	קופת גמל דיסקונט^(**)	
9928	תגמולים עובדי דיסקונט בני 50 עד 60	קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים
9929	תגמולים עובדי דיסקונט בני 60 ומעלה	
9927	תגמולים עובדי דיסקונט בני 50 ומטה	
2234	גמל דיסקונט אגח ממשלת ישראל	
	הראל גמל להשקעה	
8211	הראל גמל להשקעה כללי	קופת גמל להשקעה
8520	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 10% מניות	
8521	הראל גמל להשקעה אג"ח עד 20% מניות	
8522	הראל גמל להשקעה מסלול מניות	
8523	הראל גמל להשקעה הלכה (לשעבר: הראל גמל להשקעה שקלי טווח קצר)	
	הראל חיסכון לילד	
9555	הראל חיסכון לילד - הלכה	קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד
11375	הראל חיסכון לילד - חוסכים המעדיפים סיכון מועט	
11376	הראל חיסכון לילד - חוסכים המעדיפים סיכון בינוני	
11377	הראל חיסכון לילד - חוסכים המעדיפים סיכון גבוה	
8759	הראל גמל IRA (הקופה נסגרה ביולי 2019)	קופת גמל לתגמולים ואישית לפיצויים
	הראל השתלמות	
154	הראל השתלמות כללי	קרן השתלמות
763	הראל השתלמות מסלול מניות	
764	הראל השתלמות אג"ח עד 10% מניות	
1369	הראל השתלמות מסלול שקלי	
1485	הראל השתלמות אג"ח ללא מניות	
1034	הראל השתלמות מסלול חו"ל	
416	הראל השתלמות אג"ח עד 20% מניות ^(*)	
566	הראל השתלמות לטווח ארוך	
1523	הראל השתלמות מסלול כהלכה ^(*)	
8058	הראל השתלמות אג"ח קונצרני ^(*)	

(*) מנוהל על ידי החברה עבור הראל ביטוח.
 (**) החל מינואר 2019

ביאור 1 - כללי (המשך)

א. היישות המדווחת (המשך)

מספר אוצר	שם הקרן/קופה/מסלול	סוג הקרן/קופה
	הראל קמ"פ	קופת גמל מרכזית לפיצויים
155	הראל קמ"פ מסלול כללי	
739	הראל קמ"פ מסלול מניות ^(*)	
741	הראל קמ"פ מסלול אג"ח צמוד מדד ^(*)	
742	הראל קמ"פ מסלול שקלי ^(*)	
743	הראל קמ"פ אג"ח עד 15% מניות ^(*)	
820	הראל פרופיל אישי למעסיק	קופת גמל מרכזית לפיצויים רבת מסלולים
1296	הראל קופה לפנסייה תקציבית	קופת גמל להשתתפות בפנסייה תקציבית
857	הראל דקל קופת גמל לדמי מחלה	קופת גמל לדמי מחלה

(*) מנוהל על ידי החברה עבור הראל ביטוח.

ב. אירועים מהותיים בתקופת הדוח

1. הסבת המערכת התפעולית בתחום הגמל וההשתלמות

במסגרת פעילותה בתחום הגמל וההשתלמות קיבלה החברה שירותי תפעול, לרבות שירותי מערכת תפעול, מלאומי שירותי שוק ההון בע"מ (להלן: "מערכת לאומי"). בינואר 2019 החברה הסבה את פעילותה, למעט מספר מצומצם של קופות, ממערכת לאומי למערכת מיכון פנימית אשר משמשת אותה לפעילותה בתחום הפנסייה.

2. העברת ניהול קופת התגמולים לעובדי בנק דיסקונט (להלן - הקופה)

ביום 17 בספטמבר 2018 נחתם הסכם להעברת ניהול הקופה מהחברה לניהול קופות גמל של עובדי בנק דיסקונט בע"מ לחברה. הקופה הינה קופת גמל ענפית, לשכירים ועצמאים עובדי הבנק. ביום 14 בנובמבר 2018 התקבל מהממונה אישור מראש להעברה מרצון של קופת הגמל וביום 1 בינואר 2019 הועבר ניהול הקופה לידי החברה בהתאם להסכם. בהתאם להוראות הסכם העברת הניהול, החברה תפעל למיזוג הקופה לתוך קופת הגמל של החברה. ביום 13 בנובמבר 2019 התקבל מהממונה אישור למיזוג הקופות. המיזוג צפו להתבצע עד לסוף שנת 2019.

3. ביום 22 באוגוסט 2019 אישר הדירקטוריון של החברה את העברת הזכויות של הראל ביטוח בתיקי הלקוחות והמוניטין של פעילות הגמל, לחברה, ומיד לאחר מכן העברת מלוא החזקותיה של הראל ביטוח בחברה, להראל השקעות (להלן - "השינוי המבני"). העברת החזקות כאמור להראל השקעות במסגרת השינוי המבני, תטופל כדיבדנד בעין מאת הראל ביטוח להראל השקעות, מתוך רווחים ראויים לחלוקה. השינוי המבני עתיד להתבצע בהתאם להוראות סעיף 104א ו-104ג לפקודת מס הכנסה, בכפוף לקבלת כל האישורים הנדרשים, לרבות אישור הדירקטוריון של הראל השקעות והראל ביטוח ואישור רשות המיסים. בכפוף לקבלת כל האישורים הנדרשים, כאמור לעיל, השינוי המבני כאמור צפוי להיכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2020.

ג. לנכסי הקרנות והקופות (להלן - "הנכסים") ולהכנסות מאותם נכסים לא ניתן ביטוי בדוחות הכספיים ביניים של החברה מאחר שלחברה אין חלק בנכסים, בהכנסות ובהוצאות של הקרנות והקופות שבניהולה.

ביאור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים

א. הצהרה על עמידה בתקני דיווח כספי בינלאומיים

הדוחות הכספיים ביניים נערכו בהתאם ל- IAS 34, דיווח כספי לתקופות ביניים, כפי שאומץ על ידי הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידו, ואינם כוללים את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותם ביחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (להלן - "הדוחות הכספיים השנתיים").

הדוחות הכספיים ביניים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 21 בנובמבר 2019.

ביאור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים (המשך)

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

(1) בעריכת הדוחות הכספיים ביניים בהתאם ל-IFRS, נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. ההערכות ושיקול הדעת, בהם השתמשה הנהלת החברה לצורך יישום המדיניות החשבונאית בהכנת הדוחות הכספיים ביניים עקביים לאלה בהם השתמשה בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

(2) שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי גילוי בלבד, נקבע באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי ההיוון מתבססים על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים.

ביאור 3 - מדיניות חשבונאית

א. המדיניות החשבונאית של החברה בדוחות כספיים ביניים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות הכספיים השנתיים.

ב. יישום לראשונה של תיקונים לתקנים

תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 16 (להלן - "התקן")

התקן מחליף את תקן בינלאומי מספר 17 חכירות (IAS17) ואת הפרשנויות הקשורות לתקן. הוראות התקן מבטלות את הדרישה הקיימת מחוכרים לסיווג החכירה כתפעולית או מימונית. חלף זאת, לעניין חוכרים מציג התקן מודל אחר לטיפול החשבונאי בכל החכירות, לפיו על החוכר להכיר בנכס זכות שימוש ובהתחייבות בגין חכירה בדוחותיו הכספיים.

ליישום התקן אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של החברה.

ביאור 4 - מגזרי פעילות

א. כללי

החברה מרכזת את עיקר פעילות הפנסיה והגמל של קבוצת הראל, ופועלת בשני מגזרי פעילות, כדלקמן:

1. מגזר הפנסיה - הפעילות הינה ניהול ותפעול קרנות פנסיה חדשות (קרן פנסיה חדשה מקיפה וקרן פנסיה חדשה כללית), מתן שירותי ניהול ותפעול לחברת לעתיד - חברה לניהול קרנות פנסיה בע"מ, חברה אחת בקבוצת הראל.

2. מגזר הגמל - הפעילות הינה ניהול קופות גמל. המוצרים הכלולים במגזר פעילות זה הינם: קופת גמל לתגמולים ופיצויים, קופת גמל להשקעה, חיסכון לילד, קרן השתלמות, קופה מרכזית לפיצויים, קופה לדמי מחלה, קופה מרכזית לפנסיה תקציבית וקופת גמל בניהול אישי IRA ומתן שירותי תפעול לחברת קרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ.

הקצאת העלויות בין המגזרים השונים מתבצעת בהתאם למהות ההוצאה ושיוכה למגזר הרלוונטי. הוצאות אשר אינן מיוחסות ישירות למגזר פעילות מסוים, מחולקות בין המגזרים, לפי מהותן, על פי מפתח הקצאה רלוונטי.

חלק מעלויות הנהלה וכלליות בהן נושאת החברה, הינן חלקה בהוצאות המשותפות עם החברה האם והינן מחולקות בין החברה לבין החברה האם בהתאם למודל הקצאה אשר מתבסס על פרמטרים כלכליים הנבחנים מעת לעת. תוצאות המגזר כוללות הוצאות המיוחסות ישירות למגזר והוצאות המיוחסות לפי הקצאה.

ביאור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח בדבר מגזרי פעילות

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019

פנסייה	גמל	סה"כ
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
239,949	91,058	331,007
-	87,157	87,157
-	(87,157)	(87,157)
239,949	91,058	331,007
2,243	11,509	13,752
1,056	594	1,650
243,248	103,161	346,409
70,735	40,768	111,503
143,224	45,370	188,594
3,384	149	3,533
217,343	86,287	303,630
25,905	16,874	42,779
4,433	2,494	6,927
30,338	19,368	49,706

הכנסות
דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסייה, נטו
דמי ניהול מקופות גמל המנוהלות באמצעות הסכם ניהול
בניכוי סכומים שהועברו להראל ביטוח

הכנסות מדמי ניהול ותפעול
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

סך כל ההכנסות

הוצאות
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות

סך כל ההוצאות

רווח לפני מסים על הכנסה

רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018

פנסייה	גמל	סה"כ
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
232,931	77,735	310,666
-	90,826	90,826
-	(90,826)	(90,826)
232,931	77,735	310,666
2,206	10,762	12,968
1,102	718	1,820
236,239	89,215	325,454
71,090	36,518	107,608
124,465	41,240	165,705
3,199	127	3,326
-	46	46
198,754	77,931	276,685
37,485	11,284	48,769
(749)	(321)	(1,070)
36,736	10,963	47,699

הכנסות
דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסייה, נטו
דמי ניהול מקופות גמל המנוהלות באמצעות הסכם ניהול
בניכוי סכומים שהועברו להראל ביטוח

הכנסות מדמי ניהול ותפעול
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

סך כל ההכנסות

הוצאות
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

רווח לפני מסים על הכנסה

הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה

סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

ביאור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח בדבר מגזרי פעילות (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019		
פנסיה	גמל	סה"כ
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
82,729	30,797	113,526
-	28,834	28,834
-	(28,834)	(28,834)
82,729	30,797	113,526
744	3,837	4,581
(140)	(79)	(219)
83,333	34,555	117,888
24,058	13,783	37,841
48,346	15,648	63,994
658	30	688
73,062	29,461	102,523
10,271	5,094	15,365
1,470	828	2,298
11,741	5,922	17,663

הכנסות
דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו
דמי ניהול מקופות גמל המנוהלות באמצעות הסכם ניהול
בניכוי סכומים שהועברו להראל ביטוח

הכנסות מדמי ניהול ותפעול
הפסדים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
סך כל ההכנסות

הוצאות
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
סך כל ההוצאות

רווח לפני מסים על הכנסה
רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018		
פנסיה	גמל	סה"כ
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
79,299	27,216	106,515
-	30,100	30,100
-	(30,100)	(30,100)
79,299	27,216	106,515
739	3,626	4,365
317	136	453
80,355	30,978	111,333
23,900	12,818	36,718
42,038	13,902	55,940
1,202	60	1,262
-	38	38
67,140	26,818	93,958
13,215	4,160	17,375
74	32	106
13,289	4,192	17,481

הכנסות
דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסיה, נטו
דמי ניהול מקופות גמל המנוהלות באמצעות הסכם ניהול
בניכוי סכומים שהועברו להראל ביטוח

הכנסות מדמי ניהול ותפעול
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
סך כל ההכנסות

הוצאות
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון
סך כל ההוצאות
רווח לפני מסים על הכנסה
רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על הכנסה

ביאור 4 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח בדבר מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018			
פנסייה	גמל	סה"כ	
(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
313,871	104,940	418,811	הכנסות
-	121,644	121,644	דמי ניהול מקופות גמל ומקרנות פנסייה, נטו
-	(121,644)	(121,644)	דמי ניהול מקופות גמל המנוהלות באמצעות הסכם ניהול בניכוי סכומים שהועברו להראל ביטוח
313,871	104,940	418,811	
2,947	14,302	17,249	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
1,463	1,068	2,531	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
318,281	120,310	438,591	סך כל ההכנסות
96,036	49,485	145,521	הוצאות
167,413	55,003	222,416	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
3,513	138	3,651	הוצאות הנהלה וכלליות
-	6	6	הוצאות אחרות
266,962	104,632	371,594	הוצאות מימון
51,319	15,678	66,997	סך כל ההוצאות
(1,932)	(1,086)	(3,018)	רווח לפני מסים על הכנסה
49,387	14,592	63,979	הפסד כולל אחר לפני מסים על הכנסה
			סך כל הרווח הכולל לשנה לפני מסים על הכנסה

ביאור 5 - ניהול סיכונים פיננסיים

מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים של החברה זהה לזו המתוארת בביאורים לדוחות הכספיים השנתיים.

ביאור 6 - מכשירים פיננסיים

א. שווי הוגן בהשוואה לערך בספרים

הערך בספרים של נכסים פיננסיים מסוימים לרבות מזומנים ושווי מזומנים, חייבים והשקעות פיננסיות, תואם או קרוב לשווי ההוגן שלהם.

ב. היררכיית שווי הוגן

הטבלה להלן מציגה ניתוח של המכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס עיתי, תוך שימוש בשיטת הערכה בהתאם לרמות השווי ההוגן בהיררכיה.

הרמות השונות הוגדרו כדלקמן:

- רמה 1: שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2: שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, במישרין או בעקיפין, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3: שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

ליום 30 בספטמבר 2019

סה"כ	רמה 3	רמה 1	
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
211,313	-	211,313	נכסי חוב סחירים
4	4	-	אחרות
211,317	4	211,313	סה"כ

ליום 30 בספטמבר 2018

סה"כ	רמה 3	רמה 1	
(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
164,357	-	164,357	נכסי חוב סחירים
-	-	-	אחרות
164,357	-	164,357	סה"כ

ליום 31 בדצמבר 2018

סה"כ	רמה 3	רמה 1	
(מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
175,034	-	175,034	נכסי חוב סחירים
-	-	-	אחרות
175,034	-	175,034	סה"כ

ג. מדיניות ההשקעה של החברה הינה רכישת מכשירים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס עיתי, תוך שימוש בשיטת הערכה בהתאם לרמת שווי 1 בלבד, ראה סעיף ב לעיל.
 עם זאת, במסגרת הסדר שלו הייתה שותפה החברה נרשם בספריה מכשיר פיננסי הנמדד תחת רמת שווי 3, כאמור לעיל, הערך בספרים של מכשיר זה אינו מהותי.

ביאור 7 - הון עצמי ודרישות הון

א. מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. החברה כפופה לדרישות הון הנקבעות על ידי הממונה.

ב. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב-2012 (להלן - "תקנות ההון") והנחיות הממונה.

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2018	2018	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
140,745	140,009	153,926	153,926	הסכום הנדרש על פי תקנות ההון (*)
391,321	382,006	424,214	424,214	הון עצמי קיים
250,576	241,997	270,288	270,288	עודף ליום הדוח
				(*) הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין:
54,767	55,610	61,648	61,648	היקף נכסים מנוהלים
85,978	84,399	92,278	92,278	הוצאות שנתיות
140,745	140,009	153,926	153,926	סך כל הסכום הנדרש

נכון למועד הדוח, החברה עומדת בהוראות התקנות כאמור. מלבד הדרישות הכלליות בחוק החברות, חלוקת דיבידנד מעודפי הון בחברה מנהלת כפופה גם לדרישות נזילות ועמידה בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.

ביאור 8 - מסים על הכנסה

שינויים בשיעורי המס

ביום 22 בדצמבר 2016 פורסם ברשומות חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016, אשר קבע, בין היתר, את הורדת שיעור מס חברות משיעור של 25% ל-23% בשתי פעימות. הפעימה הראשונה לשיעור של 24%, החל מינואר 2017 והפעימה השנייה לשיעור של 23% החל מינואר 2018 ואילך.

שיעור המס הסטטוטורי החל על החברה הינו כדלקמן:

שנה	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס במוסדות כספיים
2018 ואילך	23%	17%	34.19%

ביאור 9 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

בהמשך לביאור 24 בדבר יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים בדוחות הכספיים השנתיים, בנוגע להתקשרויות, לא חל שינוי בהסכמים מול צדדים קשורים. עסקאות בוצעו במהלך העסקים השוטף והיתרות הינן לזמן קצר. להלן היתרות והעסקאות מול צדדים קשורים לתקופות המדווחות:

א. יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

חברות בעלות שליטה	חברות בשליטה משותפת	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
-	3,813	ליום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)
47,385	3	חייבים ויתרות חובה
		זכאים ויתרות זכות
-	3,665	ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)
59,772	18	חייבים ויתרות חובה
		זכאים ויתרות זכות
-	3,702	ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
60,121	18	חייבים ויתרות חובה
		זכאים ויתרות זכות

ביאור 9 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. עסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

בעל עניין וצדדים קשורים אחרים אלפי ש"ח	חברות בשליטה משותפת אלפי ש"ח	חברות בעלות שליטה אלפי ש"ח	
			לתקופה של תשעה חודשים
			שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)
-	13,268	463	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
(703)	(121)	(128,641)	הוצאות הנהלה וכלליות
(5,991)	-	(33,226)	הוצאות עמלות, שיווק ורכישה אחרות
-	122	-	השתתפות בהוצאות עמלות
			לתקופה של תשעה חודשים
			שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)
-	12,433	535	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
(635)	(165)	(104,378)	הוצאות הנהלה וכלליות
(6,518)	-	(29,074)	הוצאות עמלות, שיווק ורכישה אחרות
-	122	-	השתתפות בהוצאות עמלות
			לתקופה של שלושה חודשים
			שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019 (בלתי מבוקר)
-	4,425	156	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
(206)	(30)	(44,933)	הוצאות הנהלה וכלליות
(1,716)	-	(11,175)	הוצאות עמלות, שיווק ורכישה אחרות
-	40	-	השתתפות בהוצאות עמלות
			לתקופה של שלושה חודשים
			שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)
-	4,183	182	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
(209)	(55)	(35,778)	הוצאות הנהלה וכלליות
(1,836)	-	(8,976)	הוצאות עמלות, שיווק ורכישה אחרות
-	40	-	השתתפות בהוצאות עמלות
			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
-	16,531	718	הכנסות מדמי ניהול ותפעול
(835)	(218)	(142,247)	הוצאות הנהלה וכלליות
(9,083)	-	(37,407)	הוצאות עמלות, שיווק ורכישה אחרות
-	163	-	השתתפות בהוצאות עמלות

ביאור 10 - התחייבויות תלויות

א. קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי החברה לעמיתי הקרנות והקופות שבניהולה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשניות ואחרות, עקב פערי מידע בין החברה לבין עמיתי קרנות הפנסיה וקופות הגמל, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטוריים. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם מוצרים פנסיוניים ארוכי טווח המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006. פרשנות חדשה לאמור במוצרים פנסיוניים ארוכי טווח עלולה לעיתים להשפיע על הרווחיות העתידית של החברה בגין המוצרים הקיימים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. כמו כן, קיימת חשיפה בשל שינויים רגולטוריים והנחיות של הממונה, בחוזרים שהינם בתוקף ובטיוטות חוזרים שעדיין מתקיימים דיונים לגביהן, וכן ב"עמדות ממונה" ו"הכרעות עקרוניות" בנושאים שונים שחלקם בעלי השלכות תפעוליות ומשפטיות נרחבות. חשיפה זו מוגברת בתחום החיסכון הפנסיוני בו פועלת החברה. בתחום זה התקשרויות עם העמיתים הינן לאורך שנים רבות במהלכן עשויים להתרחש שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. זכויות העמיתים מנוהלות באמצעות מערכות מיכוניות מורכבות, אשר לאור השינויים כאמור, יש צורך להתאימן באופן שוטף. כל אלו יוצרים חשיפה תפעולית ומיכונית מוגברת בתחום זה.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 והתקנות שהותקנו על פיו, מטילים חובות על הקופות, בנסיבות שפורטו בחוק, בגין חובות של מעבידים לעובדיהם אשר לא סולקו במועדם על ידי העברת כספים לקופות. קיימת אי ודאות בכל הקשור לגובה הסכומים שבפיגור, כמו גם לעצם מחויבות המעבידים בנושא, וזאת בין היתר, בשל סיבות שונות לאי העברת כספים לקופות האופייניות לסקטור קופות הגמל (כגון: הפסקת יחסי עובד-מעביד, העברת כספים לקופה אחרת וכיוצ"ב). להערכת החברה, הסכומים הינם בהיקפים שאינם מהותיים. על מנת לגבות את החובות, כאמור, שולחת החברה מכתבי התראה למעבידים ולעמיתים ובמידת הצורך מגישה תביעות נגד המעבידים החייבים.

ג. העברות כספים - החברה המנהלת נדרשת לבצע העברות כספים תוך פרקי זמן כפי שנקבע בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח-2008. אי עמידה במועדים כאמור, אשר עלולה לנבוע בתקופות מסוימות מאירועים שלחברה אין שליטה עליהם, חושפת את החברה להתחייבות פיננסית בגין ריבית פיגורים ופערי תשואה עד למועד העברת הכספים בפועל לחשבון העמית.

ד. בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המפורטות להלן, אשר בהן, להערכת ההנהלה, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות שקיבלה, אין זה יותר סביר מאשר לא ("more likely than not"), כי טענות ההגנה של החברה תידחינה ואישור התובענה כייצוגית יתקבל, או שקיימים סיכויים של 50% ומעלה כי בסופו של ההליך תתקבלנה טענותיה של החברה שסביר כי הסדר פשרה מוצע, אשר אינו כולל התחייבות מהותית לתשלום כספי יתקבל, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות בהן, ביחס לתביעה, כולה או חלקה, יותר סביר מאשר לא כי טענות ההגנה של החברה עלולות להדחות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי הנהלת החברה. להערכת הנהלת החברה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה. בבקשה לאישור תובענה כייצוגית בסעיף 11 להלן, לא ניתן בשלב ראשוני זה להעריך את סיכוי הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.

1. ביולי 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד ארבע חברות נוספות המנהלות קרנות הפנסיה. עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות מעלות את דמי הניהול המשולמים על ידי עמיתים בקרנות פנסיה מתוך החיסכון שהצטבר (יתרה צבורה), לשיעור המקסימלי המותר על פי הדין, במועד בו העמיתים הופכים לפנסיונרים, מקבלים גמלת זקנה ואינם יכולים עוד לנייד את החיסכון הפנסיוני שלהם. הקבוצה אותה מבקשות התובענות לייצג הינה כל מי שהינו עמית בקרן פנסיה חדשה מקיפה, המנוהלת על ידי אחת מן הנתבעות, וזכאי לקבל פנסיית זקנה ו/או יהיה זכאי בעתיד לקבל פנסיית זקנה. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקשות התובענות לייצג, מסתכם להערכת התובעות, לסכום של כ-48 מיליוני ש"ח כנגד כלל הנתבעות. בספטמבר 2017 הוגשה עמדת הממונה התומכת בעמדת הנתבעות, לפיה אין להשוות בין שיעור דמי הניהול הנגבים מעמית בתקופת החיסכון לבין שיעור דמי הניהול הנגבים ממקבל קצבה לאחר פרישתו, היות שמדובר בשתי תקופות שונות ובעלות מאפיינים שונים. דמי הניהול לאחר הפרישה נקבעים מחדש בעת הפרישה וללא קשר לשיעור דמי הניהול בטרם הפרישה ולכן אין מדובר בהעלאה של דמי ניהול, אלא בקביעת שיעור של דמי ניהול לתקופת הפרישה. לפיכך, "חוזר דמי ניהול" המתייחס לחובת מתן הודעה לעמיתים על ידי החברות המנהלות כלל אינו חל ביחס לקביעת דמי ניהול לפנסיונרים וחובת מתן הודעה על שינוי בדמי הניהול מכוח החוזר לא חלה על החברות המנהלות שעה שמדובר במקבלי קצבה. הליך גישור שניהלו הצדדים לא צלח וההליך חזר להתנהל בבית המשפט.

2. בספטמבר 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד ארבע חברות נוספות המנהלות קרנות פנסיה. עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות הפרו, כביכול, את חובות הנאמנות שהן חבות כלפי העמיתים בקופות הגמל שבניהולן בכך שתיגמלו את סוכני הביטוח בעמלות בשיעור הנגזר מדמי הניהול הנגבים על ידיהן מן העמיתים ובכך תיגמלו את הסוכנים בסכום הגדל ככל שגדלים דמי הניהול ובטענה כי הנתבעות עשו, כביכול, עושר ולא במשפט בכך שיצרו, כביכול, מנגנון שמטרתו להעלות את דמי הניהול לטובת הסוכנים והחברות המנהלות. התובעים מעריכים את הנזק לכלל חברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג בסך של כ-300 מיליוני ש"ח לשנה מאז שנת 2008.

3. בפברואר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד ארבע חברות מנהלות אחרות של קרנות פנסיה. עניינה של התובענה בטענה, כי הנתבעות מתחילות לגבות ממקבלי קצבאות נכות ושארים, בעת שהם מתחילים לקבל קצבאות ואינם יכולים עוד לנייד את כספיהם לקרן פנסיה אחרת, דמי ניהול בשיעור המקסימלי המותר על פי הדין, מבלי שניתנת להם הודעה מראש על כך. הקבוצה אותה מבקשת התובעות לייצג הינה כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת נכות (נכות מכל מין וסוג), וכן כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת שארים (שארים מכל מין וסוג), וכן כל מי שהוא עמית פעיל/מבוטח/חבר בקרן פנסיה חדשה מקיפה המנוהלת על ידי אחת מהנתבעות אשר ניזוק כתוצאה מגביית דמי הניהול בקשר עם קצבאות הנכות והשארים. התובעת אינה מכמתת את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג, אולם היא מעריכה אותו באומדן ראשוני בכמיליארד ש"ח כנגד כלל הנתבעות. בינואר 2018 ניתנה החלטה לפיה הדיון בבקשת האישור מועבר לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב שלו הסמכות העניינית לדון בתביעה.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות (המשך)

ד. (המשך)

4. באוגוסט 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. עניינה של התובענה בטענה כי החברה גובה, כביכול, מעמיתיה, בנוסף לדמי הניהול, תשלום בגין רכיב הוצאות ניהול השקעות (רכיב הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), אשר גבייתו מותרת על פי דין, ללא הוראה חוזית המאפשרת לה לגבותו. בכך, מפרה החברה, לטענת התובע, את הוראות תקנון קרן הפנסיה ואת חובות האמון והגילוי המוטלות עליה. במסגרת הבקשה מתבקש להשיב לעמיתים בקרנות הפנסיה את הסכומים אשר נגבו מהם כהוצאות ניהול השקעות בשבע השנים שקדמו להגשת התובענה בתוספת הפרשי התשואה שהיה הכסף מניב לו הושקע בקרן הפנסיה. הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, מסתכם, להערכת התובע, לסכום של כ-132 מיליוני ש"ח. באפריל 2017 התקבלה החלטת בית המשפט לפיה, בהעדר סמכות עניינית לדון בבקשת האישור, התביעה מועברת לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב. ביוני 2018 הוגשה עמדת רשות שוק ההון התומכת בעמדת החברה.
5. בדצמבר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה כי החברה מעלה, כביכול, את דמי הניהול הנגבים מעמיתי קרן הפנסיה המקיפה שבניהולה מבלי שניתנת להם על כך הודעה כדין, וכי היא גובה מהם, כביכול, בעת הפקדת כספיהם בקרן הפנסיה הכללית עקב הפקדה מצטברת בקרן הפנסיה המקיפה העולה על התקרה הקבועה לכך בחוק, דמי ניהול בשיעור העולה על שיעור דמי הניהול שלהם בקרן הפנסיה המקיפה, מבלי שניתנת להם הודעה על כך. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל עמית, אשר בשבע השנים שקדמו למועד הגשת בקשת האישור ועד אישור התובענה כייצוגית, הועלו דמי הניהול הנגבים ממנו מבלי שניתנה לו הודעה כדין ו/או נגבו ממנו דמי ניהול בניגוד למוסכם בינו לבין החברה. נזקו האישי הנתבע של התובע מוערך בכ-265 ש"ח והוא מציין כי אין ביכולתו להעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג. ביוני 2017 התקיים דיון קדם משפט בסיומו הוחלט כי הדיון יועבר לבית הדין לעבודה. הליך גישור שהתנהל בין הצדדים לא צלח והדיון שב להתנהל בבית הדין. ביום 30 באפריל 2019 אישר בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב באופן חלקי את ניהול התביעה כתובענה ייצוגית בשאלת גובה דמי הניהול שנגבו מעמיתים שהופקדו להם כספים בקרן הפנסיה הכללית עקב הפקדה מצטברת בקרן הפנסיה המקיפה העולה על התקרה הקבועה לכך בחוק ודחה את יתר טענות המבקשים. הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית הינה כל עמית של הראל פנסיה וגמל, שבמהלך התקופה שמיום 12 בדצמבר 2009 ועד ליום 30 באפריל 2019 נפתחה עבורו קרן פנסיה כללית, לאחר שחצה את תקרת ההפקדות הסטטוטורית בקרן הפנסיה המקיפה, ושחויב, באופן אוטומטי ובלא שנמסרה לו הודעה על כך, בדמי הניהול המקסימליים האפשריים על פי דין בגין הפקדותיו לקרן הכללית, זאת, אף שבהתאם להסדר הנחות שהיה בתוקף בעניינו הוא היה זכאי להנחה בדמי הניהול בקרן המקיפה. לאחר ההחלטה בבקשת האישור, התחדשו הליכי הגישור בין הצדדים.
6. בפברואר 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד החברה האם הראל חברה לביטוח בע"מ. עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות גובות תשלומים שונים בגין הקמת הלוואות ו/או הטיפול בהן וזאת לכאורה, בניגוד להוראות הדין, בהיעדר הרשאה חוקית ובניגוד לעמדת הממונה. הקבוצה אותה מבקשת התובעת לייצג הינה כל אדם או גוף אשר נטל הלוואה ו/או קיבל אשראי מהמשיבות ונגבו ממנו כספים בקשר עם הקמת הלוואה ו/או הטיפול בה, בשבע השנים שקדמו למועד הגשת התובענה. התובעת מעריכה את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג בכ-5.9 מיליון ש"ח. הצדדים מנהלים הליך גישור. יצוין כי ביום 3 בדצמבר 2017 פורסמה עמדת ממונה בנושא איסור גביית דמי טיפול בהלוואות במסגרתה צוין כי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון סבורה כי גביית דמי טיפול בהלוואות אינה עומדת בהוראות חוק הפיקוח על קופות גמל. לפיכך, הרשות תראה בגופים מוסדיים אשר ממשיכים לגבות כספים כאמור עבור העמדת הלוואות מכל סוג על ידי הגוף המוסדי או עבור הטיפול בהן או מאפשרים גביית כספים אלו על ידי צד שלישי, כעוברים על הוראות החוק. עוד צוין כי שאלת ההשבה לעמיתים שנגבו מהם כספים כאמור בעבר, תיוותר להכרעת בית המשפט במסגרת הדיון בתביעות בעניין זה.
7. בפברואר 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד חברה נוספת. עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות גובות מעמיתי קופות הגמל שבניהולן, אשר נוטלים מהן הלוואות, תשלומים שונים בגין טיפול בהלוואות וזאת, לכאורה, בניגוד להוראות הדין ולעמדת הממונה. הקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג הינה כל עמיתי קופות הגמל שבניהול הנתבעות, אשר קיבלו מהן הלוואות ולחילופין כל עמיתי קופות הגמל שבניהול הנתבעות. התובעים מעריכים את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה אותה הם מבקשים לייצג בכ-44.75 מיליון ש"ח. באפריל 2017 ניתנה החלטת בית המשפט לפיה אין למחלקה הכלכלית סמכות לדון בתיק ולפיכך הוא ייקבע לשמיעה כתיק אזורי. הצדדים מנהלים הליך גישור. יצוין כי ביום 3 בדצמבר 2017 פורסמה עמדת הממונה בנושא איסור גביית דמי טיפול בהלוואות במסגרתה צוין כי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון סבורה כי גביית דמי טיפול אינה עומדת בהוראות חוק הפיקוח על קופות גמל. לפיכך, הרשות תראה בגופים מוסדיים אשר ממשיכים לגבות כספים כאמור עבור העמדת הלוואות מכל סוג על ידי הגוף המוסדי או עבור הטיפול בהן או מאפשרים גביית כספים אלו על ידי צד שלישי, כעוברים על הוראות החוק. עוד צוין כי שאלת ההשבה לעמיתים שנגבו מהם כספים כאמור בעבר, תיוותר להכרעת בית המשפט במסגרת הדיון בתביעות בעניין זה.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות (המשך)

ד. (המשך)

8. במרס 2017 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה כי החברה גובה רכיב המכונה הוצאות ניהול השקעות מעמיתים קופות הגמל אשר בניהולה. בבקשת האישור נטען כי גביה זו נעשית על ידי החברה בהיעדר הוראה חוזית המאפשרת לה לעשות כן ובכלל כך בהיעדר הסכמה מתאימה בתקנון קופת הגמל. התובעת מעריכה את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה אותה היא מבקשת לייצג בכ-127.1 מיליון ש"ח. בינואר 2018 הוחלט לאחד את הדיון יחד עם בקשות נוספות לאישור תובענה ייצוגית תלויות ועומדות באותו נושא. במאי 2018 הוגשה לבית הדין עמדת הממונה התומכת בעמדת התבעות ולפיה גופים מוסדיים רשאים לגבות הוצאות ישירות מאת העמיתים או המבוטחים, גם אם הדבר אינו מצוין באופן מפורש בתקנון הגוף המוסדי, ובלבד שהדבר נעשה בהתאם להוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), התשס"ח-2008.

9. במרס 2018 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה ונגד חברות מנהלות אחרות. בבקשת האישור נטען כי המשיבות גובות מעמיתים שאין להם שארים (בני זוג או ילדים מתחת לגיל 21), פרמיה בגין כיסוי ביטוחי מפני סיכונים מוות, כאשר במקרה הביטוח ישולמו תגמולי הביטוח לשאירי העמית. לשיטתם של המבקשים, חלה על המשיבות חובת גילוי יזום אקטיבית, מכוחה עליהן לברר עם כל עמית - במועד ההצטרפות לקרן, וכן מדי שנתיים - אם יש לו שארים, וככל שאין לו שארים עליהן לוודא כי הוא מודע לכך שכיסוי השארים לכאורה חסר ערך עבורו. המבקשים עותרים לחייב את המשיבות לזקוף לטובת קופת החיסכון של חברי הקבוצה את כל הכספים ששולמו על ידיהם ונזקפו לטובת דמי ביטוח שארים, בתוספת התשואה שהייתה מתקבלת על כספים אלו אילו היו נזקפים לטובת קופת החיסכון שלהם במועד תשלומם לקרן הפנסיה. המבקשים הגדירו את הקבוצה ככוללת את כל העמיתים אשר צורפו או הצטרפו לקרן פנסיה המנוהלת על ידי מי מהמשיבות, במסגרתה נגבתה מהם פרמיה בגין כיסוי שארים בזמן שלא היו להם שארים. סכום תביעתו הפרטנית של המבקש כלפי החברה הוערך על ידיו בסכום של "לפחות 34 ש"ח". כנטען בבקשת האישור, אין בידי המבקשים להעריך בשלב זה את שיעור הנזק המצטבר שנגרם לחברי קבוצות העמיתים של איזו מהמשיבות.

10. ביולי 2019 הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בירושלים תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה גובה, כביכול, מעמיתים בקרן ההשתלמות "הראל השתלמות" תשלום בגין רכיב "הוצאות ניהול השקעות", אשר גבייתו מותרת על פי דין, ללא עיגון הסכמי בתקנון קרן ההשתלמות. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג היא כלל העמיתים בקרנות ההשתלמות "הראל השתלמות" שמנהלת המשיבה אשר נגבו מהם הוצאות ניהול השקעות. התובע מעריך את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג בכ-56.8 מיליון ש"ח.

11. באוגוסט 2019 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד החברה האם הסופית. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה אינה מקיימת, כביכול, את הוראות הדין לעניין איתור עמיתים שהקשר עמם נותק ולעניין איתור ויידוע מוטבים ויורשים של עמיתים אשר הלכו לעולמם. עוד נטען, כי החברה גבתה, כביכול, דמי ניהול ביתר באופן המנוגד להוראות הדין. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג היא כלל המוטבים ו/או היורשים על פי דין של עמיתים שנפטרו, וכן כלל העמיתים שהקשר עמם נותק אשר לא יודעו כדין בנוגע לחשבון ו/או נכס המצוי בידי החברה ומצבו. התובעות אינן מכמתות את הנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה הן מבקשות לייצג אולם הן מעריכות אותו בעשרות ואף מאות מיליוני שקלים.

תביעות שהגיעו לסימון בתקופת הדוח

12. בפברואר 2016 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. עניינה של התובענה בטענה כי החברה גובה, כביכול, מהעמיתים המבצעים הפקדות חד פעמיות לקרן הפנסיה, כספים בגין ביטוח לסיכונים נכות וביטוח למקרה מוות בגין תקופה שכבר חלפה ביום הגביה, כאשר ידוע כי הסיכון בגינו נגבו הכספים לא התממש ולא יכול עוד להתממש. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל מי שהפריש כספים לקופות גמל ו/או קרנות פנסיה ו/או ביטוח מנהלים שמנהלת החברה ואשר נגבו ממנו כספים רטרואקטיבית בגין ביטוח חיים ו/או סיכונים נכות וזאת במשך שבע השנים שקדמו למועד הגשת התובענה ועד למועד מתן החלטה בבקשה לאישורה כייצוגית. נזקו האישי הנטען של התובע מוערך בסך של כ-826 ש"ח והנזק הכולל הנטען לכלל חברי הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, מסתכם, להערכת התובע, לסכום של כ-5,577,000 ש"ח. במרס 2017 הורה בית המשפט כי התובענה תועבר לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב. ביום 25 בספטמבר 2019 ניתן פסק דין הדוחה את בקשת האישור.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות (המשך)

ד. (המשך)

תביעות שהגיעו לסימון בתקופת הדוח (המשך)

13. בנובמבר 2016 התקבלה בחברה בקשה מתוקנת לאישור תובענה כייצוגית נגד הראל ביטוח, נגד עמותת גמלאי קרן הפנסיה "נתיב" דרום ומרכז (להלן - "עמותת הגמלאים") ונגד כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "כללי"), אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז במסגרת בקשה לאישור תובענה כייצוגית, המתנהלת החל מחודש מאי 2015 נגד כלל ונגד עמותת הגמלאים. עניינה של התובענה בטענה, כי כלל ביטלה באופן חד צדדי ולא כדין את פוליסת ביטוח החיים הקבוצתית לגמלאי קרן הפנסיה "נתיב", בטענה כי הפוליסה אינה רווחית. צירופה של הראל ביטוח לבקשת האישור התבקש, לטענת התובע, נוכח תפקידה של החברה אשר העניקה שירותי תפעול וניהול לקרן הפנסיה "נתיב", ביחד עם עמותת הגמלאים, לגבות מחברי עמותת הגמלאים את דמי הביטוח החודשיים ונוכח עמדתה של החברה, כי לא ניתן לה הרשאות חברי העמותה לגביית סכומי ביטוח גבוהים יותר. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל מי שבטוח בכלל בפוליסת ביטוח מסוג חיים קבוצתי אשר נערכה על ידי עמותת הגמלאים ואשר בוטלה על ידי כלל באופן חד צדדי. ביום 6 באוקטובר 2017 הגיש המבקש בקשת אישור מתוקנת במסגרתה טען המבקש כי החברה הכרחית להליך לאור זאת שהפרמיה החודשית הועלתה בעבר מבלי שהגמלאים חתמו על אישורים המתירים זאת, אך הכיר בכך שהחברה נתנה שירותי תפעול בלבד. המבקש מעמיד את נזקו האישי על 50,000 ש"ח ומעריך את הנזק הכולל של חברי הקבוצה ב- 90 מיליון ש"ח. במאי 2019 ניתנה החלטה המאשרת את התובענה כתובענה ייצוגית בעניין כלל ודוחה את בקשת האישור בעניין החברה.

להלן סיכום נתוני תביעות משפטיות:

סוג תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית:	כמות תביעות	הסכום הנתבע באלפי ש"ח
צוין סכום המתייחס לחברה	-	-
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה	-	-
לא צוין סכום התביעה	1	-
<u>בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:</u>		
צוין סכום המתייחס לחברה	3	315,900
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לחברה	5	1,398,650
לא צוין סכום התביעה	2	-
<u>תביעות מהותיות אחרות</u>	-	-

סכום ההפרשה הכולל עבור התביעות שהוגשו כנגד החברה כמפורט לעיל מסתכם בכ-4 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2018 כ-3 מיליוני ש"ח).

הצהרה (Certification)

אני, דודי לייזנר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל פנסיה (להלן: "קרן הפנסיה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2019 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסות בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

21 בנובמבר, 2019

דודי לייזנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל פנסיה (להלן: "קרן הפנסיה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2019 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסות בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

21 בנובמבר, 2019

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה

בניהול

הראל פנסיה וגמל בע"מ

דוחות כספיים ביניים

ליום

30 בספטמבר 2019

(בלתי מבוקרים)

תוכן עניינים

2	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
3	דוח על המצב הכספי ביניים
4	דוח הכנסות והוצאות ביניים
5	דוח תנועה בקרן הפנסיה ביניים
6	ביאור 1 - כללי
6	ביאור 2 - מדיניות חשבונאית
7	ביאור 3 - נכסי חוב שאינם סחירים
8	ביאור 4 - התחייבויות למקבלי קצבה
10	ביאור 5 - עודף (גירעון) אקטוארי
11	ביאור 6 - דמי ניהול
11	ביאור 7 - התחייבויות תלויות
12	ביאור 8 - אירועים לאחר תאריך הדיווח

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הראל פנסיה - קרן פנסיה חדשה מקיפה (להלן - הקרן) המנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן: החברה המנהלת), הכוללת את דוח הביניים על המצב הכספי ליום 30 בספטמבר 2019, את דוחות הביניים על הכנסות והוצאות והתנועה בקרן הפנסיה לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה של החברה המנהלת אחראים לעריכה ולהצגה נאותה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות "דיווח כספי לתקופות ביניים", בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן- הנחיות הממונה) ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 ולתקנות שהותקנו מכוחו (להלן התקנות). אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, בהתאם להנחיות הממונה ובהתאם לתקנות.

סומך חייקין
רואי חשבון

21 בנובמבר, 2019

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		ביאור
2018	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
2,309,566	2,345,300	3,002,851	רכוש שוטף
812,451	367,781	615,704	מזומנים ושווי מזומנים
3,122,017	2,713,081	3,618,555	חייבים ויתרות חובה
9,506,486	9,836,511	10,888,107	השקעות פיננסיות
27,563,185	27,569,977	30,876,959	נכסי חוב סחירים
8,713,287	9,188,349	10,824,515	נכסי חוב שאינם סחירים
10,912,534	11,070,531	12,715,441	מניות
56,695,492	57,665,368	65,305,022	השקעות אחרות
			סך כל השקעות פיננסיות
390,789	395,327	394,352	נדל"ן להשקעה
60,208,298	60,773,776	69,317,929	סך כל הנכסים
630,699	271,580	429,143	זכאים ויתרות זכות
			התחייבויות פנסיוניות:
49,531,929	50,536,417	57,323,184	התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
7,050,120	7,081,451	7,779,808	התחייבויות לעמיתים פעילים
56,582,049	57,617,868	65,102,992	התחייבויות לעמיתים שאינם פעילים
			סך כל ההתחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
25,825	26,217	26,445	התחייבויות למקבלי קצבה:
2,365,848	2,384,869	2,413,455	התחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה
690,595	466,990	1,342,145	התחייבויות למקבלי קצבה קיימים
3,082,268	2,878,076	3,782,045	התחייבויות לפנסיונרים
			סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה
(80,550)	1,742	3,749	עודף (גירעון) אקטוארי:
(6,168)	4,510	-	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים
(86,718)	6,252	3,749	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית
59,577,599	60,502,196	68,888,786	סך כל עודף (גירעון) אקטוארי
60,208,298	60,773,776	69,317,929	סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות
			סך כל ההתחייבויות
רם גבל סמנכ"ל כספים	דודי ליידנר מנכ"ל	מישל סיבוני יו"ר הדירקטוריון	

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 21 בנובמבר, 2019

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		ביאור
	2018	2018	2018	2019	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
60,527	2,802	(17,477)	42,886	(43,456)	הכנסות (הפסדים) ממזומנים ושווי מזומנים
					מה שקעות:
(64,600)	52,907	106,287	19,437	504,578	מנכסי חוב סחירים
1,066,534	315,691	204,914	966,614	1,422,275	מנכסי חוב שאינם סחירים
(107,265)	597,093	357,065	560,623	1,241,728	ממניות
(788,579)	726,792	34,069	1,022,999	1,972,840	מהשקעות אחרות
22,119	7,457	8,379	21,938	17,764	מנדליין להשקעה
128,209	1,699,940	710,714	2,591,611	5,159,185	סך כל ההכנסות מהשקעות
4,386	1,217	944	3,712	917	הכנסות אחרות
193,122	1,703,959	694,181	2,638,209	5,116,646	סך כל ההכנסות
					הוצאות
306,889	77,482	81,528	227,709	235,067	דמי ניהול
82,677	20,675	24,792	59,933	66,509	הוצאות ישירות
21,827	8,231	7,217	17,550	17,039	מסים
411,393	106,388	113,537	305,192	318,615	סך כל ההוצאות
(218,271)	1,597,571	580,644	2,333,017	4,798,031	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לתקופה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2018	2018	2018	2019	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
53,055,871	57,106,089	66,676,222	53,055,871	59,577,599	סך הנכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לתחילת התקופה
					תקבולים:
8,069,231	2,120,509	2,274,080	5,906,468	6,374,176	תקבולים מדמי גמולים
3,507	1,199	657	3,193	3,377	תקבולים מדמי סליקה
(1,222)	(311)	(250)	(912)	(764)	חלקם של מבטחי משנה בתקבולים מדמי גמולים
8,071,516	2,121,397	2,274,487	5,908,749	6,376,789	סך כל התקבולים, נטו
					תשלומים:
262	111	110	402	337	תשלומים לזכאים קיימים לפנסיה
514	73	65	196	189	תשלומי פנסיית זקנה
1,093	270	271	823	811	תשלומי פנסיית נכות תשלומי פנסיית שאירים
46,274	11,548	11,457	34,766	34,458	תשלומים למקבלי קצבה קיימים
110,842	27,262	19,158	82,500	62,970	תשלומי פנסיית זקנה
49,007	11,991	12,139	35,036	36,360	תשלומי פנסיית נכות תשלומי פנסיית שאירים
6,645	1,914	7,433	3,412	17,846	תשלומים לפנסיונרים
18,406	6,059	19,044	7,947	48,388	תשלומי פנסיית זקנה
1,460	502	2,234	799	4,956	תשלומי פנסיית נכות תשלומי פנסיית שאירים
984,422	231,089	257,510	704,469	765,907	תשלומים אחרים
					פדיונות
1,218,925	290,819	329,421	870,350	972,222	סך כל התשלומים
93,319	(6,853)	44,018	43,455	118,210	העברות צבירה לקרן
2,449,804	468,038	432,959	2,036,992	1,312,823	העברות מחברות ביטוח
43,825	(3,535)	41,468	23,556	93,576	העברות מקרנות פנסיה חדשות העברות מקופות גמל
177,850	38,629	37,175	122,855	143,227	העברות צבירה מהקרן
2,406,590	423,092	756,187	1,822,088	2,169,094	העברות לחברות ביטוח
115,100	27,971	38,229	84,151	103,699	העברות לקרנות פנסיה חדשות העברות לקופות גמל
(112,592)	(32,042)	(313,146)	74,909	(891,411)	העברות צבירה, נטו
(218,271)	1,597,571	580,644	2,333,017	4,798,031	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לתקופה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
59,577,599	60,502,196	68,888,786	60,502,196	68,888,786	סך הנכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לסוף התקופה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

ביאור 1 - כללי

- א. הראל פנסיה (להלן - הקרן) הינה קרן פנסיה חדשה מקיפה כמשמעותה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005.
הקרן מנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - החברה המנהלת), חברה בבעלות מלאה, בעקיפין, של הראל השקעות בבתוח ושירותים פיננסיים בע"מ.
- ב. דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצנת ליום 30 בספטמבר 2019, ולתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך (להלן - הדוחות הכספיים ביניים). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים של הקרן ליום 31 בדצמבר 2018 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולביאורים אשר נלוו אליהם (להלן - הדוחות הכספיים השנתיים).
- ג. הדוחות הכספיים ביניים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה המנהלת ביום 21 בנובמבר 2019.
- ד. שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן
השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי גילוי בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי ההיוון מתבססים על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים.
- ה. ביום 1 בינואר 2018 נכנסו לתוקף חוזר 2017-3-1 "הוראות לניהול קרן חדשה" המחליף את חוזר 2004-9, וחוזר 2017-3-3 "הוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה חדשות" המחליף את חוזר 2014-3-1. חוזרים אלו, בשילוב הגדלת שיעור אגרות החוב המיועדות ל-60% לכלל אוכלוסיית מקבלי קצבה בקרן (למעט זכאים קיימים לפנסיה) בהתאם לחוזר 2017-3-4 החל מה-1 ביולי 2017, אמורים לפתור את בעיית הגירעון האקטוארי שנוצר בעת פרישת עמיתים לפנסיות זקנה והגירעונות הדמוגרפיים בגין גביית דמי סיכון, בשל פער בין הריבית הגלומה במקדמים לריבית חסרת סיכון בה מחושבות ההתחייבויות. כל הפורשים החל מינואר 2018 ("פנסיונרים") מנוהלים במסלולי השקעה נפרדים וייעודיים להם, היות שההתחייבות האקטוארית בגין פנסיונרים אלו מחושבת באופן שלא ייווצר גירעון ולכן תשואת היעד צריכה להיות בהתאם לריבית הגלומה במקדמים כדי לשמור על יציבות תשלומי הפנסיות.
בנוסף, תשלומי הפנסיה לפנסיונרים מוצמדים למדד המחירים לצרכן פעם בשנה בחודש אפריל בגין השנה הקלנדרית שעברה, בניגוד לשאר מקבלי הקצבאות שפרשו לפני 2018, שתשלומי הפנסיה שלהם מוצמדים באופן חודשי למדד המחירים לצרכן.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

- א. הדוחות הכספיים ביניים ערוכים בהתאם לכללים חשבונאיים מקובלים לעריכת דוחות כספיים לתקופות ביניים כפי שנקבעו בתקן חשבונאות מספר 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן - הממונה) ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.
עיקרי המדיניות החשבונאית ושיטות החישוב אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים ביניים עקביים לאלה אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

- ב. להלן פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין של הדולר של ארצות הברית

שער החליפין היציג של דולר ארה"ב	המדד הידוע
%	%
(7.10)	0.50
4.61	1.10
(2.36)	(0.69)
(0.63)	0.20
8.10	1.20

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום:

30 בספטמבר 2019

30 בספטמבר 2018

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום:

30 בספטמבר 2019

30 בספטמבר 2018

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018

ביאור 3 - נכסי חוב שאינם סחירים

א. ביום 1 ביולי 2017 נכנסו לתוקף תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה מקיפה), התשע"ז-2017 (להלן: התקנות). על פי התקנות, זקיפת התשואה של אגרות החוב המיועדות בין מקבלי קצבה לבין שאר העמיתים בקרן תעשה באופן שמגדיל את שיעור הקצאת אגרות החוב המיועדות למקבלי קצבה ל-60% מסך נכסיהם.

ביום 1 ביוני 2017 פורסם חוזר 2017-3-4 "כללים להגדלת שיעור זקיפת התשואה למקבלי קצבה בקרנות פנסיה חדשות", אשר מפרט את הנסיבות בהן יוגדל שיעור הקצאת אגרות החוב המיועדות למקבלי קצבה. על פי החוזר, אם עלה שיעור הקצאת אגרות החוב המיועדות לעמיתים אשר אינם מקבלים קצבה ביותר מ-1.5% בהשוואה לשיעור המינימלי האחרון שפורסם על ידי הממונה, תזקוף החברה המנהלת של הקרן את התשואה של אגרות החוב המיועדות בשיעור העולה על השיעור המינימלי האמור (60%) לנכסי מקבלי הקצבה ואשר לא יעלה על 85% מסך כל נכסי מקבלי הקצבה.

שיעור אגרות החוב שרשאית חברה מנהלת של קרן פנסיה חדשה מקיפה לרכוש נותר ללא שינוי והוא ימשיך לעמוד על 30% מסך נכסי הקרן (למעט זכאים קיימים לפנסיה).

עד חודש דצמבר 2003 השקיעה הקרן באגרות חוב מיועדות מסוג "ערד" הנושאות ריבית ריאלית בשיעור שנתי של 5.05%. לאחר מועד זה, הקרן משקיעה באגרות חוב מיועדות חדשות הנושאות ריבית ריאלית בשיעור שנתי של 4.86%.

נכסי חוב שאינם סחירים (למעט אגרות חוב מיועדות) נמדדים לפי שווי הוגן בהתאם לציטוט שער המתקבל מהחברה הזוכה במכרז.

אגרות חוב מיועדות נמדדות לפי עלות מותאמת או לפי העלות המופחתת המותאמת בהתאם לשיטת הריבית האפקטיבית.

ב. הרכב:

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2018	2018	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
18,202,445	18,021,697	20,376,502		אגרות חוב ממשלתיות מיועדות מסוג ערד (*)
				נכסי חוב אחרים:
739,390	846,797	693,246		אגרות חוב קונצרניות שאינן ניתנות להמרה
104,516	106,689	145,997		פקדונות בבנקים
151,005	142,156	197,521		הלוואות לעמיתים
8,365,829	8,452,638	9,463,693		הלוואות לאחרים
9,360,740	9,548,280	10,500,457		
27,563,185	27,569,977	30,876,959		סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

(*) הרכב אגרות חוב מיועדות:

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר				
2018	2018	2018	2019			
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)			
אחוזים	אלפי ש"ח	אחוזים	אלפי ש"ח	אחוזים		
28.98	16,419,196	28.30	16,333,599	27.87	18,166,401	נכסי עמיתים שאינם מקבלי קצבה
60.03	1,765,189	59.80	1,670,077	59.24	2,192,123	נכסי מקבלי קצבה
30.51	18,184,385	29.76	18,003,676	29.55	20,358,524	סך הכל
70.10	18,060	69.78	18,021	69.02	17,978	אגרות חוב לזכאים קיימים
30.52	18,202,445	29.78	18,021,697	29.57	20,376,502	סך הכל אגרות חוב מיועדות מסוג ערד

ביאור 4 - התחייבויות למקבלי קצבה

א. התחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2018	2018	2019		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
4,990	5,075	5,075		התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
4,990	5,049	5,062		התחייבויות לנכים
15,784	16,000	16,153		התחייבויות לשאיירי מבוטח
61	93	155		עתודה לזכאים קיימים לפנסיה
25,825	26,217	26,445		סך ההתחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה

ב. התחייבויות למקבלי קצבה קיימים

התחייבויות למקבלי קצבה קיימים - כל המסלולים

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2018	2018	2019		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
720,771	731,943	735,248		התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
638,976	602,213	574,255		התחייבויות לנכים
768,035	764,069	834,682		התחייבויות לשאיירי מבוטח
97,565	114,879	68,139	(IBNR)	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
50,170	54,877	48,433	(IBNR)	התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
59,520	78,657	119,377		התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
13,863	15,409	11,035		התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
16,948	22,822	22,286		עתודה למקבלי קצבה קיימים
2,365,848	2,384,869	2,413,455		סך ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים

התחייבויות למקבלי קצבה קיימים - בסיסי למקבלי קצבה קיימים

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2018	2018	2019		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
682,931	694,624	696,745		התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
629,759	595,065	566,107		התחייבויות לנכים
750,042	746,823	812,568		התחייבויות לשאיירי מבוטח
95,678	112,828	66,675	(IBNR)	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
49,200	53,897	47,393	(IBNR)	התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
58,369	77,253	116,813		התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
13,595	15,134	10,798		התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
17,064	22,957	22,880		עתודה למקבלי קצבה קיימים
2,296,638	2,318,581	2,339,979		סך ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים-בסיסי למקבלי קצבה קיימים

ביאור 4 - התחייבויות למקבלי קצבה (המשך)

ב. התחייבויות למקבלי קצבה קיימים (המשך)

התחייבויות למקבלי קצבה קיימים - הלכה למקבלי קצבה קיימים

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2018	2018	2019		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
37,840	37,319	38,503		התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
9,217	7,148	8,148		התחייבויות לנכים
17,993	17,246	22,114		התחייבויות לשאיירי מבוטח
1,887	2,051	1,464		התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
970	980	1,040		התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
1,151	1,404	2,564		התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
268	275	237		התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
(116)	(135)	(594)		עתודה למקבלי קצבה קיימים
69,210	66,288	73,476		סך ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים - הלכה למקבלי קצבה קיימים

ג. התחייבויות לפנסיונרים

התחייבויות לפנסיונרים - כל המסלולים

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2018	2018	2019		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
210,855	136,335	472,993		התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
120,219	64,195	259,029		התחייבויות לנכים
36,716	27,938	91,390		התחייבויות לשאיירי מבוטח
224,266	168,076	314,090		התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
47,986	45,023	70,327		התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
37,202	9,166	115,969		התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
20,255	18,298	14,752		התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
(6,904)	(2,041)	3,595		עתודה לפנסיונרים
690,595	466,990	1,342,145		סך ההתחייבויות לפנסיונרים

התחייבויות לפנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		
2018	2018	2019		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
190,792	121,277	437,805		התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
112,759	60,235	245,744		התחייבויות לנכים
34,182	25,393	87,595		התחייבויות לשאיירי מבוטח
209,985	156,209	298,781		התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
44,930	41,844	66,899		התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
34,833	8,519	110,316		התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
18,965	17,006	14,033		התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
(6,399)	(1,974)	3,242		עתודה לפנסיונרים
640,047	428,509	1,264,415		סך ההתחייבויות לפנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה

ביאור 4 - התחייבויות למקבלי קצבה (המשך)

ג. התחייבויות לפנסיונרים (המשך)

התחייבויות לפנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
2018	2018	2019	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
20,063	15,058	35,188	התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
7,460	3,960	13,285	התחייבויות לנכים
2,534	2,545	3,795	התחייבויות לשאיירי מבוטח
14,281	11,867	15,309	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
3,056	3,179	3,428	התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
2,369	647	5,653	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
1,290	1,292	719	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשאיירי מבוטח
(505)	(67)	353	עתודה לפנסיונרים
50,548	38,481	77,730	סך ההתחייבויות לפנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה

ביאור 5 - עודף (גירעון) אקטוארי

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום			
	31 בדצמבר 2018	31 במרס 2019	30 ביוני 2019	30 בספטמבר 2019
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח
(0.10)	(0.01)	* (0.00)	0.01	3,749

א. עודף (גירעון) דמוגרפי עבור כל עמיתי הקרן

ב. עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי קצבה:

	31 בדצמבר 2018	31 במרס 2019	30 ביוני 2019	30 בספטמבר 2019	
זכאים קיימים לפנסיה	-	-	-	-	-
מקבלי קצבה קיימים - בסיסי למקבלי קצבה קיימים	0.27	0.06	0.36	-	-
מקבלי קצבה קיימים - הלכה למקבלי קצבה קיימים	-	-	-	-	-
פנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה	(0.90)	-	-	-	-
פנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה	(1.03)	-	-	-	-

* פחות מ - 0.01 אחוז.

ביאור 6 - דמי ניהול

א. הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
	2018	2019	2018	2019
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
175,918	44,186	44,808	129,819	128,827
117,560	29,842	32,283	88,039	93,789
293,478	74,028	77,091	217,858	222,616
13,411	3,454	4,437	9,851	12,451
306,889	77,482	81,528	227,709	235,067

דמי ניהול מעמיתים שאינם מקבלי קצבה:

דמי ניהול שנגבו מתוך דמי הגמולים
דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים

דמי ניהול ממקבלי קצבה:

דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים
סך הכל הוצאות דמי ניהול

ב. שיעורי דמי ניהול:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
	2018	2019	2018	2019
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
%	%	%	%	%
6.00	6.00	6.00	6.00	6.00
2.20	2.09	1.99	2.22	2.03
0.50	0.50	0.50	0.50	0.50
0.22	0.21	0.20	0.22	0.20
0.50	0.50	0.50	0.50	0.50
0.50	0.50	0.50	0.50	0.50

דמי ניהול מעמיתים שאינם מקבלי קצבה:

דמי ניהול מדמי גמולים:

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת
רשאית לגבות על פי הוראות הדין
שיעור דמי ניהול ממוצע שגבתה
החברה המנהלת בפועל

דמי ניהול מסך נכסים:

שיעור דמי ניהול שנתיים שהחברה
המנהלת רשאית לגבות על פי
הוראות הדין
שיעור דמי ניהול ממוצע שגבתה
החברה המנהלת בפועל (במונחים
שנתיים)

דמי ניהול ממקבלי קצבה (*):

שיעור דמי ניהול מנכסים שהחברה
המנהלת רשאית לגבות על פי
הוראות הדין
שיעור דמי ניהול מנכסים ממוצע
שגבתה החברה המנהלת בפועל
(במונחים שנתיים)

(* מוזכאים קיימים לפנסיה לא נגבים דמי ניהול).

ביאור 7 - התחייבויות תלויות

לפרטים ועדכונים נוספים אודות התחייבויות תלויות ראה ביאור 10 לדוחות הכספיים ביניים של החברה המנהלת ליום 30 בספטמבר 2019.

ביאור 8 - אירועים לאחר תאריך הדיווח

- א. ביום 6 בנובמבר 2019 פרסם הממונה חוזר שעניינו תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות-עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה לחברות ביטוח ולקרנות פנסיה, לפיו יש לעדכן את הנחות ברירת המחדל שעל בסיסן יחשבו חברות הביטוח והחברות המנהלות את מקדמי הקצבה במועד הפרישה בפוליסות ביטוח חיים, את ההתחייבויות בגין פוליסות ביטוח חיים וכן את חישוב המאזן האקטוארי של קרנות הפנסיה. תחולת החוזר החל מהדוחות הכספיים ליום 31 לדצמבר 2019. להערכת החברה, השפעתו של החוזר על הדוחות הכספיים אינה מהותית.
- ב. ביום 11 בנובמבר 2019 אושר על ידי הממונה תיקון תקנון הקרן. השינוי העיקרי במסגרת התיקון הוא שינוי מודל מסלולי ההשקעה תלוי גיל של הקרן (מסלולי ברירת המחדל) כך שבמקום מסלולים המיועדים לעמיתים בהתאם לשנת לידתם בטווח של עשר שנים (ילידי שנות ה-50, ילידי שנות ה-60 וכו') יופעלו שלושה מסלולי ההשקעה בהם מדיניות ההשקעה תיקבע בהתאם לגילם של העמיתים (מסלול לגילאי 50 ומטה, גילאי 50 עד 60 וגילאי 60 ומעלה). עמית שלא יבחר מסלול יצורף למסלול ברירת מחדל המתאים לגילו ויועבר בין המסלולים כאשר יגיע לגיל הרלוונטי. כמו כן, עמית רשאי לעבור למסלול השקעה במסגרת המודל שאינו מתאים לגילו או להישאר במסלול כאמור. השינוי ייכנס לתוקף החל מיום 1 בינואר 2020.

הראל פנסיה וגמל בע"מ

הראל פנסיה

קרן פנסיה חדשה מקיפה

דין וחשבון ומאזן אקטוארי

ליום 30.09.2019

ענת קנטור
אקטוארית ממונה
נובמבר 2019

תוכן עניינים

3	הצהרת אקטואר1
4	מאזן אקטוארי2
6	פירוט התחייבות למקבלי קצבה	3.
10	עודף (גירעון) אקטוארי	4.
15	הערות והבהרות5
16	נספחים סטטיסטיים6

1. הצהרת אקטואר

נתבקשתי על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן "החברה המנהלת") לערוך דין וחשבון אקטוארי של קרן הפנסיה "הראל פנסיה" ליום 30 לספטמבר 2019.

החל מאפריל 2017 אני האקטוארית הממונה של הקרן ואני עובדת כאקטוארית בחברה המנהלת של הקרן החל ממרס 2015. אין לי או לקרובי משפחה שלי קשר אחר עם הקרן או החברה המנהלת.

אני מצהירה ומאשרת כי:

1. הדין וחשבון האקטוארי המצורף בזאת נערך ונחתם על ידי.
2. הדין וחשבון האקטוארי נערך בהתאם לאלה:
 - א. הוראות תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד 1964.
 - ב. הוראות הממונה על שוק ההון, ובכלל זה, מערכת ההנחות שבבסיס הדין וחשבון תואמת להוראות הממונה על שוק ההון לערכת מאזנים אקטואריים.
 - ג. תקנון הקרן.

והכל כתוקפם למועד הדוח.

3. חוות דעתי:

א. הנכסים שנצברו, המצוינים בדין וחשבון, רשומים בהתאם לדוח על המצב הכספי בדוחות הכספיים של הקרן למועד הנזכר.

ב. יתר הנתונים שבדין וחשבון, מעבר לאלה המפורטים בסעיף קטן א, וכן אלה המשמשים כבסיס לחישובים ולהערכות שבדין וחשבון, הומצאו לי על-ידי הנהלת החברה המנהלת של הקרן במתכונת שנדרשה על ידי. כל בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לעריכת הדין וחשבון, ולנתונים שנתקבלו נערכו בדיקות שהניחו את דעתי בדבר סבירות הנתונים וכי ניתן להסתמך עליהם בצורה המספקת לצורך עריכת הדין וחשבון.

ג. הבדיקות שנעשו באשר לשלמות הנתונים מבוססים על בדיקת סבירותם של הנתונים, לרבות בדיקות הנערכות על-ידי השוואתם לנתוני התקופה אליה מתייחס הדו"ח ולנתוני תקופות קודמות. אשר על כן, בדיקות אלו לעיתים אינן יכולות לגלות אי-דיוקים או השמטות עקביות או שיטתיות בנתונים. האחריות לאי - דיוקים או השמטות אפשריות מסוג זה אשר אין אפשרות סבירה לגלותם היא של הנהלת החברה המנהלת של הקרן בלבד.

לפי מיטב ידיעתי והערכתי, החישובים וההערכה האקטוארית כפי שהם משתקפים בדין וחשבון המצורף בזאת, מייצגים, בהתאם להנחות שפורטו בדין וחשבון, את היקף ההתחייבויות של הקרן ואת נכסיה ליום 30 לספטמבר 2019, ותואמים את הוראות הדין הרלוונטיות ואת הוראות הממונה על שוק ההון.

_____	<u>ענת קנטור</u>	<u>אקטואר ממונה</u>	<u>21/11/2019</u>
חתימה	שם האקטואר	תפקיד	תאריך

2. מאזן אקטוארי

הראל פנסיה - קרן פנסיה - זכויות צבורות				
מאזן אקטוארי				
30/09/2019				
באלפי ש"ח (דוח נומינלי/לא מתואם)				
ליום	ליום	ליום	ביאור	
<u>31/12/2018</u>	<u>30/06/2019</u>	<u>30/09/2019</u>		
60,208,298	66,924,542	69,317,929		סך נכסים לפי הדוח על המצב הכספי
630,699	248,320	429,143		זכאים ויתרות זכות
				התחייבויות פנסיוניות:
				התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה:
49,531,929	55,336,509	57,323,184		התחייבויות לעמיתים פעילים
<u>7,050,120</u>	<u>7,782,584</u>	<u>7,779,808</u>		התחייבויות לעמיתים שאינם פעילים
56,582,049	63,119,093	65,102,992		סך כל ההתחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
				-
				התחייבויות למקבלי קצבה:
25,825	25,875	26,445	א3	התחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה
2,365,848	2,402,776	2,413,455	ב3	התחייבויות למקבלי קצבה קיימים
<u>690,595</u>	<u>1,122,748</u>	<u>1,342,145</u>	ג3	התחייבות לפנסיונרים
3,082,268	3,551,399	3,782,045		סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה
				עודף (גרעון) אקטוארי
(80,550)	(2,145)	3,749	א4	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים
<u>(6,168)</u>	<u>7,875</u>	<u>0</u>	ב4	עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית
(86,718)	5,730	3,749		סך כל עודף (גירעון) אקטוארי
59,577,599	66,676,222	68,888,786		סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות
<u>60,208,298</u>	<u>66,924,542</u>	<u>69,317,929</u>		סך כל ההתחייבויות

להלן ביאור לסעיפי ההתחייבות:

זכאים קיימים לפנסיה - פנסיונרים של זקנה, שאירים ונכים שזכאים לקצבה מלפני 31/12/2003

מקבלי קצבה קיימים - פנסיונרים של זקנה, שאירים ונכים שזכאים לקצבה החל מ-1/1/2004 ועד 31/12/2017.

פנסיונרים - פנסיונרים של זקנה, שאירים ונכים שזכאים לקצבה החל מ-1/1/2018.

התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה (לפני חלוקת עודף רבעון אחרון) - סכום הצבירה למועד המאזן שהצטבר בגין העמיתים הפעילים והבלתי פעילים.

עודף (גירעון) אקטוארי - עודף או גירעון לרבעון האחרון בלבד שנכון לתאריך הדוח טרם חולק או נזקף לעמיתי הקרן. עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים מחולק לכלל עמיתי הקרן מדי רבעון ועודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית נזקף למקבלי הקצבה בקרן כל רבעון ומחולק בפועל פעם בשנה.

3. פירוט התחייבויות למקבלי קצבה**א. התחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה**

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2018	30/06/2019	30/09/2019	
4,990	5,096	5,075	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
4,990	4,638	5,062	התחייבויות לנכים
15,784	16,037	16,153	התחייבויות לשארי מבוטח
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
61	104	155	עתודה לזכאים קיימים לפנסיה
25,825	25,875	26,445	סך כל ההתחייבויות לזכאים קיימים לפנסיה
(35)	(1)	1	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
0	0	0	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית

ב. התחייבויות למקבלי קצבה קיימים
מקבלי קצבה קיימים - בסיסי למקבלי קצבה קיימים

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2018	30/06/2019	30/09/2019	
682,931	691,770	696,745	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
629,759	579,268	566,107	התחייבויות לנכים
750,042	790,241	812,568	התחייבויות לשארי מבוטח
95,678	67,294	66,675	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
49,200	49,577	47,393	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
58,369	120,351	116,813	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
13,595	10,573	10,798	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
17,064	23,090	22,880	עתודה למקבלי קצבה קיימים
2,296,638	2,332,164	2,339,979	סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים - כללי
(3,135)	(75)	124	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
0	7,875	0	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
123,280	126,944	129,209	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.50%	0.50%	0.50%	ד"נ

מקבלי קצבה קיימים - הלכה למקבלי קצבה

ליום	ליום	ליום	באלפי ש"ח
31/12/2018	30/06/2019	30/09/2019	
37,840	38,172	38,503	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
9,217	8,879	8,148	התחייבויות לנכים
17,993	19,036	22,114	התחייבויות לשארי מבוטח
1,887	1,371	1,464	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
970	1,011	1,040	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
1,151	2,453	2,564	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
268	216	237	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
(116)	(526)	(594)	עתודה למקבלי קצבה קיימים
69,210	70,612	73,476	סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים - הלכה
(94)	(2)	4	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
0	0	0	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
3,883	3,951	4,222	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.50%	0.50%	0.50%	ד"נ

ג. התחייבויות עבור פנסיונרים - כללי

פנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה

ליום	ליום	ליום	
31/12/2018	30/06/2019	30/09/2019	באלפי ש"ח
190,792	344,700	437,805	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
112,759	214,052	245,744	התחייבויות לנכים
34,182	75,547	87,595	התחייבויות לשארי מבוטח
209,985	263,291	298,781	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
44,930	59,647	66,899	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
34,833	83,974	110,316	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
18,965	10,378	14,033	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
(6,399)	1,774	3,242	עתודה לפנסיונרים
640,047	1,053,363	1,264,415	סך כל ההתחייבויות לפנסיונרים - כללי
(870)	(34)	69	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
(5,656)	0	0	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
31,054	52,233	62,462	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.50%	0.50%	0.50%	ד"נ

פנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה

ליום	ליום	ליום	
31/12/2018	30/06/2019	30/09/2019	באלפי ש"ח
20,063	30,759	35,188	התחייבויות לזקנה ושאר זקנה
7,460	12,500	13,285	התחייבויות לנכים
2,534	3,266	3,795	התחייבויות לשארי מבוטח
14,281	14,334	15,309	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
3,056	3,247	3,428	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
2,369	4,571	5,653	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
1,290	565	719	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
(505)	143	353	עתודה לפנסיונרים
50,548	69,385	77,730	סך כל ההתחייבויות לפנסיונרים - הלכה
(69)	(2)	4	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
(512)	0	0	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
2,465	3,434	3,829	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.50%	0.50%	0.50%	ד"נ

להלן ביאור לסעיפי ההתחייבות:

התחייבויות לזקנה ושאר זקנה - התחייבויות בגין קצבאות זקנה ולשאיירים פוטנציאליים של פנסיונרים של זקנה וכן התחייבויות בגין קצבאות עבור שארי פנסיונרים של זקנה שנפטרו.

התחייבויות לנכים - התחייבויות בגין קצבאות נכים עד לגיל פרישה, כולל הפקדות פנסיוניות בגין תקופת הנכות (שחרור מפרמיה) והתחייבות לשאיירים פוטנציאליים של נכים.

התחייבויות לשארי מבוטח - התחייבויות בגין קצבאות לשאיירים (בני זוג ויתומים) של עמיתים פעילים, עמיתים לא פעילים ונכים שנפטרו עם שאירים.

התחייבויות עבור תביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) - התחייבויות בגין תביעות שאירים ונכות שאירעו אך טרם דווחו לחברה עד תאריך הדוח. התחייבות לשארי נכים נרשמה תחת IBNR לשארי מבוטח.

התחייבויות עבור תביעות תלויות - התחייבויות בגין תביעות שאירים ונכות שדווחו לחברה עד תאריך הדוח וטרם אושרו ובנוסף תביעות נכות בהפסקת תשלום עם הסתברות לחזרה לתשלום. התחייבות לשארי נכים נרשמה תחת תביעות תלויות לשארי מבוטח.

עתודה לפנסיונרים/מקבלי קצבה קיימים/זכאים קיימים - עתודה בגין שינויים בתשואה על נכסי הקרן המשמשים לכיסוי התחייבויות הקרן כלפי מקבלי הקצבה ובגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון. גובה העתודה יהיה עד 1% בערך מוחלט מסך ההתחייבויות. כל חריגה מעבר ל-1% בערך מוחלט, תיזקף באמצעות עודף או גירעון תשואתי למקבלי הקצבה.

4. עודף (גירעון) אקטוארי

1.א. פירוט הגורמים לעודף (גירעון) דמוגרפי

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2018	31/03/2019	30/06/2019	30/09/2019	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
0.17	0.03	0.03	0.04	26,618	א. מקרי מוות – מבוטחים
0.00	0.00	0.00	0.00	188	ב. מקרי מוות – פנסית זקנה ושאימים
(0.03)	0.01	(0.01)	(0.01)	(3,533)	ג. מקרי מוות – נכים
(0.21)	0.00	(0.02)	(0.03)	(20,465)	ד. יציאה לנכות
0.03	(0.05)	(0.02)	0.01	3,754	ה. חזרה מנכות
(0.00)	0.00	0.00	0.00	(250)	ו. ביטוח משנה
0.00	0.00	0.00	0.00	0	ז. פרישות במהלך השנה
0.00	0.00	0.00	0.00	0	ח. שינויים בשיטות והנחות
0.00	0.00	0.00	0.00	0	ט. שינויים בתקנון הקרן
(0.06)	0.00	0.02	(0.00)	(2,563)	י. סך הגורמים האחרים
(0.10)	(0.01)	0.00	0.01	3,749	סה"כ עודף (גירעון) הנובע מהגורמים המפורטים לעיל

2.א. סך העודף לרבעון המסתיים ב-30 לספטמבר 2019 הוא בגובה 3.75 מליון ש"ח ומהווה עודף של 0.005% מההתחייבויות הצבורות לאותו תאריך.

3.א. לפי חוזר 2017-3-3 הקרן מעדכנת את היתרות הצבורות של העמיתים והפנסיות מדי רבעון בהתאם לעודף (גירעון) שנבע באותו רבעון.

איזון דמוגרפי נדרש בגין הרבעון הנוכחי :

**עמיתי הקרן - תוספת של 0.005% ליתרות הצבורות.
מקבלי קצבאות - תוספת של 0.005% לפנסיה**

4.א. פירוט שינויים מהותיים בדוח –

חישוב העודף (גירעון) דמוגרפי מתבצע מדי רבעון, דוח התנועה מוצג לפי צפי על בסיס הנחות שהיו בתוקף במאזן הרבעוני הקודם, כאשר כל שינוי שנבע משינויי הנחות שהיו במהלך הרבעון, יבוא לידי ביטוי בסעיף ח' בטבלה לעיל.

ברבעון זה קיים גרעון בגובה 0.03% מסעיף יציאה לנכות שמתקזז עם עודף בגובה 0.04% הנובע ממקרי מוות של מבוטחים.

1.1. פירוט בדבר עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי קצבה והתנועה בעתודה

זכאים קיימים

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2018	31/03/2019	30/06/2019	30/09/2019	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
0.48	0.24	0.29	0.40	104	עתודה לזכאים קיימים לתחילת התקופה
0.03	0.00	0.00	0.00	0	גורמים אחרים
(1.36)	1.56	0.58	2.14	563	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת שיעור תשואת הנכסים הצפויה במהלך התקופה
1.09	(1.50)	(0.48)	(1.95)	(512)	עודף (גרעון) בגין שינויים בריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
0.00	0.00	0.00	0.00	0	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
0.24	0.29	0.40	0.59	155	עתודה לזכאים קיימים לסוף התקופה
0.00	0.00	0.00	0.00		עודף (גרעון) למעד החלוקה

למקבלי קצבה קיימים - בסיסי למקבלי קצבה קיימים

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2018	31/03/2019	30/06/2019	30/09/2019	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
0.98	0.75	1.00	1.00	23,090	עתודה למקבלי קצבה קיימים לתחילת התקופה
0.03	0.00	0.02	(0.00)	(12)	גורמים אחרים
(1.45)	2.25	0.92	2.40	55,603	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת שיעור תשואת הנכסים הצפויה במהלך התקופה
1.41	(1.94)	(0.59)	(2.41)	(55,801)	עודף (גרעון) בגין שינויים בריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
(0.26)	(0.05)	(0.34)	0.00	0	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
0.75	1.00	1.00	0.99	22,880	עתודה למקבלי קצבה קיימים לסוף התקופה
0.27	0.06	0.36	0.00		עודף (גרעון) למעד החלוקה

למקבלי קצבה קיימים - הלכה למקבלי קצבה קיימים

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2018	31/03/2019	30/06/2019	30/09/2019	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
(0.22)	(0.17)	(0.50)	(0.74)	(526)	עתודה למקבלי קצבה קיימים לתחילת התקופה
(0.01)	(0.00)	(0.01)	0.00	1	גורמים אחרים
(1.45)	1.66	0.38	2.43	1,799	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת שיעור תשואת הנכסים הצפויה במהלך התקופה
1.46	(1.99)	(0.63)	(2.52)	(1,868)	עודף (גרעון) בגין שינויים בריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
0.00	0.00	0.00	0.00	0	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
(0.17)	(0.50)	(0.74)	(0.80)	(594)	עתודה למקבלי קצבה קיימים לסוף התקופה
0.00	0.00	0.00	0.00		עודף (גרעון) למעד החלוקה

לפנסיונרים - בסיסי למקבלי קצבה

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2018	31/03/2019	30/06/2019	30/09/2019	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
0.00	(1.00)	0.28	0.17	1,774	עתודה לפנסיונרים לתחילת התקופה
(0.01)	(0.00)	0.01	0.00	4	גורמים אחרים
(2.63)	1.13	(0.15)	0.26	3,317	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת הריבית במקדם במהלך התקופה
0.10	(0.10)	0.09	(0.15)	(1,853)	עודף (גרעון) בגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
0.88	0.00	0.00	0.00	0	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
(1.00)	0.28	0.17	0.26	3,242	עתודה לפנסיונרים לסוף התקופה
(0.90)	0.00	0.00	0.00		עודף (גרעון) למעד החלוקה

לפנסיונרים - הלכה למקבלי קצבה

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2018	31/03/2019	30/06/2019	30/09/2019	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
0.00	(1.00)	0.48	0.21	143	עתודה לפנסיונרים לתחילת התקופה
0.34	(0.00)	0.01	0.00	0	גורמים אחרים
(2.41)	1.41	(0.30)	0.40	310	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת הריבית במקדם במהלך התקופה
0.08	(0.08)	0.09	(0.13)	(100)	עודף (גרעון) בגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
1.00	0.00	0.00	0.00	0	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
(1.00)	0.48	0.21	0.46	353	עתודה לפנסיונרים לסוף התקופה
(1.03)	0.00	0.00	0.00		עודף (גרעון) למעד החלוקה

ב.2. החל מינואר 2018, בהתאם לחוזר 3-3-2017, נספח 2, סעיף ד.1.ג, העודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי הקצבה, מחושב ונוקף מדי רבעון באמצעות התאמת ההתחייבויות. על אף האמור, עדכון הפנסיות בגין עודף תשואתי של שנת 2019 ייעשה רק החל מתשלום הפנסיה בגין אפריל 2020, כלומר בפנסיה המשולמת ב-1 למאי 2020.

אחוז העודף (גירעון) שיחולק בפועל (מורכב מהכפלה של ארבעה רבעונים) ישתנה בהתאם למועד הפרישה ברבעון הרלוונטי במהלך השנה.

ב.3. להלן העדכונים של עודף (גירעון) תשואתי בגין הרבעון הנוכחי שייעשו בתשלום הפנסיה בגין אפריל 2020:

ב.3.א. זכאים קיימים – אין.

ב.3.ב. מקבלי קצבה קיימים – "בסיסי למקבלי קצבה קיימים" – אין.

ב.3.ג. מקבלי קצבה קיימים – "הלכה למקבלי קצבה קיימים" – אין.

ב.3.ד. פנסיונרים – "בסיסי למקבלי קצבה" – אין.

ב.3.ה. פנסיונרים "הלכה למקבלי קצבה" – אין.

ב.4. פירוט התנועה בעודף

ב.4.א. זכאים קיימים

התשואה בפועל שהושגה בנכסי מקבלי הקצבה היתה גבוהה ב-2.14% מהתשואה הצפויה במהלך הרבעון ומנגד היה גידול בהתחייבויות הפנסיוניות של 1.95% כתוצאה מירידה משוקללת בוקטור ריבית ההיוון ולכן נוצר עודף תשואתי בגובה 0.19%. העודף התשואתי נשמר בעתודת מקבלי הקצבה היות ולא חורגת מערך מוחלט של 1% מסך ההתחייבויות.

ב.4.ב. מקבלי קצבה קיימים "בסיסי למקבלי קצבה קיימים"

התשואה בפועל שהושגה בנכסי מקבלי הקצבה היתה גבוהה ב-2.40% מהתשואה הצפויה במהלך הרבעון ומנגד היה גידול בהתחייבויות הפנסיוניות של 2.41% כתוצאה מירידה משוקללת בוקטור ריבית ההיוון ולכן נוצר גירעון תשואתי בגובה 0.01%. הגירעון התשואתי נשמר בעתודת מקבלי הקצבה היות ולא חורגת מערך מוחלט של 1% מסך ההתחייבויות

ב.4.ג. מקבלי קצבה קיימים "הלכה למקבלי קצבה קיימים"

התשואה בפועל שהושגה בנכסי מקבלי הקצבה היתה גבוהה ב-2.43% מהתשואה הצפויה במהלך הרבעון ומנגד היה גידול בהתחייבויות הפנסיוניות של 2.52% כתוצאה מירידה משוקללת בוקטור ריבית ההיוון ולכן נוצר גירעון תשואתי בגובה 0.09%. הגירעון התשואתי נשמר בעתודת מקבלי הקצבה היות ולא חורגת מערך מוחלט של 1% מסך ההתחייבויות.

ב.4.ד. פנסיונרים – "בסיסי למקבלי קצבה"

התשואה בפועל שהושגה בנכסי הפנסיונרים היתה גבוהה ב-0.26% מהתשואה הצפויה במהלך הרבעון ומנגד היה גידול בהתחייבויות של 0.15% בגין דחיית עדכון הפנסיות במדד לצרכן לאפריל 2020 וירידה בוקטור ריבית ההיוון ולכן נוצר עודף תשואתי בגובה 0.11%. העודף התשואתי נשמר בעתודת מקבלי הקצבה היות ולא חורגת מערך מוחלט של 1% מסך ההתחייבויות.

ב.4.ה. פנסיונרים – "הלכה למקבלי קצבה"

התשואה בפועל שהושגה בנכסי הפנסיונרים היתה גבוהה ב-0.40% מהתשואה הצפויה במהלך הרבעון ומנגד היה גידול בהתחייבויות של 0.13% בגין דחיית עדכון הפנסיות במדד לצרכן לאפריל 2020 וירידה בוקטור ריבית ההיוון ולכן נוצר עודף תשואתי בגובה 0.27%. העודף התשואתי נשמר בעתודת מקבלי הקצבה היות ולא חורגת מערך מוחלט של 1% מסך ההתחייבויות.

5. הערות והבהרות**5.1. בסיסי החישוב –**

החישובים האקטואריים בדוח זה מבוססים על הנחות דמוגרפיות בהתאם לחוזר מעודכן-2017-3-6 "דרך חישוב מאזן אקטוארי ומקדמי תקנון של קרן פנסיה" החל מ 31 לדצמבר 2017.

5.2. הוראות דוח כספי לקרנות פנסיה חדשות –

ב-1 לינואר 2018 נכנסו לתוקף חוזר 2017-3-1 "הוראות לניהול קרן פנסיה חדשה" שמחליף את חוזר 2004-9 וחוזר 2017-3-3 "הוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה חדשות" שמחליף את חוזר 2014-3-1. חוזרים אלו, בשילוב הגדלת שיעור האג"ח המיועד ל-60% לכלל אוכלוסיית מקבלי קצבה בקרן (למעט זכאים קיימים לפנסיה) בהתאם ל"תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה מקיפה), תשע"ז –2017", (להלן: התקנות) החל מה-1 ביולי 2017, מיועדים לפתור את בעיית הגרעון האקטוארי שנוצר בעת פרישת עמיתים לפנסיה זקנה והגרעונות בגין גביית ריסקים בשל פער בין הריבית הגלומה במקדמים לריבית חסרת סיכון בה מחושבת ההתחייבויות.

כל הפרשים החל מינואר 2018 ("פנסיונרים") מנוהלים במסלולי השקעה נפרדים וייעודיים להם, היות וההתחייבות האקטוארית בגין פנסיונרים אלו מחושבת באופן שלא יוצר גרעון ולכן תשואת היעד צריכה להיות בהתאם לריבית הגלומה במקדמים כדי לשמור על יציבות תשלומי הפנסיות. בנוסף, תשלומי הפנסיה לקבוצת הפנסיונרים מוצמדים למדד המחירים לצרכן פעם בשנה בחודש אפריל בגין השנה הקלנדרית שעברה בניגוד לשאר מקבלי הקצבאות שפרשו לפני 2018 שתשלומי הפנסיה שלהם מוצמדים באופן חודשי למדד המחירים לצרכן.

מאחר ועדכון הפנסיות בשל השינוי במדד נערך אחת לשנה בעוד זקיפת המדד להתחייבות לפנסיונרים נעשית מדי רבעון¹, הפער האקטוארי שנוצר נזקף בשלב חישוב העודף (גירעון) תשואתי של הפנסיונרים ולא בשלב הדמוגרפי לכלל הקרן².

5.3. מסד הנתונים –

5.3.1. מקבלי קצבה – על בסיס נתוני פנסיונרים ממחלקת תביעות נכון ל-30 לספטמבר 2019.

5.3.2. עמיתים – על בסיס מערכת זכויות עמיתים והתאמה לנתונים הכספיים.

5.4. עדכונים צפויים לאחר תאריך המאזן

ב-6 לנובמבר 2019 פרסמה רשות שוק ההון חוזר תיקון הוראות החוזר המאוחד הרלוונטי לעניין מדידת התחייבויות וזאת עקב עדכון מודל שיפורי תמותה בקרנות הפנסיה וחברות הביטוח.

כאשר החוזר ייכנס לתוקף ב-31 לדצמבר 2019, תהיה השפעה חד פעמית של עדכון ההנחות הדמוגרפיות שתגדיל את סך ההתחייבויות ותגרום לגרעון דמוגרפי מוערך של כ-0.02% בלבד.

במקביל, קרן הפנסיה תצטרך לעדכן את מקדמי התקנון הקיימים, כאשר עדכון התקנון ייכנס לתוקף במהלך 2020 הוא צפוי להוביל לשינוי במקדמי ההמרה לפנסיה זקנה (לדוגמא לגבר בן 67 עם 60% קצבה לבן זוג מדובר בעדכון של 0.7% ולאשה 0.4%).

¹ סעיף 9.3(א) חוזר 2017-3-1

² תואם את ההנחה שיצאה מרשות שוק ההון "עדכון מדד בקצבאות הפנסיונרים" מיום 12 לפברואר 2019

6. נספחים סטטיסטיים

בהתאם להנחיית האוצר, הגדרת עמיתים פעילים ומוקפאים בנתונים הסטטיסטיים היא בהתאם לחוזר 3-9-2016 ולא לפי הגדרת התקנון הקיים. במאזן מוצגות שתי קבוצות אלו ביחד ומשתתפות באופן שווה בעודף האקטוארי.

מידע אודות עמיתי הקרן :

סה"כ	נקבה	זכר	מספר עמיתים ליום 30/09/2019	
			<u>עמיתים שאינם מקבלי קצבה</u>	
499,196	296,692	202,504	פעילים ³	
344,234	196,345	147,889	שאינם פעילים	
843,430	493,037	350,393	סה"כ עמיתים שאינם מקבלי קצבה	
			<u>מקבלי קצבה</u>	
38	19	19	זקנה ⁴	זכאים קיימים לפנסיה
54	39	15	שארים	
8	4	4	נכות	
100	62	38	סה"כ זכאים קיימים לפנסיה	
2,946	1,588	1,358	זקנה ⁴	מקבלי קצבה קיימים
2,099	1,206	893	שארים	
1,306	695	611	נכות	
6,351	3,489	2,862	סה"כ מקבלי קצבה קיימים	
1,605	934	671	זקנה ⁴	פנסיונרים
243	140	103	שארים	
665	370	295	נכות	
2,513	1,444	1,069	סה"כ פנסיונרים	
852,394	498,032	354,362	סה"כ עמיתי הקרן	

³ מספר עמיתים פעילים אינו כולל מקבלי קצבת נכות הנכללים במסגרת מקבלי הקצבה

⁴ כולל שארי זקנה

הצהרה (Certification)

אני, דודי לייזנר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל פנסיה כללית (להלן: "קרן הפנסיה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2019 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסות בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

21 בנובמבר 2019

דודי לייזנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (Certification)

אני, רם גבל מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הראל פנסיה כללית (להלן: "קרן הפנסיה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2019 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסות בדוח.
 4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של קרן הפנסיה; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
 5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

21 בנובמבר 2019

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כללית

בניהול

הראל פנסיה וגמל בע"מ

דוחות כספיים ביניים

ליום

30 בספטמבר 2019

(בלתי מבוקרים)

תוכן עניינים

2	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
3	דוח על המצב הכספי ביניים
4	דוח הכנסות והוצאות ביניים
5	דוח תנועה בקרן הפנסיה ביניים
6	ביאור 1 - כללי
6	ביאור 2 - מדיניות חשבונאית
7	ביאור 3 - נכסי חוב שאינם סחירים
7	ביאור 4 - התחייבויות למקבלי קצבה
8	ביאור 5 - עודף (גירעון) אקטוארי
8	ביאור 6 - דמי ניהול
10	ביאור 7 - התחייבויות תלויות
10	ביאור 8 - אירועים לאחר תאריך הדיווח

סומך חייקין

מגדל המילניום KPMG

רחוב הארבעה 17, תא דואר 609

תל אביב 6100601

03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לעמיתים של הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כללית

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הראל פנסיה כללית - קרן פנסיה חדשה כללית (להלן - הקרן) המנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן: החברה המנהלת), הכולל את הדוח על המצב הכספי ביניים ליום 30 בספטמבר 2019, את דוחות הביניים על הכנסות והוצאות והתנועה בקרן הפנסיה לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה של החברה המנהלת אחראים לעריכה ולהצגה נאותה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות "דיווח כספי לתקופות ביניים", בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - הנחיות הממונה) ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 ולתקנות שהותקנו מכוחו (להלן התקנות). אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, בהתאם להנחיות הממונה ובהתאם לתקנות.

סומך חייקין
רואי חשבון

21 בנובמבר 2019

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		ביאור	
2018	2018	2019		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
67,287	65,496	73,637		רכוש שוטף
34,374	21,917	27,383		מזומנים ושווי מזומנים
101,661	87,413	101,020		חייבים ויתרות חובה
380,324	386,811	480,586		השקעות פיננסיות
220,240	215,835	263,254	3	נכסי חוב סחירים
144,630	148,535	191,816		נכסי חוב שאינם סחירים
169,521	170,692	212,847		מניות
914,715	921,873	1,148,503		השקעות אחרות
				סך כל השקעות פיננסיות
4,384	4,436	4,419		נדל"ן להשקעה
4,849	9,934	3,617		נכסי ביטוח משנה
1,025,609	1,023,656	1,257,559		סך כל הנכסים
13,187	8,906	8,853		זכאים ויתרות זכות
				התחייבויות פנסיוניות:
321,455	311,325	442,905		התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
592,765	606,908	683,206		התחייבויות לעמיתים מבוטחים
914,220	918,233	1,126,111		התחייבויות לעמיתים שאינם מבוטחים
				סך כל ההתחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
82,726	87,915	88,584	4	התחייבויות למקבלי קצבה:
15,035	8,348	33,498		התחייבויות למקבלי קצבה קיימים
97,761	96,263	122,082		התחייבויות לפנסיונרים
				סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה
816	108	513	5	עודף (גירעון) אקטוארי:
(375)	146	-		עודף אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים
441	254	513		עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית
1,012,422	1,014,750	1,248,706		סך כל עודף אקטוארי
1,025,609	1,023,656	1,257,559		סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות
				סך כל ההתחייבויות

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 21 בנובמבר 2019

רם גבל
סמנכ"ל כספים

דודי לידנר
מנכ"ל

מישל סיבוגי
יו"ר הדירקטוריון

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		ביאור
	2018	2018	2018	2019	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
1,142	144	124	743	(438)	הכנסות (הפסדים)
					ממזומנים ושווי מזומנים
					מהשקעות:
(3,654)	2,001	7,010	1,260	24,742	מנכסי חוב סחירים
1,072	1,643	3,043	4,344	16,655	מנכסי חוב שאינם סחירים
(1,262)	9,505	6,138	9,309	20,488	ממניות
(16,960)	10,786	1,121	13,501	33,310	מהשקעות אחרות
235	88	92	233	189	מנדליין להשקעה
(20,569)	24,023	17,404	28,647	95,384	סך כל ההכנסות, (הפסדים) מהשקעות
580	(7)	(347)	581	879	הכנסות אחרות
(18,847)	24,160	17,181	29,971	95,825	סך כל ההכנסות (הפסדים)
6,993	1,817	2,001	5,233	5,682	הוצאות
1,235	311	357	886	1,004	דמי ניהול
276	86	153	229	342	הוצאות ישירות
					מסים
8,504	2,214	2,511	6,348	7,028	סך כל ההוצאות
(27,351)	21,946	14,670	23,623	88,797	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות, לתקופה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018		
	2019	2019	2018	2019	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
859,210	942,444	1,179,689	859,210	1,012,422	סך הנכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לתחילת התקופה
					תקבולים:
216,148	58,977	68,399	158,734	187,226	תקבולים מדמי גמולים
6	3	1	6	7	תקבולים מדמי סליקה
(9,370)	(2,546)	-	(6,946)	-	חלקם של מבטחי משנה בתקבולים מדמי גמולים
206,784	56,434	68,400	151,794	187,233	סך כל התקבולים, נטו
					תשלומים:
4,434	1,109	1,158	3,337	3,482	תשלומים למקבלי קצבה קיימים
871	300	77	619	210	תשלומי פנסיית זקנה
529	133	110	396	330	תשלומי פנסיית נכות
					תשלומי פנסיית שאירים
288	70	236	155	566	תשלומים לפנסיונרים
101	40	230	42	455	תשלומי פנסיית זקנה
45	17	59	21	169	תשלומי פנסיית נכות
					תשלומי פנסיית שאירים
8,389	1,715	2,554	6,737	7,032	תשלומים אחרים
					פדיונות
6,567	696	(355)	5,135	(636)	חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות
8,090	2,688	4,779	6,172	12,880	סך כל התשלומים
3,604	724	933	2,278	2,997	העברות צבירה לקרן
27,104	5,381	6,123	21,339	17,688	העברות מחברות ביטוח
2,081	907	707	1,707	3,571	העברות מקרנות פנסיה חדשות
					העברות מקופות גמל
9,111	3,388	4,203	7,320	14,858	העברות צבירה מהקרן
28,459	5,145	8,016	22,842	25,398	העברות לחברות ביטוח
13,350	1,865	4,818	8,867	10,866	העברות לקרנות פנסיה חדשות
					העברות לקופות גמל
(18,131)	(3,386)	(9,274)	(13,705)	(26,866)	העברות צבירה, נטו
(27,351)	21,946	14,670	23,623	88,797	עודף הכנסות (הפסדים) על הוצאות לתקופה מועבר מדוח הכנסות והוצאות
1,012,422	1,014,750	1,248,706	1,014,750	1,248,706	סך הנכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לסוף התקופה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

ביאור 1 - כללי

- א. הראל פנסיה כללית (להלן - הקרן) הינה קרן פנסיה חדשה כללית כמשמעותה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה - 2005.
- הקרן מנוהלת על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן - החברה המנהלת), חברה בבעלות מלאה בעקיפין, של הראל השקעות בבטוח ושירותים פיננסיים בע"מ.
- ב. דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 30 בספטמבר 2019, ולתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך (להלן - הדוחות הכספיים ביניים). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים של הקרן ליום 31 בדצמבר 2018 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולביאורים אשר נלוו אליהם (להלן - הדוחות הכספיים השנתיים).
- ג. הדוחות הכספיים ביניים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה המנהלת ביום 21 בנובמבר 2019.
- ד. שיעורי ריבית ששימשו בקביעת שווי הוגן
- השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים, אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי גילוי בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי ההיוון מתבססים על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפדיון של נכסי החוב וקביעת המיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברת מרווח הוגן, חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים.
- ה. ביום 1 בינואר 2018 נכנסו לתוקף חוזר 1-3-2017 "הוראות לניהול קרן חדשה" המחליף את חוזר 9-2004, וחוזר 3-3-2017 "הוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה חדשות" המחליף את חוזר 1-3-2014. חוזרים אלו, אמורים לפתור את בעיית הגירעון האקטוארי שנוצר בעת פרישת עמיתים לפנסיות זקנה והגירעונות הדמוגרפיים בגין גביית דמי סיכון, בשל פער בין הריבית הגלומה במקדמים לריבית חסרת סיכון בה מחושבות ההתחייבויות. כל הפורשים החל מינואר 2018 ("פנסיונרים") מנוהלים במסלולי השקעה נפרדים וייעודיים להם היות וההתחייבות האקטוארית בגין פנסיונרים אלו מחושבת באופן שלא יוצר גירעון ולכן תשואת היעד צריכה להיות בהתאם לריבית הגלומה במקדמים כדי לשמור על יציבות תשלומי הפנסיות.
- בנוסף, תשלומי הפנסיה לפנסיונרים מוצמדים למדד המחירים לצרכן פעם בשנה בחודש אפריל בגין השנה הקלנדרית שעברה בניגוד לשאר מקבלי הקצבאות שפרשו לפני 2018, שתשלומי הפנסיה שלהם מוצמדים באופן חודשי למדד המחירים לצרכן.

ביאור 2 - מדיניות חשבונאית

- א. הדוחות הכספיים ביניים ערוכים בהתאם לכללים חשבונאיים מקובלים לעריכת דוחות כספיים לתקופות ביניים כפי שנקבעו בתקן חשבונאות מספר 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה - 2005 והתקנות שהותקנו מכוחו.

עיקרי המדיניות החשבונאית ושיטות החישוב אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים ביניים עקביים לאלה אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

ב. להלן פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין של הדולר של ארצות הברית

שער החליפין היציג של דולר ארה"ב	המדד הידוע
%	%

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום:

30 בספטמבר 2019	0.50	(7.10)
30 בספטמבר 2018	1.10	4.61

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום:

30 בספטמבר 2019	(0.69)	(2.36)
30 בספטמבר 2018	0.20	(0.63)
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	1.20	8.10

ביאור 3 - נכסי חוב שאינם סחירים

- א. נכסי חוב שאינם סחירים נמדדים לפי שווי הוגן בהתאם לציטוט שער המתקבל מהחברה הזוכה במכרז.
ב. הרכב:

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
2018	2018	2019
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
18,845	20,029	19,299
2,381	2,354	4,177
1,134	1,062	1,518
197,880	192,390	238,260
220,240	215,835	263,254

נכסי חוב אחרים:
אגרות חוב קונצרניות שאינן ניתנות להמרה
פקדונות בבנקים
הלוואות לעמיתים
הלוואות לאחרים
סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ביאור 4 - התחייבויות למקבלי קצבה

- א. התחייבויות למקבלי קצבה קיימים

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
2018	2018	2019
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
66,977	69,633	71,838
4,696	4,829	5,469
7,931	8,295	9,114
1,466	2,715	1,538
503	1,194	365
490	379	430
72	-	-
591	870	(170)
82,726	87,915	88,584

התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
התחייבויות לנכים
התחייבויות לשאיירי מבוטח
התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
התחייבויות עבור תלויים בגין אירועי נכות
התחייבויות עבור תלויים לשאיירי מבוטח
עתודה למקבלי קצבה קיימים
סך ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים

- ב. התחייבויות לפנסיונרים

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
2018	2018	2019
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
9,583	5,694	19,955
1,041	268	1,895
1,500	1,366	1,917
1,920	224	6,632
863	74	905
280	462	1,968
-	312	-
(152)	(52)	226
15,035	8,348	33,498

התחייבויות לזקנה ושאיירי זקנה
התחייבויות לנכים
התחייבויות לשאיירי מבוטח
התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
התחייבויות עבור תביעות לשאיירי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות
התחייבויות עבור תלויים לשאיירי מבוטח
עתודה לפנסיונרים
סך ההתחייבויות לפנסיונרים

ביאור 5 - עודף (גירעון) אקטוארי

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום			
	31 במרס 2019	30 ביוני 2019	30 בספטמבר 2019	31 בדצמבר 2018
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ש"ח
(0.08)	(0.05)	(0.01)	0.01	152
(0.08)	0.11	0.10	0.08	361

א. עודף (גירעון) דמוגרפי עבור כל עמיתי הקרן

עודף (גירעון) דמוגרפי למבוטחים במסלולי ביטוח הכוללים כיסויים ביטוחיים למקרי מוות ונכות - מסלולים מקיפים

ב. עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי קצבה:

בסיסי למקבלי קצבה קיימים

בסיסי למקבלי קצבה

0.28	-	-	-	-
(3.10)	0.67	-	-	-

ביאור 6 - דמי ניהול

א. הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2019	
	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
2,642	683	784	1,946	2,160
3,838	1,005	1,020	2,920	2,989
6,480	1,688	1,804	4,866	5,149
513	129	197	367	533
6,993	1,817	2,001	5,233	5,682

דמי ניהול מעמיתים שאינם מקבלי קצבה:

דמי ניהול שנגבו מתוך דמי הגמולים
דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים

דמי ניהול ממקבלי קצבה:

דמי ניהול שנגבו מתוך סך הנכסים

סך הכל הוצאות דמי ניהול

ביאור 6 - דמי ניהול (המשך)

ב. שיעורי דמי ניהול:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
	2018	2019	2018	2019
(מבוקר) %	(בלתי מבוקר) %	(בלתי מבוקר) %	(בלתי מבוקר) %	(בלתי מבוקר) %

דמי ניהול מעמיתים שאינם מקבלי קצבה:

דמי ניהול מדמי גמולים:

שיעור דמי ניהול שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין
שיעור דמי ניהול ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל

4.00	4.00	4.00	4.00	4.00
1.22	1.17	1.15	1.23	1.15

דמי ניהול מסך נכסים:

שיעור דמי ניהול שנתיים שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין
שיעור דמי ניהול ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל (במונחים שנתיים)

1.05	1.05	1.05	1.05	1.05
0.45	0.45	0.37	0.46	0.38

דמי ניהול ממקבלי קצבה (*):

שיעור דמי ניהול מנכסים שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין עבור פנסיונרים שפרשו לפני 1 בינואר 2013
שיעור דמי ניהול מנכסים שהחברה המנהלת רשאית לגבות על פי הוראות הדין עבור פנסיונרים שפרשו החל מיום 1 בינואר 2013 ואילך
שיעור דמי ניהול מנכסים ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל עבור פנסיונרים שפרשו לפני 1 בינואר 2010
שיעור דמי ניהול מנכסים ממוצע שגבתה החברה המנהלת בפועל עבור פנסיונרים שפרשו החל מיום 1 בינואר 2010 ואילך

2.00	2.00	2.00	2.00	2.00
0.60	0.60	0.60	0.60	0.60
2.00	2.00	2.00	2.00	2.00
0.50	0.50	0.50	0.50	0.50

(* ראה סעיף ג. להלן.)

ג. דמי הניהול למקבלי קצבה

דמי ניהול למקבלי קצבה אשר החלו לקבל קצבה החל מ-1 בינואר 2013 ואילך, לא יעלו על 0.6% מיתרת התחייבויות הקופה כלפיהם, מקבלי קצבה שהחלו לקבל קצבה לפני 1 בינואר 2013, לא יעלו על 2.0% מיתרת התחייבויות הקופה כלפיהם.

על אף האמור, בהתאם לתקנון הקרן דמי הניהול ממי שהפכו לפנסיונרים החל מחודש ינואר 2010 ואילך ייגבו דמי ניהול שלא יעלו על שיעור של 0.5% בחישוב שנתי מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבות הקרן לכלל הפנסיונרים. עבור פנסיונרים שפרשו לפני שנת 2010 נגבים דמי ניהול בשיעור של 2% בחישוב שנתי מתוך סך הנכסים העומדים כנגד התחייבות הקרן לכלל הפנסיונרים.

ביאור 7 - התחייבויות תלויות

לפרטים ועדכונים נוספים אודות התחייבויות תלויות ראה ביאור 10 לדוחות הכספיים ביניים של החברה המנהלת ליום 30 בספטמבר 2019.

ביאור 8 - אירועים לאחר תאריך הדיווח

א. ביום 6 בנובמבר 2019 פרסם הממונה חוזר שעניינו תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות-עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה לחברות ביטוח ולקרנות פנסיה, לפיו יש לעדכן את הנחות ברירת המחדל שעל בסיסן יחשבו חברות הביטוח והחברות המנהלות את מקדמי הקצבה במועד הפרישה בפוליסות ביטוח חיים, את ההתחייבויות בגין פוליסות ביטוח חיים וכן את חישוב המאזן האקטוארי של קרנות הפנסיה. תחולת החוזר החל מהדוחות הכספיים ליום 31 לדצמבר 2019. להערכת החברה, השפעתו של החוזר על הדוחות הכספיים אינה מהותית.

ב. ביום 11 בנובמבר 2019 אושר על ידי הממונה תיקון תקנון הקרן. השינוי העיקרי במסגרת התיקון הוא שינוי מודל מסלולי ההשקעה תלוי גיל של הקרן (מסלולי ברירת המחדל) כך שבמקום מסלולים המיועדים לעמיתים בהתאם לשנת לידתם בטווח של עשר שנים (ילידי שנות ה-50, ילידי שנות ה-60 וכו') יופעלו שלושה מסלולי ההשקעה בהם מדיניות ההשקעה תיקבע בהתאם לגילם של העמיתים (מסלול לגילאי 50 ומטה, גילאי 50 עד 60 וגילאי 60 ומעלה). עמית שלא יבחר מסלול יצורף למסלול ברירת מחדל המתאים לגילו ויועבר בין המסלולים כאשר יגיע לגיל הרלוונטי. כמו כן, עמית רשאי לעבור למסלול השקעה במסגרת המודל שאינו מתאים לגילו או להישאר במסלול כאמור. השינוי ייכנס לתוקף החל מיום 1 בינואר 2020.

הראל פנסיה וגמל בע"מ הראל כללית

קרן פנסיה חדשה משלימה

דין וחשבון ומאזן אקטוארי

ליום 30.09.2019

ענת קנטור
אקטוארית ממונה
נובמבר 2019

תוכן עניינים

3	הצהרת אקטואר1
4	מאזן אקטוארי2
6	פירוט התחייבות למקבלי קצבה3
8	עודף (גירעון) אקטוארי4
12	הערות והבהרות5
13	נספחים סטטיסטיים6

1. הצהרת אקטואר

נתבקשתי על ידי הראל פנסיה וגמל בע"מ (להלן "החברה המנהלת") לערוך דין וחשבון אקטוארי של קרן הפנסיה "הראל כללית" ליום 30 לספטמבר 2019.

החל מאפריל 2017 אני האקטוארית הממונה של הקרן ואני עובדת כאקטוארית בחברה המנהלת של הקרן החל ממרס 2015. אין לי או לקרובי משפחה שלי קשר אחר עם הקרן או החברה המנהלת.

אני מצהירה ומאשרת כי:

1. הדין וחשבון האקטוארי המצורף בזאת נערך ונחתם על ידי.
2. הדין וחשבון האקטוארי נערך בהתאם לאלה:
 - א. הוראות תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) התשכ"ד – 1964.
 - ב. הוראות הממונה על שוק ההון, ובכלל זה, מערכת ההנחות שבבסיס הדין וחשבון תואמת להוראות הממונה על שוק ההון לערכת מאזנים אקטואריים.
 - ג. תקנון הקרן.

והכל כתוקפם למועד הדוח.

3. חוות דעתי:

- א. הנכסים שנצברו, המצוינים בדין וחשבון, רשומים בהתאם לדוח על המצב הכספי בדוחות הכספיים של הקרן למועד הנזכר.
- ב. יתר הנתונים שבדין וחשבון, מעבר לאלה המפורטים בסעיף קטן א, וכן אלה המשמשים כבסיס לחישובים ולהערכות שבדין וחשבון, הומצאו לי על-ידי הנהלת החברה המנהלת של הקרן במתכונת שנדרשה על ידי. כל בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לעריכת הדין וחשבון, ולנתונים שנתקבלו נערכו בדיקות שהניחו את דעתי בדבר סבירות הנתונים וכי ניתן להסתמך עליהם בצורה המספקת לצורך עריכת הדין וחשבון.
- ג. הבדיקות שנעשו באשר לשלמות הנתונים מבוססים על בדיקת סבירותם של הנתונים, לרבות בדיקות הנערכות על-ידי השוואתם לנתוני התקופה אליה מתייחס הדו"ח ולנתוני תקופות קודמות. אשר על כן, בדיקות אלו לעיתים אינן יכולות לגלות אי-דיוקים או השמטות עקביות או שיטתיות בנתונים. האחריות לאי - דיוקים או השמטות אפשריות מסוג זה אשר אין אפשרות סבירה לגלותם היא של הנהלת החברה המנהלת של הקרן בלבד.

לפי מיטב ידיעתי והערכתי, החישובים וההערכה האקטוארית כפי שהם משתקפים בדין וחשבון המצורף בזאת, מייצגים, בהתאם להנחות שפורטו בדין וחשבון, את היקף ההתחייבויות של הקרן ואת נכסיה ליום 30 לספטמבר 2019, ותואמים את הוראות הדין הרלוונטיות ואת הוראות הממונה על שוק ההון.

_____	<u>ענת קנטור</u>	<u>אקטואר ממונה</u>	<u>21/11/2019</u>
חתימה	שם האקטואר	תפקיד	תאריך

2. מאזן אקטוארי

הראל כללית- קרן פנסיה משלימה - זכויות צבורות			
מאזן אקטוארי			
30/09/2019			
באלפי ש"ח (דוח נומינלי/לא מתואם)			
ליום	ליום	ליום	ביאור
<u>31/12/2018</u>	<u>30/06/2019</u>	<u>30/09/2019</u>	
<u>1,025,609</u>	<u>1,185,711</u>	<u>1,257,559</u>	סך נכסים לפי הדוח על המצב הכספי
13,187	6,022	8,853	זכאים ויתרות זכות
			התחייבויות פנסיוניות:
			<u>התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה:</u>
321,455	404,436	442,905	התחייבויות לעמיתים מבוטחים
<u>592,765</u>	<u>662,044</u>	<u>683,206</u>	התחייבויות לעמיתים שאינם מבוטחים
914,220	1,066,480	1,126,111	סך כל ההתחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה
			<u>התחייבויות למקבלי קצבה:</u>
82,726	85,894	88,584	א4 התחייבויות למקבלי קצבה קיימים
15,035	27,063	33,498	ב4 התחייבויות לפנסיונרים
<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	התחייבויות זכאים קיימים
97,761	112,957	122,082	סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה
			עודף (גרעון) אקטוארי
816	252	513	א6 עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמים דמוגרפיים
<u>(375)</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	ב6 עודף (גירעון) אקטוארי הנובע מגורמי תשואה וריבית
441	252	513	סך כל עודף (גירעון) אקטוארי
1,012,422	1,179,689	1,248,706	סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות
<u>1,025,609</u>	<u>1,185,711</u>	<u>1,257,559</u>	סך כל ההתחייבויות

להלן ביאור לסעיפי ההתחייבות:

מקבלי קצבה קיימים - פנסיונרים של זקנה, שאירים ונכים שזכאים לקצבה עד 31/12/2017.

פנסיונרים – פנסיונרים של זקנה, שאירים ונכים שזכאים לקצבה החל מ- 1/1/2018.

התחייבויות לעמיתים שאינם מקבלי קצבה (לפני חלוקת עודף רבעון אחרון) – סכום הצבירה למועד המאזן שהצטבר בגין העמיתים המבוטחים (רכשו מסלולי ביטוח) ושאינם מבוטחים ("מסלול יסודי").

עודף (גירעון) אקטוארי – עודף או גירעון לרבעון האחרון בלבד שנכון לתאריך הדוח טרם חולק או נזקף לעמיתי הקרן. עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים מחולק לכלל עמיתי הקרן מדי רבעון ועודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית נזקף למקבלי הקצבה בקרן כל רבעון ומחולק בפועל פעם בשנה.

3. פירוט התחייבות למקבלי קצבה

א. התחייבות עבור מקבלי קצבה קיימים

ליום	ליום	ליום	באלפי ₪
31/12/2018	30/06/2019	30/09/2019	
66,977	69,787	71,838	התחייבויות לזקנה ושארי זקנה
4,696	1,652	5,469	התחייבויות לנכים
7,931	8,435	9,114	התחייבויות לשארי מבוטח
1,466	1,417	1,538	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
503	355	365	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
490	3,929	430	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
72	0	0	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
591	319	(170)	עתודה למקבלי קצבה קיימים
82,726	85,894	88,584	סך כל ההתחייבויות למקבלי קצבה קיימים - כללי
64	2	21	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
0	0	0	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
4,365	4,686	4,887	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.56%	0.56%	0.57%	דמי ניהול

ב. התחייבות עבור פנסיונרים

ליום	ליום	ליום	באלפי ₪
31/12/2018	30/06/2019	30/09/2019	
9,583	16,187	19,955	התחייבויות לזקנה ושארי זקנה
1,041	2,946	1,895	התחייבויות לנכים
1,500	1,722	1,917	התחייבויות לשארי מבוטח
1,920	4,478	6,632	התחייבויות עבור תביעות בגין אירועי נכות שקרו וטרם דווחו (IBNR)
863	271	905	התחייבויות עבור תביעות לשארי מבוטח שקרו וטרם דווחו (IBNR)
280	1,425	1,968	התחייבויות עבור תביעות תלויות בגין אירועי נכות
0	0	0	התחייבויות עבור תביעות תלויות לשארי מבוטח
(152)	34	226	עתודה לפנסיונרים
15,035	27,063	33,498	סך כל ההתחייבויות לפנסיונרים - כללי
12	6	14	עודף (גירעון) הנובע מגורמים דמוגרפיים
(375)	0	0	עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית
833	1,409	1,773	ערך נוכחי של דמי הניהול העתידיים לחברה מנהלת הכלולים בהתחייבויות
0.50%	0.50%	0.50%	דמי ניהול

להלן ביאור לסעיפי ההתחייבות:

התחייבויות לזקנה ושאר זקנה - התחייבויות בגין קצבאות זקנה ולשאר זקנה של פנסיונרים של זקנה וכן התחייבויות בגין קצבאות עבור שארי פנסיונרים של זקנה שנפטרו.

התחייבויות לנכים - התחייבויות בגין קצבאות נכים עד לגיל פרישה, כולל הפקדות פנסיוניות בגין תקופת הנכות (שחרור מפרמיה) והתחייבות לשאר זקנה פוטנציאלים של נכים.

התחייבויות לשארי מבוטח - התחייבויות בגין קצבאות לשאר זקנה (בני זוג ויתומים) של עמיתים פעילים, עמיתים לא פעילים ונכים שנפטרו עם שאר זקנה.

התחייבויות עבור תביעות שקרו וטרם דווחו (IBNR) - התחייבויות בגין תביעות שאר זקנה ונכות שאירעו אך טרם דווחו לחברה עד תאריך הדוח. התחייבות לשאר זקנה נרשמה תחת IBNR לשאר זקנה מבוטח.

התחייבויות עבור תביעות תלויות - התחייבויות בגין תביעות שאר זקנה ונכות שדווחו לחברה עד תאריך הדוח וטרם אושרו ובנוסף תביעות נכות בהפסקת תשלום עם הסתברות לחזרה לתשלום. התחייבות לשאר זקנה נרשמה תחת תביעות תלויות לשאר זקנה מבוטח.

עתודה לפנסיונרים/מקבלי קצבה קיימים - עתודה בגין שינויים בתשואה על נכסי הקרן המשמשים לכיסוי התחייבויות הקרן כלפי מקבלי הקצבה ובגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון. גובה העתודה יהיה עד 1% בערך מוחלט מסך ההתחייבויות. כל חריגה מעבר ל-1% בערך מוחלט, תיזקף באמצעות עודף או גירעון תשואתי למקבלי הקצבה.

4. עודף (גירעון) אקטוארי

א.1. פירוט הגורמים לעודף (גירעון) דמוגרפי לכלל עמיתי הקרן

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום			העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח	
	31/12/2018	31/03/2019	30/06/2019		
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
0.03	(0.02)	(0.02)	(0.00)	(59)	ב. מקרי מוות – פנסיית זקנה ושאימים
0.00					ז. פרישות במהלך השנה
0.00	0.00	0.00	0.00	0	ח. שינויים בשיטות והנחות
0.00	0.00	0.00	0.00	0	ט. שינויים בתקנון הקרן
(0.11)	(0.04)	0.01	0.01	211	י. סך הגורמים האחרים
(0.08)	(0.05)	(0.01)	0.01	152	סה"כ עודף (גירעון) הנובע מהגורמים המפורטים לעיל

א.2. פירוט הגורמים לעודף (גירעון) דמוגרפי לעמיתים במסלולי ביטוח

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום			העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח	
	31/12/2018	31/03/2019	30/06/2019		
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
0.74	0.42	0.20	0.07	332	א. מקרי מוות – מבוטחים
(0.05)	0.01	0.01	0.02	73	ג. מקרי מוות – נכים
(0.37)	(0.52)	(0.02)	(0.03)	(139)	ד. יציאה לנכות
0.57	0.24	(0.07)	0.10	450	ה. חזרה מנכות
(0.83)	(0.04)	(0.03)	(0.08)	(355)	ו. ביטוח משנה
0.00	0.00	0.00	0.00	0	ח. שינויים בשיטות והנחות
0.00	0.00	0.00	0.00	0	ט. שינויים בתקנון הקרן
(0.14)	0.00	0.00	0.00	0	י. סך הגורמים האחרים
(0.08)	0.11	0.10	0.08	361	סה"כ עודף (גירעון) הנובע מהגורמים המפורטים לעיל

- א.3. עודף (גירעון) דמוגרפי לכלל עמיתי הקרן (מסלול "יסוד" + מסלול מקיף) – סך העודף המצטבר לרבעון המסתיים ב-30 לספטמבר 2019 הוא בגובה 152 אלף ש"ח ומהווה עודף של 0.012% מההתחייבויות הצבורות לאותו תאריך.
- א.4. עודף (גירעון) דמוגרפי לעמיתי הקרן המבוטחים במסלולי ביטוח ("מסלול מקיף") – סך העודף המצטבר הנוסף לרבעון המסתיים ב-30 לספטמבר 2019 הוא בגובה 361 אלף ש"ח ומהווה עודף של 0.077% מההתחייבויות הצבורות לאותו תאריך במסלול המקיף.
- א.5. לפי חוזר 3-3-2017 הקרן מעדכנת את היתרות הצבורות של העמיתים והפנסיות מדי רבעון בהתאם לעודף (גירעון) שנבע באותו רבעון.

איזון דמוגרפי נדרש בגין הרבעון הנוכחי :

עמיתי הקרן מסלול יסוד - תוספת של 0.012% ליתרות הצבורות.
עמיתי הקרן מסלול מקיף - תוספת של 0.089% ליתרות הצבורות.
מקבלי קצבאות מסלול יסוד - תוספת של 0.012% לפנסיה.
מקבלי קצבאות מסלול מקיף¹ - תוספת של 0.089% לפנסיה.

א.6. **פירוט שינויים מהותיים בדוח –**

חישוב העודף (גירעון) דמוגרפי מתבצע מדי רבעון, דוח התנועה מוצג לפי צפי על בסיס הנחות שהיו בתוקף במאזן הרבעוני הקודם, כאשר כל שינוי שנבע משינויי הנחות שהיו במהלך הרבעון, יבוא לידי ביטוי בסעיף ח' בטבלה לעיל.

ביטוח משנה – קיים גירעון של 0.08% כנגד הקטנת IBNR ותשלום תביעות נכות מלפני 2018 שנכללים בהסכם ביטוח משנה שהיה בתוקף עד סוף 2018.

¹ מקבלי קצבה של נכות ושאר פעיל

1.ב. פירוט בדבר עודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי קצבה והתנועה בעתודה

למקבלי קצבה קיימים – בסיסי למקבלי קצבה

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2018	31/03/2019	30/06/2018	30/09/2019	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
0.54	0.72	0.52	0.37	319	עתודה למקבלי קצבה קיימים לתחילת התקופה
0.00	0.00	0.00	0.00	0	גורמים אחרים
(3.24)	4.57	1.39	4.94	4,388	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת שיעור תשואת הנכסים הצפויה במהלך התקופה
3.64	(4.75)	(1.53)	(5.49)	(4,877)	עודף (גרעון) בגין שינויים בריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
(0.27)	0.00	0.00	0.00	0	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
0.72	0.52	0.37	(0.19)	(170)	עתודה למקבלי קצבה קיימים לסוף התקופה
0.28	0.00	0.00	0.00		עודף (גרעון) למעד החלוקה

לפנסיונרים – בסיסי למקבלי קצבה

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום				העודף (גירעון) שנגרם מהגורמים המפורטים בתקופת הדיווח
	31/12/2018	31/03/2019	30/06/2018	30/09/2019	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	אחוזים	אלפי ₪	
0.00	(1.00)	1.00	0.13	34	עתודה לפנסיונרים לתחילת התקופה
0.00	0.00	0.00	0.00	0	גורמים אחרים
(5.00)	2.36	(0.71)	0.61	202	עודף (גרעון) בגין סטייה מהנחת הריבית במקדם במהלך התקופה
0.05	(0.02)	0.05	(0.03)	(10)	עודף (גרעון) בגין שינויים בשיעורי ריבית להיוון של ההתחייבויות לסוף התקופה
3.06	(0.63)	0.00	0.00	0	גרעון (עודף) מיועד לחלוקה
(1.00)	1.00	0.13	0.68	226	עתודה לפנסיונרים לסוף התקופה
(3.10)	0.67	0.00	0.00		עודף (גרעון) למעד החלוקה

- ב.2. החל מינואר 2018, בהתאם לחוזר 3-3-2017, נספח 2, סעיף ד.1.ג, העודף (גירעון) הנובע מגורמי תשואה וריבית למקבלי הקצבה, מחושב ונזקף מדי רבעון באמצעות התאמת ההתחייבויות. על אף האמור, עדכון הפנסיות בגין עודף תשואתי 2019 ייעשה רק החל מתשלום הפנסיה בגין אפריל 2020, כלומר בפנסיה המשולמת ב-1 למאי 2020.
- אחוז העודף (גירעון) שיחולק בפועל (מורכב מהכפלה של ארבעה רבעונים) ישתנה בהתאם למועד הפרישה ברבעון הרלוונטי במהלך השנה.
- ב.3. להלן העדכונים של עודף (גירעון) תשואתי בגין הרבעון הנוכחי שייעשו בתשלום הפנסיה בגין אפריל 2020:
- ב.3.א. פנסיונרים – "בסיסי למקבלי קצבה" – אין
- ב.3.ב. מקבלי קצבה קיימים – "בסיסי למקבלי קצבה קיימים" - אין
- ב.4. פירוט התנועה בעודף
- ב.4.א. מקבלי קצבה קיימים "בסיסי למקבלי קצבה קיימים"
- התשואה בפועל שהושגה בנכסי מקבלי הקצבה היתה גבוהה ב-4.94% מהתשואה הצפויה במהלך הרבעון ומנגד היה גידול בהתחייבויות של 5.49% כתוצאה מירידה משוקללת בוקטור ריבית ההיוון ולכן נוצר גירעון תשואתי בגובה 0.55%. הגירעון התשואתי נשמר בעתודת מקבלי הקצבה היות ולא חרגה מערך מוחלט של 1% מסך ההתחייבויות.
- ב.4.ב. פנסיונרים – "בסיסי למקבלי קצבה"
- התשואה בפועל שהושגה בנכסי הפנסיונרים היתה גבוהה ב-0.61% מהתשואה הצפויה במהלך הרבעון ומנגד היה גידול בהתחייבויות של 0.03% בגין דחיית עדכון הפנסיות במדד לצרכן לאפריל 2020 וירידה בוקטור ההיוון ולכן נוצר עודף תשואתי בגובה 0.58%. העודף התשואתי נשמר בעתודת מקבלי הקצבה היות ולא חרגה מערך מוחלט של 1% מסך ההתחייבויות.

5. הערות והבהרות**5.1. בסיסי החישוב –**

החישובים האקטואריים בדוח זה מבוססים על הנחות דמוגרפיות בהתאם לחוזר מעודכן דרך חישוב מאזן אקטוארי ומקדמי תקנון של קרן פנסיה" (6-3-2017) החל מ 31 לדצמבר 2017.

5.2. הוראות דוח כספי לקרנות פנסיה חדשות –

ב-1 לינואר 2018 נכנסו לתוקף חוזר 1-3-2017 "הוראות לניהול קרן פנסיה חדשה" שמחליף את חוזר 9-2004 וחוזר 3-3-2017 "הוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה חדשות" שמחליף את חוזר 1-3-2014. חוזרים אלו מיועדים לפתור את בעיית הגרעון האקטוארי שנוצר בעת פרישת עמיתים לפנסיית זקנה והגרעונות בגין גביית ריסקים בשל פער בין הריבית הגלומה במקדמים לריבית חסרת סיכון בה מחושבת ההתחייבויות.

כל הפורשים החל מינואר 2018 ("פנסיונרים") מנוהלים במסלול השקעה נפרד וייעודי להם, היות וההתחייבות האקטוארית בגין פנסיונרים אלו מחושבת באופן שלא יוצר גרעון ולכן תשואת היעד צריכה להיות בהתאם לריבית הגלומה במקדמים כדי לשמור על יציבות תשלומי הפנסיות. בנוסף, תשלומי הפנסיה לקבוצת הפנסיונרים מוצמדים למדד המחירים לצרכן פעם בשנה בחודש אפריל בגין השנה הקלנדרית שעברה בניגוד לשאר מקבלי הקצבאות שפרשו לפני 2018 שתשלומי הפנסיה שלהם מוצמדים באופן חודשי למדד המחירים לצרכן.

מאחר ועדכון הפנסיות בשל השינוי במדד נערך אחת לשנה בעוד זקיפת המדד להתחייבות לפנסיונרים נעשית מדי רבעון², הפער האקטוארי שנוצר נזקף בשלב חישוב העודף (גירעון) תשואתי של הפנסיונרים ולא בשלב הדמוגרפי לכלל הקרן³.

5.3. מסד הנתונים –

5.3.1. מקבלי קצבה – על בסיס נתוני פנסיונרים ממחלקת תביעות נכון ל-30 לספטמבר 2019.

5.3.2. עמיתים – על בסיס מערכת זכויות עמיתים והתאמה לנתונים הכספיים.

5.4. עדכונים צפויים לאחר תאריך המאזן

ב-6 לנובמבר 2019 פרסמה רשות שוק ההון חוזר תיקון הוראות החוזר המאוחד הרלוונטיות לעניין מדידת התחייבויות וזאת עקב עדכון מודל שיפורי תמותה בקרנות הפנסיה וחברות הביטוח.

כאשר החוזר ייכנס לתוקף ב-31 לדצמבר 2019, תהיה השפעה חד פעמית של עדכון ההנחות הדמוגרפיות שתגדיל את סך ההתחייבויות ותגרום לגרעון דמוגרפי מוערך של כ-0.15% בלבד.

במקביל, קרן הפנסיה תצטרך לעדכן את מקדמי התקנון הקיימים, כאשר עדכון התקנון ייכנס לתוקף במהלך 2020 הוא צפוי להוביל לשינוי במקדמי ההמרה לפנסיית זקנה (לדוגמא לגבר בן 67 עם 60% קצבה לבן זוג מדובר בעדכון של 0.7% ולאשה 0.4%).

² סעיף 9.3(א) חוזר 1-3-2017

³ תואם את ההנחה שיצאה מרשות שוק ההון "עדכון מדד בקצבאות הפנסיונרים" מיום 12 לפברואר 2019

6. נספחים סטטיסטיים

מידע אודות עמיתי הקרן:

סה"כ	נקבה	זכר	מספר עמיתים ליום 30/09/2019	
			<u>עמיתים שאינם מקבלי קצבה</u>	
18,326	7,872	10,453	מבוטחים ⁴	
22,382	6,636	15,747	שאינם מבוטחים	
40,708	14,508	26,200	סה"כ עמיתים שאינם מקבלי קצבה	
			<u>מקבלי קצבה</u>	
313	152	161	זקנה ⁵	מקבלי קצבה קיימים
45	28	17	שארם	
7	3	4	נכות	
365	183	182	סה"כ מקבלי קצבה קיימים	
202	95	107	זקנה ⁵	פנסיונרים
86	50	36	שארם	
4	2	2	נכות	
292	147	145	סה"כ פנסיונרים	
41,365	14,838	26,527	סה"כ עמיתי הקרן	

⁴ מספר עמיתים פעילים אינו כולל מקבלי קצבת נכות הנכללים במסגרת מקבלי קצבה

⁵ כולל שארי זקנה